

THE INFLIGHT MAGAZINE

your complimentary copy

184 (12) / 2025

ON
AIR BULGARIA

2026: A Forecast

2026: КАКВО НИ ЧАКА?

Inventions

ОТКРИТИЯТА НА ГОДИНАТА

Dakar

ПРИКЛЮЧЕНИЕТО ДАКАР

THE BRANDED HOME AGE

Paolo Cattelan, Ivan Goranov and Konstantin Bobchev on the Twin Tower project
Паоло Кателан, Иван Горанов и Константин Бобчев за проекта Twin Tower

OVER A
MILLION
READERS
PER YEAR!

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

БЪДИ МАСТЪР В ИГРАТА

НАПРАВИ 5 ТРАНСАКЦИИ
С ТВОЯТА MASTERCARD ОТ ЦКБ
И МОЖЕ ДА СПЕЧЕЛИШ

- **3 почивки по 5112,92 €
(10 000 лв.)**
- 30 ваучера по 153,39 €
(300 лв.) от Gift Come True

Виж как на www.ccbank.bg.

В кампанията могат да участват всички карти Mastercard, издадени от ЦКБ АД преди 01.11.2025 г., извършили минимум 5 плащания в един от подпериодите до 31.01.2026 г. включително.

ЛОНДОН: БЕЗБРОЙ ЗАБАВЛЕНИЯ, ПО-ДОСТЪПНИ ОТВСЯКОГА

Традиция, модерност и безкрайно очарование: едва ли има друг град в Европа, който да съчетава тези неща в същата степен като Лондон. Британската столица притежава всичко – от величието на Уестминстър и Бъкингамския дворец, през деловата атмосфера на Ситито, до артистичния дух на Кемдън и Нотинг Хил.

Списъкът с атракциите е безкраен и се простира от очевидните Тауър Бридж и покрай Биг Бен, през задължителния панорамен изглед от височината на London Eye, до някои от най-впечатляващите експозиции в света, предлагани от Британския музей, Националната галерия и Тејт Модърн. Също толкова труден е и изборът на културни преживявания: музикъл в Уест Енд, опера в Ковънт Гардън, жива музика в прочутите клубове на Сохо, или пък потапяне в света на герои в целия диапазон от Хари Потър до мечето Пагингтън.

С директните полети на „България Еър“ всичко това е достъпно с удобни полети и в отличен комфорт. През зимния сезон ще летим до Лондон с увеличена честота до пет пъти седмично, което позволява гъвкаво планиране както за уикенд бягство, така и за по-дълга ваканция.

Пътниците ни ще имат удоволствието да летят с най-новите самолети Airbus A220, отличаващи се с просторен салон, големи прозорци, възможности за зареждане на електронни устройства на всяка седалка, нисък шум и по-голяма екологична ефективност. В икономична класа билетите включват безплатен чек-ин, вкусно меню на борда и 10 kg ръчен багаж, към който можете да добавите дамска чанта или лаптоп. Авиокомпанията предлага и удобни услуги за превоз на домашни любимци, спортна екипировка и непридружени деца, за да се чувстват пътниците напълно спокойни по време на пътуването.

За повече информация вижте www.air.bg. ■

LONDON: A WEALTH OF ENTERTAINMENT, MORE ACCESSIBLE THAN EVER

Tradition, modernity and endless charm: there is hardly another city in Europe that combines these things to the same extent as London.

The British capital has it all – from the grandeur of Westminster and Buckingham Palace, to the business atmosphere of the City, to the artistic spirit of Camden and Notting Hill.

The list of attractions is endless and extends from the obvious Tower Bridge and Big Ben, past the obligatory panoramic view from the height of the London Eye, to some of the most impressive exhibitions in the world, offered by the British Museum, the National Gallery and the Tate Modern. The choice of cultural experiences is equally difficult: a musical in the West End, opera in Covent Garden, live music in the famous clubs of Soho, or immersion in the world of characters ranging from Harry Potter to Paddington Bear.

With Bulgaria Air's direct flights, all this is available with convenient flights and in excellent comfort. During the winter season, we will fly to London with an increased frequency of up to five times a week, which allows flexible planning for both a weekend getaway and a longer vacation.

Our passengers will have the pleasure of flying on the latest Airbus A220 aircraft, distinguished by a spacious cabin, large windows, the ability to charge electronic devices at each seat, low noise and greater environmental efficiency. In economy class, tickets include free check-in, a delicious on-board menu and 10 kg of hand luggage, to which you can add a handbag or laptop. The airline also offers convenient services for transporting pets, sports equipment and unaccompanied children, so that passengers feel completely relaxed during the trip.

For more information, see www.air.bg. ■

НОВИ КРИЛЕ НОВА ДЕСТИНАЦИЯ ПОРТО

Открий красотата на Порто с удобен директен полет,
с включен ръчен багаж до 12 kg и кетъринг на борда!

Полетите стартират от 9 април за летния сезон!

Резервирай сега на www.air.bg

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

**9 | BUSINESS
ECONOMY**

18 | България вече е готова за брандирани жилища
 Иван Горанов и Константин Бобчев, управляващи съдружници в Smart Consultants

24 | Bulgaria Is Ready For Branded Residences

10 | Числа и лица
 Facts & Figures
12 | Автомобилният пазар в България
 Bulgaria's Car Market
30 | 8 възмутителни прогнози
 8 Outageous Predictions

**37 | ANALYSIS
POLITICS**

38 | Какво даваме в замяна на еврото?
 Едни твърдят, че България се разделя с паричния си суверенитет. Други - че почти не го е имала на практика

42 | What Do We Give in Exchange for the Euro?

41 | Как се вземат решенията в ЕЦБ
 How the ECB Decisions Are Made
46 | 2026 и дебелият маркер на историята
48 | 2026 and the Thick Marker of History
50 | Играта във Венесуела не е за петрол маркер на историята
52 | It's Not About Oil, Stupid

**55 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

58 | Подаръци от науката
 15-те най-интересни открития и изобретения на последната година

62 | Gifts From Science

56 | Важността на мястото го прозореца
 The Importance of the Window Seat
68 | Ловци на природа
 Nature Hunters
74 | Вятърът на промяната
78 | The Wind of Change

**81 | TRAVEL
LIFESTYLE**

94 | Да победиш пустинята
 Дакар 2026: Кои са фаворитите, какво е българското участие и как пилотите ходят до тоалетна

100 | Conquering the Desert

82 | Афиш
 Poster
85 | Най-очакваните нови филми
 The Most Anticipated Movies
102 | Интервю:
 Насър Ал-Атия
106 | Interview:
 Nasser Al-Attiyah
112 | Салати
 с нежни имена
116 | Gentle Salad Names

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Global Club

TRANSLATORS
Global Club

АВТОРИ
Бойко Василев
Димитър Кьосемарлиев
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Петър Йовчев

CONTRIBUTORS
Boyko Vassilev
Dimitar Kyossemariiev
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Petar Yovchev

ДИЗАЙН
BRAND NEW design
ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

DESIGN
BRAND NEW design
PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

CEO
Victoria Mitkova

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECB BGSF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна
ISSN 1314-2216

Съгласно чл.7а, ал.1 от Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги (изм. и доп.ДВ бр.94 от 13.11.2018г.) действителен собственик на дружеството издател на списание "България он ер" е "Инвестор.БГ" АД, който публично дружество по Закона за публично предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на бащите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ИВАЙЛО НИКОЛОВ е независим икономист с професионален опит и интереси, свързани с политиките на икономическия преход, развитието на финансовата система, институционалните промени и европейската интеграция на България. Доктор по икономика, обучавал се в Bank of England, Европейската централна банка и Федералния резерв.

IVAYLO NIKOLOV is an independent economist with professional experience and interests related to economic transition policies, financial system development, institutional changes and Bulgaria's European integration. He holds a PhD in Economics and has trained at the Bank of England, the European Central Bank and the Federal Reserve.

НОВОТО BMW iX.

ПИОНЕР НА НОВО ВРЕМЕ.

За повече информация и оферта, моля свържете се с нашите търговски екипи от М Кар Груп.

М Кар Варна

9023, Варна
бул. "Вл.Варненчик" 320
contact@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg
Тел.: +359 52 918 208

М Кар Плевен

5800, Плевен
кв. "Дружба" 1
contact@bmw-mcarpleven.bg
www.bmw-mcarpleven.bg
Тел.: +359 64 970 804

М Кар Пловдив

4003, Пловдив
бул. "Карловско шосе"
contact@bmw-mcar.bg
www.bmw-mcar.bg
Тел.: +359 32 571 296

М Кар София

1407, София
бул. "Черни Врх" 53
contact@bmw-mcarsofia.bg
www.bmw-mcarsofia.bg
Тел.: +359 2 49 28 335

BMW iX xDrive60: Консумация на енергия, комбинирана по WLTP, в kWh/100 км: 21-17,9; електрически пробег, по WLTP, в км: 597-701

ОТКРИЙТЕ С НАС МАГИЯТА НА ПОРТО

DISCOVER THE MAGIC OF PORTO WITH US

Дълги години Порто бе смятан просто за вратата към живописните винарни и селца из долината на река Дуро. Но в последните години все повече посетители откриват собствената магия на втория най-голям град в Португалия - и най-новата дестинация на националния авиопревозвач "България Еър". От старинните църкви до пъстри улични пазари, от вековните кафенета до някои от най-модерните барове в света, този пленителен град - или по-точно конгломерат от 15 отделни града - напълно си струва да му посветите поне уикенд, а най-добре седмица.

Особено ако го сторите през юни, когато е денят на Сау Жуау, най-големият местен празник. Но и през останалата година Порто е достатъчно атрактивен: с интензивен нощен живот, очарователни нови хотели, интересни ресторанти и създадени сякаш за Instagram шарени улочки. И всичко това - на цени, които измъчените от инфлацията европейци намират все по-привлекателни.

Линията на "България Еър" от София до Порто се открива на 9 април с удобни директни полети два пъти седмично (четвъртък и неделя), започващи от 139 евро в посока за еднопосочен билет с включен кабинен багаж и храна на борда. За повече информация вижте air.bg или посетете офисите на авиокомпанията.

For many years, Porto was considered simply the gateway to the picturesque wineries and villages of the Douro River Valley. But in recent years, more and more visitors have been discovering the magic of Portugal's second largest city - and the newest destination of the national airline "Bulgaria Air". From ancient churches to colourful street markets, from centuries-old cafes to some of the most fashionable bars in the world, this enchanting city - or rather a conglomerate of 15 separate towns - is well worth dedicating at least a weekend, and preferably a week.

Especially if you do it in June, when it is the day of São João, the biggest local holiday. But Porto is attractive enough the rest of the year: with an intense nightlife, charming new hotels, interesting restaurants and colourful streets created as if for Instagram. And all this - at prices that inflation-stricken Europeans are finding increasingly attractive.

Bulgaria Air's route from Sofia to Porto opens on April 9 with convenient direct flights twice a week (Thursday and Sunday), starting at 139 euros in the direction for a one-way ticket with cabin baggage and meals on board included. For more information, see air.bg or visit the airline's offices. ■

"БЪЛГАРИЯ ЕЪР" НА 23 ГОДИНИ

BULGARIA AIR AT 23

На 4 декември "България Еър" отбелязва 23-ия си рожден ден, като в чест на празника изненада пътниците си с два двупосочни билета до европейска дестинация по избор и с 23 ваучера за 23% отстъпка от редовните дестинации на националния авиопревозвач.

Компанията "България Еър" е създадена през ноември 2002 година, за да замести фалирала "Балкан", а първият ѝ полет е осъществен на 4 декември същата година - от София до Лондон.

On December 4, Bulgaria Air celebrates its 23rd birthday, and to honour the date, it surprised its passengers with two free round-trip tickets to a European destination of their choice and 23 vouchers for a 23% discount on the national carrier's regular destinations.

Bulgaria Air was established in November 2002 to replace the bankrupt Balkan, and its first flight took place on December 4 of the same year, from Sofia to London. ■

★★★★★
GRAND HOTEL & SPA
PRIMORETZ
SINCE 1959

*Season's
Greetings*

MERRY CHRISTMAS &
HAPPY NEW YEAR !

BURGAS / BULGARIA

+359 56 8 12345

WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

info@hotelprimoretz.bg

BANG &

Beosound Premiere

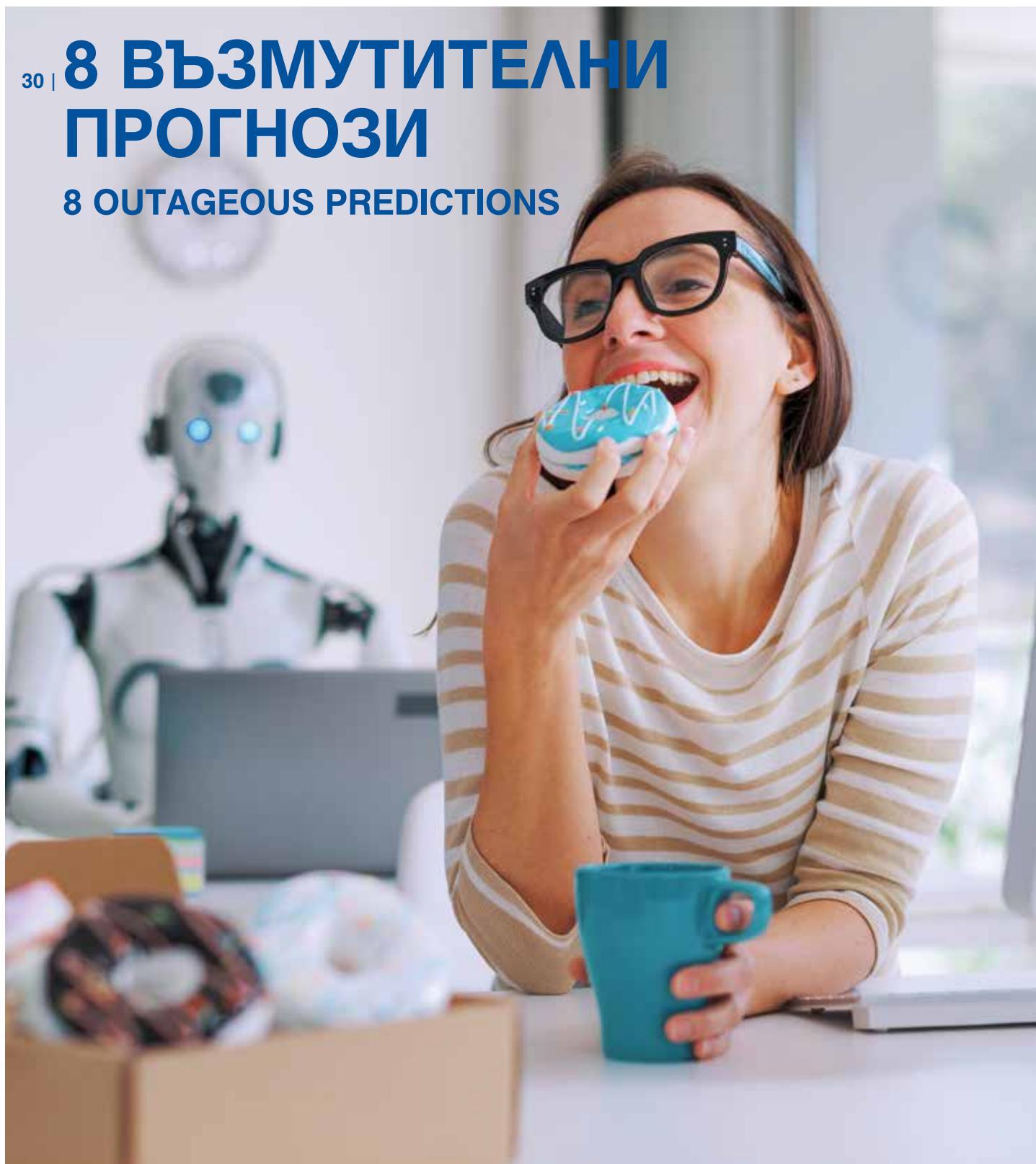
OLUFSEN

SOFIA, 53, CHERNI VRAH BLV.
+359 2 8073757
SOFIA@BEOSTORES.COM
WWW.BEOSTORES.BG

B&O

30 | **8 ВЪЗМУТИТЕЛНИ ПРОГНОЗИ**

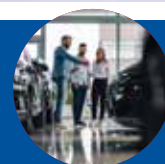
8 OUTAGEOUS PREDICTIONS

10 | **ЧИСЛА И ЛИЦА**
FACTS & FIGURES

12 | **АВТОМОБИЛНИЯТ ПАЗАР В БЪЛГАРИЯ**
BULGARIA'S CAR MARKET

ЧИСЛА И ЛИЦА

FIGURES & FACES

2 421 494

евро е стойността на фейърверките, внесени от България през 2024 година от трети страни, показват данни на Eurostat. Това е съществено понижение спрямо 2023 (2.99 млн. евро), и доста нисък показател в сравнение със страна със сходно население като Дания (16.6 млн. евро). Най-много фейърверки са внесли Германия (154 млн.), Нидерландия (141 млн.) и Полша (30 млн. евро).

EN

2,421,494 euros is the value of fireworks imported by Bulgaria from third countries in 2024, according to Eurostat data. This is a significant decrease compared to 2023 (2.99 million euros), and a rather low figure compared to a country with a similar population, such as Denmark (16.6 million euros). The largest importers of fireworks were Germany (154 million euros), the Netherlands (141 million euros) and Poland (30 million euros). ■

10

милиона евро седмично губи българският транспортен сектор заради граничните блокади на гръцки фермери, твърди Александър Стамболийски от Съюза на транспортните работници в България. Протестите на фермерите, насочени срещу правителството в Атина, в последните седмици многократно затварят за камиони граничните пунктове с България.

EN

The Bulgarian transport sector is losing 10 million euros a week due to the border blockades of Greek farmers, claims Alexander Stamboliyski from the Union of Transport Workers in Bulgaria. Farmers' protests against the government in Athens have repeatedly closed the border crossings with Bulgaria to trucks in recent weeks. ■

398

милиона туристически нощувки са били запазени в Европа между юли и септември 2025 през посреднически сайтове като Booking, Airbnb и Expedia. Това е близо 9% ръст в сравнение със същия период на 2024, и 28% над резултата от третото тримесечие на 2023. Най-популярните региони са били Андалусия в Испания (13.3 милиона нощувки), Ягранска в Хърватия (9.6 млн.) и Ил дьо Франс във Франция, където е Париж (9 млн.).

EN

398 million tourist nights were booked in Europe between July and September 2025 through intermediary sites such as Booking, Airbnb and Expedia. This is nearly 9% growth compared to the same period in 2024, and 28% above the result of the third quarter of 2023. The most popular regions were Andalusia in Spain (13.3 million overnight stays), Jadranska Hrvatska in Croatia (9.6 million) and Ile de France in France, where Paris is located (9 million). ■

7 100 000 000

евро е стойността на внесените детски играчки в Европейския съюз през 2024, показват данни на Eurostat, докато износьт на такива продукти от ЕС е за едва 2.5 милиарда. Огромната част от вноса се пада на играчки от Китай (80%), далеч пред Виетнам (6%) и Великобритания (3%). Най-големите износители на играчки от Европа са Германия и Нидерландия.

EN

7.1 bln. euros is the value of imported children's toys in the European Union in 2024, according to Eurostat data, while exports of such products from the EU are only 2.5 billion. The vast majority of imports come from China (80%), far ahead of Vietnam (6%) and the UK (3%). The largest toy exporters from Europe are Germany and the Netherlands. ■

BLU BAY HOTEL SOZOPOL & BOCA GRANDE

Брандът, който изведе българския лукс на световно ниво

В глобалната конкуренция за доверие и разпознаваемост малко брандове успяват да наложат устойчив стандарт. **Blu Bay Hotel Sozopol** и ресторантската концепция **Boca Grande** са сред тях. Шест международни отличия от **World Luxury Awards 2025** не просто ги отличават — те ги позиционират сред водещите имена в луксозното гостоприемство и fine dining културата.

Международни отличия –

Blu Bay Hotel Sozopol:

- 🏆 *Best Luxury Beach Boutique Hotel in Eastern Europe*
- 🏆 *Best Luxury Design Boutique Hotel in Eastern Europe*
- 🏆 *Best Luxury Boutique Hotel in Bulgaria*

Международни отличия – Boca Grande:

- 🏆 *Best Luxury Theme Restaurant – Global Winner*
- 🏆 *Best Spanish Cuisine in Eastern Europe*
- 🏆 *Best Fine Dining Cuisine in Bulgaria*

Разположен на марината в стария град на Созопол, **Blu Bay Hotel Sozopol** е петзвезден бутиков хотел, който ясно дефинира новото лице на българския лукс — дискретен, уверен и международно разпознаваем. Хотелът не следва тенденции, а ги създава, привличайки висок клас международна аудитория и бизнес

гости с ясно изразени очаквания за качество, лично отношение и стойност.

В стратегическото ядро на това позициониране стои **Boca Grande Sozopol** — ресторант, който превърна испанската висша гастрономия в конкурентно предимство. С безкомпромисна продуктова политика, прецизна техника и ясно изградена идентичност, Boca Grande задава стандарт за fine dining по Черноморието и печели глобално признание.

Този стандарт се развива и в градска среда чрез **Boca Grande Boyana** — ресторант-градина в подножието на Витоша, който налага същото ниво на гастрономия, обслужване

и атмосфера в София и се утвърждава като предпочитана локация за бизнес елита и международната публика.

Хотелът и двата ресторанта функционират като **една бранд система**, изградена върху последователност, **доказан бизнес модел** и дългосрочна стратегия.

Отличията от **World Luxury Awards 2025** не са просто признание, а ясно позициониране. **Blu Bay Hotel Sozopol** и **Boca Grande** вече не се сравняват локално — те се конкурират глобално, със стратегия, стандарт и бранд идентичност, които поставят България редом до утвърдените имена в световния luxury сегмент.

BLU BAY HOTEL SOZOPOL & BOCA GRANDE

The Brand That Positioned Bulgarian Luxury on the Global Stage

In a global market where credibility is earned rather than claimed, only a few brands succeed in establishing a lasting standard. **Blu Bay Hotel Sozopol** and the restaurant concept **Boca Grande** are among them. Six international distinctions from the **World Luxury Awards 2025** do more than recognize excellence — they position the brand among the leading names in luxury hospitality and fine dining worldwide.

International Awards – Blu Bay Hotel Sozopol:

- 🏆 *Best Luxury Beach Boutique Hotel in Eastern Europe*
- 🏆 *Best Luxury Design Boutique Hotel in Eastern Europe*
- 🏆 *Best Luxury Boutique Hotel in Bulgaria*

International Awards – Boca Grande:

- 🏆 *Best Luxury Theme Restaurant – Global Winner*
- 🏆 *Best Spanish Cuisine in Eastern Europe*
- 🏆 *Best Fine Dining Cuisine in Bulgaria*

Located on the marina in Sozopol's historic Old Town, **Blu Bay Hotel Sozopol** is a five-star boutique hotel that defines a new expression of Bulgarian luxury — understated, confident, and internationally recognizable. Rather than following trends, the hotel sets them, attracting a high-end international clientele and business travelers with clear expectations for quality, personalization, and long-term value.

At the strategic core of this positioning stands **Boca Grande Sozopol** — a restaurant that has transformed Spanish haute cuisine into a competitive advantage. Through a disciplined product philosophy, technical precision, and a strong culinary identity, Boca Grande has set the benchmark for fine dining on the Black Sea coast while earning global recognition.

This standard continues in an urban setting through **Boca Grande Boyana** — a garden restaurant at the foot of Vitosha Mountain, bringing the same level of gastronomy, service, and atmosphere to Sofia and establishing itself as a preferred destination for business leaders and international guests.

The hotel and the two restaurants operate as a **single brand ecosystem**, built on consistency, a **proven business model**, and a long-term strategic vision.

The **World Luxury Awards 2025** represent more than recognition — they signal clear positioning. **Blu Bay Hotel Sozopol** and **Boca Grande** are no longer compared locally; they now compete globally, with a strategy, standard, and brand identity that place Bulgaria alongside the established leaders of the international luxury segment.

АВТОМОБИЛНИЯТ ПАЗАР В БЪЛГАРИЯ СЧУПИ РЕКОРД

Електромобили, китайски коли и суперлюкс са трите възходящи тенденции

Вече е официално: 2025 е най-силната година за пазара на нови автомобили в България за цялата му съвременна (от 1991 насам) история. За 12-те месеца у нас са продадени 57 927 леки автомобили с категории M1 и N1, показва справка на Automeia.bg за регистрациите в МВР, което е с 11% повече от 2024 и с цели 29% повече от 2023 година. Общият брой регистрирани нови моторни превозни средства - леки и товарни - е 70 758, което значително надхвърля предишния рекорд от 2008 година (60 600), и е най-високият показател изобщо, откакто съществува свободен пазар за автомобили в страната. Иначе най-големият брой продадени нови автомобили в България е през 1980 година - 88 210.

ТОУОТА СПЕЧЕЛИ финалния спринт и е най-популярната марка на българския пазар за 2025, докато победителят от предната година Skoda влошава леко резултата си. Челната шесторка се допълва от Dacia, Renault, Volkswagen и Hyundai.

С най-големи ръстове - четирицифрени - са китайските Dongfeng и Geely, но при тях сравнението е с единични продажби през 2024. От марките в Топ 20 най-много увеличават продажбите си Fiat (+120%), Citroen (+44%), Hyundai (+32%) и Audi (+26%). С по-съществени спагове са Opel и Suzuki (по -6%), Ford (-15%) и Nissan (-18%).

ТОП 10, МОДЕЛИ TOP 10, MODELS

Toyota Corolla	2060
Skoda Octavia	1905
Renault Clio	1806
Dacia Duster	1652
Dacia Sandero	1618
Kia Sportage	1281
Dacia Jogger	1279
Hyundai Tucson	1235
Skoda Kamiq	1207
Toyota C-HR	1087

СРЕД ТЕНДЕНЦИИТЕ ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ е нарастващият дял на електромобилите, които вече надхвърлят 5% от общите продажби (докакто дялът на дизела пада от 22% преди година до 17%). Най-добре се възползва от това Hyundai: корейците са лидер в този сегмент с 479 регистрирани коли, като изпреварват Tesla (287), Ford (211), Renault (209) и BMW (206).

2025 е годината и на първия по-сериозен пробив на китайските автомобили в България: общите им продажби са 1926 автомобила, или 3.5% от общия пазар. Най-популярните китай-

ски брангове у нас са Forthing, Geely, Haval и Great Wall, а от началото на 2025 към конкуренцията се присъединяват също Omoda и Jaecoo (дъщерни марки на Chery) и гигантът BYD.

ОТМИНАЛАТА ГОДИНА Е БИЛА РЕКОРДНА и за свръхлюксовия сегмент на пазара, където всички марки отчитат двуцифрени и трицифрени ръстове на годишна база. Регистрирани са 18 броя Lamborghini, 19 Rolls-Royce, 23 Maserati, 24 Bentley и цели 30 Ferrari. И това са само новите автомобили, регистрирани по официалните канали. Поне още два пъти по толкова са минали "по втория начин" през автокъщи.

Точно обратната е тенденцията при най-евтините и уж достъпни автомобили на пазара. Т. нар. А-сегмент е на изчезване - европейските регулации го направиха напълно печеливш и множество модели слязоха от сцената (VW Up! и Skoda Citigo, Peugeot 108 и Citroen C1, Opel Agila и така нататък). Повечето от оцелелите отчитат спад в продажбите (Fiat 500, Hyundai i10). В В-сегмента успехите на Renault Clio и Citroen C3 са съпътствани със срив за Opel Corsa, Skoda Fabia, Peugeot 208. И това - въпреки оредялата конкуренция след изчезването на Mazda 2, Kia Rio, Ford Fiesta. Не че никои в България вече не иска евтини коли. Но явно никои не иска евтини коли, които струват скъпо. ■

ПРОДАЖБИ НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА В БЪЛГАРИЯ, 1992-2025

ЯПОНСКОТО МАЙСТОРСТВО СРЕЩА ЕЛЕКТРИЧЕСКОТО БЪДЕЩЕ

НОВАТА, ИЗЦЯЛО ЕЛЕКТРИЧЕСКА MAZDA 6e

Вдъхновена от изчистената японска естетика, новата Mazda 6e впечатлява с изваяни линии и просторен, внимателно изпипан интериор. Качество, което се усеща с всяко докосване и във всяка детайлно преценена повърхност. Изберете между компактна батерия с ултрабързо зареждане – до 235 км само за 15 минути – или по-голяма батерия с пробег до 552 км. И двата варианта предлагат плавно, тихо и уверено пътуване, независимо накъде сте тръгнали.

6 YEAR MAZDA WARRANTY

DRIVE TOGETHER

THE BULGARIAN CAR MARKET SET A NEW RECORD

Electric cars, Chinese imports and superluxury are the three rising trends

It's official: 2025 was the strongest year for the new car market in Bulgaria in its entire modern (since 1991) history. In the 12 months, 57,927 passenger and light commercial vehicles were sold in our country, according to Automedia.bg's report on registrations at the Ministry of Interior. That is 11% more than in 2024 and a full 29% more than in 2023. The total number of registered new motor vehicles - including busses and trucks - is 70,758, which significantly exceeds the previous record from 2008 (60,600), and is the highest indicator ever since a free market for cars has existed in the country. Otherwise, the largest number of new cars sold in Bulgaria was in 1980 - 88,210.

TOYOTA WON THE FINAL sprint and is the most popular brand on the Bulgarian market for 2025, while last year's winner Skoda slightly worsened its result. The top six is completed by Dacia, Renault, Volkswagen and Hyundai.

With the largest growth - four-digit - are the Chinese Dongfeng and Geely, but for them the

comparison is with single sales in 2024. Of the brands in the Top 20, Fiat (+120%), Citroen (+44%), Hyundai (+32%) and Audi (+26%) increased their sales the most. With more significant declines are Opel and Suzuki (both -6%), Ford (-15%) and Nissan (-18%).

Among the trends to note is the growing share of electric vehicles, which now exceed 5% of total sales (while the share of diesel fell from 22% a year ago to 17%). Hyundai is taking advantage of this the most: Koreans are the leader in this segment with 479 registered EV cars, ahead of Tesla (287), Ford (211), Renault (209) and BMW (206).

2025 IS ALSO THE YEAR of the first serious breakthrough of Chinese cars in Bulgaria: their total sales are 1926 cars, or 3.5% of the total market. The most popular Chinese brands are Forthing, Geely, Haval and Great Wall. From the beginning of 2025 Omoda and Jaecoo (subsidiary brands of Chery) and the giant BYD are also joining the competition.

The past year was also a record for the ultra-luxury segment of the market, where all brands

reported double- and triple-digit growth on an annual basis. 18 Lamborghinis, 19 Rolls-Royces, 23 Maseratis, 24 Bentleys and as many as 30 Ferraris were registered. These are just the new cars registered through official channels. At least twice as many went through car dealerships as 'second hand'.

THE TREND IS EXACTLY the opposite for the cheapest cars on the market. The so-called A-segment is disappearing - European regulations have made it completely unprofitable and many models have left the scene (VW Up! and Skoda Citigo, Peugeot 108 and Citroen C1, Opel Agila and so on). Most of the survivors are reporting a decline in sales (Fiat 500, Hyundai i10). In the B-segment, the success of Renault Clio and Citroen C3 is accompanied by a collapse for Opel Corsa, Skoda Fabia, and Peugeot 208. This comes despite the thinning competition after the disappearance of Mazda 2, Kia Rio, and Ford Fiesta. It's not that no one in Bulgaria wants cheap cars anymore. But apparently, no one wants cheap cars that cost a lot. ■

The background of the advertisement features a series of interlocking gears of various sizes and colors (green, yellow, orange) arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom left. Each gear holds a different type of food: a lemon, a bunch of basil, a carrot, an onion, a tomato, a jar of jam, a pear, an apple, an avocado, and a plate of mixed nuts. The overall theme is fresh, natural products.

Блатина·булгарплог
www.slatina-bulgarplod.com

СЛАТИНА БУЛГАРПЛОД

пазарът,
който избира

Не всеки продукт попада под прожекторите на най-голямото тържище в България. В **СЛАТИНА БУЛГАРПЛОД** ще откриеш само внимателно подбрани плодове и зеленчуци, съхранявани при идеални условия. С модерна инфраструктура, сертифицирани складове и ежедневен контрол, пазарът обслужва хиляди търговци и производители ежедневно.

А КОГАТО КАЧЕСТВОТО Е КРИТЕРИЯТ – НЯМА КОМПРОМИСИ.

NEW YEAR RESOLUTION: КРАЧКАТА ОТ СПЕСТЯВАНЕ КЪМ ИНВЕСТИРАНЕ

Всяка нова година идва със списък от обещания. Да започнем спорт, да отделяме повече време за себе си, да бъдем по-дисциплинирани. Често ги приемаме като лични жестове към бъдещото си „аз“. Но има едно решение, което стои в основата на всички останали и рядко получава заслуженото внимание – решението да се погрижим осъзнато за финансите си. В началото на 2026 г. това вече не е просто добра идея, а логичен отговор на реалността, в която живеем.

ФИНАНСОВАТА ГРАМОТНОСТ КАТО КУЛТУРА, НЕ КАТО ТЕОРИЯ

Днес финансовата грамотност не е допълнение към образованието, а умение за живот. Данните на OECD и ESMA показват, че финансовото поведение не зависи само от доходите, а от културни и поведенчески модели. Решенията на домакинствата често се вземат под влияние на страх, несигурност и импулс, а не на рационален анализ базиран на знания. В свят, в който инфлацията се движи между 3% и 10% в рамките на година, а финансови решения се вземат с едно натискане на екран, грамотността се превръща в инфраструктура – без нея устойчивостта е илюзия.

КОНТЕКСТЪТ НА 2025–2026: БЪРЗИ РЕШЕНИЯ, ДЪЛГИ ПОСЛЕДСТВИЯ

Технологиите изпреварват способността ни да ги разбираме. Алгоритми, BNPL услуги и инвестиционни платформи обещава лесни решения за секунди. В същото време OECD/INFE отчита, че 67% от европейците вярват, че алгоритмите са напълно обективни, а всеки трети млад човек използва разсрочено плащане, без да разбира реалната цена на кредита. ESMA предупреждава, че все повече гребни инвеститори реагират емоционално, под влияние на социални мрежи и „финфлуенсъри“. Това прави първата крачка – спокойна и добре обмислена – още по-важна.

ЕВРОПА: ПОЧТИ ВСИЧКИ ВКЛЮЧЕНИ, МАЛЦИНА УЧАСТВАЩИ

Парадоксът в Централна и Източна Европа е показателен. Между 87% и 95% от възрастните имат банкова сметка, но

едва 7–23% инвестират в капиталовите пазари. Над 60% от българите и румънците не инвестират, защото „не разбират достатъчно“. Това не е проблем на доход, а на увереност.

ПРОСТИТЕ РЕШЕНИЯ КАТО ВХОД КЪМ УВЕРЕНОСТТА

Затова Европейската комисия подчертава ролята на простите, регулирани и прозрачни инструменти. Данните на OECD показват, че когато инвестиционните продукти са лесни за разбиране и с ниски разходи, участието на домакинствата нараства 2–3 пъти. Хората не се страхуват от пазарите – страхуват се от грешки. Простотата и ясната рамка намаляват този страх.

ЕЛАНА АЛТЕРНАТИВЕН ДЕПОЗИТ: РАЗУМНАТА ПЪРВА СЪПКА

В този контекст ЕЛАНА Алтернативен Депозит се вписва естествено като стартов консервативен продукт. Фондът е създаден за хора, които искат да преминат отвъд класическото спестяване, без да поемат излишен риск. Високата ликвидност и липсата на входни и изходни такси го доближават до усещането за депозит, но с потенциала на инвестиционно решение.

Важно е да се отбележи, че ЕЛАНА Алтернативен Депозит не е класически

банков депозит и в този смисъл не гарантира главница. И все пак откъде идва неговата сигурност - фондът инвестира до 100% от активите на своите инвеститори в държавни ценни книжа (ДЦК) на държави с висок кредитен рейтинг и добре работещи икономики с фокус Европа. Освен че ДЦК са сред най-нискорисковите активи на финансовите пазари, този продукт изкарва своите инвеститори с едни гърди напред, заради професионалното си управление, където специалистите на един от пионерите на фондовата индустрия у нас - ЕЛАНА Фонд Мениджмънт - неуморно анализират пазари, данни и информация, за да включат всички добри възможности в портфолиото на фонда.

ПЪРВА КРАЧКА КЪМ ИНВЕСТИЦИИТЕ ПРЕЗ 2026?

Това не е крайна цел, а начало. Начало на навик, на увереност и на по-добро разбиране как работят парите във времето. Именно такива първи стъпки превръщат финансовата грамотност от абстрактна тема в реална свобода – свободата да вземаш информирани решения и да изграждаш стабилност.

В този смисъл 2026 г. може да бъде годината, в която спестяването прави следващата си крачка – и започва да работи за бъдещето.

ЕЛАНА Алтернативен Депозит

0%

ТАКСА ВХОД
И ИЗХОД

e | elana
Fund Management

Предоставената информация е маркетингов материал и не представлява инвестиционна консултация, съвет, инвестиционно проучване или препоръка за инвестиране и не следва да се тълкува като такава. Информацията е валидна към датата на издаване на маркетинговия материал и може да се промени в бъдеще. Информираме настоящите и потенциални инвеститори, че стойността на дяловете на договорния фонд и доходът от тях може да се понижат. Не се гарантират печалби и съществува риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на инвестираните средства. Инвестициите във взаимни фондове, както и инвестициите на самия фонд, не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата или друг вид гаранция. Постигнатите резултати от минали периоди не предвиждат бъдещата възвръщаемост. Преди вземане на окончателно инвестиционно решение е препоръчително инвеститорите да се запознаят с проспекта и с общия информационен документ на съответния фонд. Документите са достъпни на български език на интернет страницата на УД „ЕЛАНА Фонд Мениджмънт“ (www.elana.net), като при поискване могат да бъдат получени безплатно на хартиен носител в офисите, осигурени от Управляващото дружество за продажба и обратно изкупуване на дялове на фондовете, всеки работен ден в рамките на работното им време. Бъдещите резултати подлежат на данъчно облагане, зависещо от личното положение на всеки инвеститор и може да се промени в бъдещи периоди. Резюме на правата на инвеститорите на български език е достъпно тук. Фондовете са активно управлявани без да следват индекс. Инвестирането в дялове на договорния фонд освен ползи носи и определени рискове, като ликвиден, оперативен, лихвен, валутен, политически риск, макроикономически риск, валутен риск, риск от концентрация и др. Пълна информация за рисковете може да бъде открита в проспекта на съответния фонд.

БЪЛГАРИЯ ВЕЧЕ Е ГОТОВА ЗА БРАНДИРАНИ ЖИЛИЩА

Иван Горанов и Константин Бобчев, управляващи съдружници
в Smart Consultants, пред THE INFLIGHT MAGAZINE

Текст ЦЕНКА АСЕНОВА / Фотография SMART CONSULTANTS

Феноменът Branded Residence - брандирани жилища - е характерен за много развити пазари на недвижими имоти, като Лондон, Ню Йорк или Дубай. Вашата инвестиция в такъв проект в София означава ли, че и българският пазар вече е достигнал следващо, по-високо ниво в развитието си?

Константин Бобчев: За концепцията Branded Residence се говори все по-активно през последните години и тя се утвърди като една от най-динамично развиващите се теми в сектора на недвижимите имоти. Вече се организират специализирани форуми, изложения и международни конференции, посветени изцяло на този сегмент.

Доскоро обаче в България липсваше проект, който реално да въведе този модел на пазара. Ние от Smart Consultants, заедно с "Главболгарстрой" и Martinelli, след задълбочено проучване на тенденциите в най-развитите световни пазари, се убедихме, че Branded Residences са една от най-устойчивите и перспективни категории във високия клас жилищни имоти. Именно това ни даде увереността да направим тази стратегическа крачка и да поставим началото с първата Branded Residence в България – Twin Tower.

Брандираните жилища могат условно да бъдат разделени на няколко основни типа. Първият е брандиран с имената на утвърдени и престижни хотелски вериги, които пренасят хотелския стандарт на обслужване и управление в жилищната среда...

Иван Горанов: В световен мащаб много заможни хора предпочитат да живеят в хотели, за да се наслаждават на всички удобства, без да поемат лично ангажиментите по поддръжката на дома. Брандираните жилища, свързани с утвърдени хотелски вериги, предлагат интересна симбиоза – възможността да живееш в собствен дом, а не в хотелска стая, като същевременно разполагаш с пълния спектър хотелски услуги – рецепция 24/7, ресторанти, магазини, басейни, спа център, фитнес и т.н. Все повече клиенти осъзнават стойността на този модел и търсят и избират именно този начин на живот.

Константин Бобчев: Да се върна на типовете Branded Residence. Вторият тип е свързан с интегрирането на разпоз-

наваеми елементи в архитектурата, външния и интериорния дизайн. При този модел клиентът има яснота, че интериорът на жилищата, общите части и цялостният облик на сградата се реализират в стилистиката на конкретен, утвърден дизайнер.

По този начин продуктът е изграден в единна, последователна концепция, която придава не само усещане за лукс, но и завършеност, идентичност и дългосрочна стойност на имотите.

Третият вариант, който напоследък също набира популярност, е колаборацията с модни брандове. Според нас това е по-слабо работещ модел, тъй като в повечето случаи се разчита основно на силата и популярността на името, без реална, функционална добавена стойност към архитектурата, дизайна и начина на живот в сградата.

Дори и автомобилни компании предлагат вече такива сгради...

Константин Бобчев: Да, примери за подобни колаборации са автомобилни марки като Mercedes, Bugatti и Lamborghini, както и производители на аудиотехника или луксозни часовници. На практика обаче, когато клиентът закупи имот в подобна сграда, той не получава реална допълнителна стойност към имота си – освен символичното усещане за лукс и престиж.

Този тип колаборации добавят разпознаваемо име и визуален блясък, но не и функционална, архитектурна или дългосрочна стойност. В повечето случаи се използва единствено силата на бранда, без реално отражение върху качеството на пространството, начина на живот или инвестиционния потенциал на имота.

Вие избрахте като партньор в Twin Tower не такъв бранд, а Cattelan Italia, един от водещите италиански производители на мебели и обзавеждане. Как се стигна до това партньорство?

Константин Бобчев: В процеса на търсене на бранд, с който да си партнираме в изграждането на първия проект Branded Residence Twin Tower, ние разговаряхме с различни популярни брандове за мебели. В последствие обаче осъзнахме, че голяма част от тях са по-скоро модни марки, навлезли в мебелния сектор основно чрез популярността на името си. ►

Иван Горанов (вляво) и Константин Бобчев
Ivan Goranov (left) and Konstantin Bobchev

► **Иван Горанов:** В момента много от големите европейски брангове са силно повлияни от азиатската естетика или са ориентирани към арабските пазари, като дизайнът и стилът им отговарят по-скоро на търсенето в тези региони.

Ние предпочетохме да потърсим партньор, чийто стил да бъде по-близък до вкуса и начина на живот на българския клиент. През годините сме работили с продукти на Cattelan Italia и знаехме, че те предлагат съвременен дизайн, изключително високо качество и в същото време разумно и устойчиво ценово позициониране.

Константин Бобчев: В България стандартът за предаване на жилище все още е „на шпакловка и замазка“, докато на повечето европейски пазари клиентът получава напълно завършен дом – с кухни, настилки, бани, интериорни врати и вградени гардероби.

Именно затова решихме да предложим в Twin Tower възможност жилищата да бъдат завършени с цялостни интериорни решения и мебели на Cattelan Italia – при изключително добро съотношение между цена и качество. Поехме осъзнат риск, тъй като Cattelan Italia е изключително добре познат бранд сред професионалистите в сферата на интериорния дизайн, но не толкова разпознаваем сред широката публика. За нас обаче водещо беше партньорството да носи реална добавена стойност за клиента – чрез качество, дизайн и дългосрочна стойност – а не просто популярно име.

Каква ще е точна ролята на Cattelan Italia в проекта Twin Tower?

Константин Бобчев: Освен че предоставя името си на проекта, Cattelan Italia, заедно с личното участие на Паоло Кателан, ще отговарят изцяло за дизайна на общите части на сградата. Партньорът и фоайетата са замислени така, че да наподобяват лоби на петзвезден хотел, създавайки усещане за престиж и комфорт още от първата стъпка в сградата.

Допълнително Cattelan Italia ще реализират няколко напълно обзаведени апартаментата – мостри, от които клиентите ще могат да избират готово интериорно решение с подобен дизайн и за техните жилища. За тези клиенти ще важат специални условия и значителни отстъпки, което предоставя допълнителна стойност и улеснява процеса на покупка.

Иван Горанов: Няма да крия, че не беше лесно да убедим Cattelan за това партньорство. Това стана благодарение на личното приятелство на Мартин Несторов и екипа на Martinelli с Паоло Кателан. Той получава предложения от цял свят и е изключително взискателен към качеството на проектите. Убедени сме, че колаборацията между Cattelan Italia, Smart Consultants, „Главболгарстрой“ и

Паоло Кателан ръководи Cattelan Italia, един от лидерите в дизайна и производството на мебели в Италия, от 2014. Компанията е основана през 1979 от родителите му Джорджо и Силвия, през 1982 отваря първия си завод в Каре край Виченца. Днес Cattelan Italia е представена в над 140 държави по цял свят.

Paolo Cattelan has been managing Cattelan Italia, one of the leaders in furniture design and production in Italy, since 2014. The company was founded in 1979 by his parents Giorgio and Silvia, opening its first factory in Carre near Vicenza in 1982. Today, Cattelan Italia is represented in over 140 countries worldwide.

Martinelli ще даде отличен резултат.

Какви услуги предвиждате да предлагате?

Константин Бобчев: Още в процеса на планиране, наред със стилното и качествено обзавеждане на общите части и индивидуалните имоти, се опитахме да помислим и какви елементи от петзвездното хотелско изживяване биха донесли реална добавена стойност за обитателите.

В тази връзка сме планирали изграждането на модерно лоби с рецепция на разположение 24/7, както и консьерж услуга, което ще създава усещане за посрещане като в петзвезден хотел – както за собствениците, така и за техните гости. Проектът включва лоби кафе, собствен парк, детска зона, co-working пространство, което може да се ползва, и просторно общо фоайе.

Планирани са басейни за възрастни и деца със солна хидролиза, външен SPA към със са-

уна и парна баня, както и обширна зона за детски игри. Ще има закрит и открит фитнес, достъпни само за собствениците, както и специално обособена зона за домашни любимци.

Водим разговори за създаване на Cattelan Café в лобито, изцяло по дизайн на марката. Предвидени са още многофункционална зала за събития и бизнес зала за работни срещи, предназначени ексклузивно за обитателите. Всички тези пространства ще принадлежат на собствениците, а нашият ангажимент ще бъде тяхното професионално управление.

Иван Горанов: Идеята е да акцентираме върху социалната функция на сградата и да създадем общност, а не просто място за живеене.

Дълги години българският пазар на недвижими имоти оставаше скептичен към

зелените технологии. Това променя ли се напоследък? Какви зелени решения използвате в Twin Tower?

Иван Горанов: Българският пазар се промени значително, особено след Covid-19. Хората започнаха да обръщат много по-голямо внимание на средата, в която живеят. В забързаното ежедневие не оставяше време да се вглеждаме в детайлите.

Covid-19 промени това усещане. Принуди ни да прекарваме много повече време у дома и да осъзнаем, че голяма част от жилищата не отговарят напълно на нуждите на своите обитатели – нито като функционалност, нито като енергийна ефективност. Това доведе до съществена промяна в търсенето.

Днес клиентите търсят модерни, просторни и светли жилища. Старото схващане, че повече прозорци означават по-големи топлинни загуби, вече не е валидно. Съвременните технологии позволяват големи остъклявания без енергийни компромиси.

В Twin Tower използваме фотоволтаични панели, термална енергия и системи за събиране и оползотворяване на горещоводна вода за поливни нужди. Българите все по-ясно осъз-

Тези сгради се нуждаят от много сериозно и дълбочинно саниране. За съжаление, практиките у нас често се ограничават до чисто козметични мерки, които нямат нищо общо със санирането в държава като Германия. На практика се променя основно фасадата – добавя се топлоизолация, сменя се дограмата, нерядко с най-нисък клас материали, полага се боя и се създава впечатление за обновена сграда. Липсват задълбочени конструктивни обследвания, не се подменят основните щрангове, както и Вук и електроинсталациите. Това е сериозен системен проблем, чиито последици тепърва ще се проявяват все по-осезаемо.

Тоест това ще е факторът, който ще движи имотния пазар в България в следващите години?

Иван Горанов: Това е един от факторите. Другият е т.нар. американски модел – с повишаването на доходите хората сменят не само жилището, но и района.

Константин Бобчев: Доходите безспорно се повишиха, като наличните данни ясно показват, че ръстът на заплатите изпреварва

глежда, че в тях няма обитатели.

Реалността обаче е различна. След покупката собствениците се нуждаят от техническо и финансово време, за да довършат жилищата си. В България апартаментите най-често се предават на етап „шпакловка и замазка“, което означава, че предстои изграждане на полове, стени и тавани, както и цялостно обзавеждане. В много случаи хората първо инвестират в самото жилище, а след това в рамките на две-три години постепенно заделят средства, за да го довършат и да се нанесат в дома си.

Константин Бобчев: Показателно е и друго: броят на продадените жилища в София годишно почти винаги е по-нисък от механичния прираст на населението на града.

Иван Горанов: Жилищният фонд в София – и изобщо в България – е силно остарял. В момента няма институция, която да даде ясна, обобщена оценка за състоянието му. Преди това беше в прерогативите на Министерството на регионалното развитие и благоустройството – то трябваше да направи паспортизация на всяка сграда, за да знаем реалното ѝ техническо състояние. Но тъй като процесът беше приет като сложен и скъп – въпреки наличието на европейски средства – задължението беше прехвърлено към етажната собственост. Днес всеки домоуправител трябва да възложи технически доклад за сградата, който се заплаща от живущите.

Домоуправителят формално е длъжен да го направи, но на практика няма реална санкция, ако това не се случи. А ние не знаем как биха реагирали много от тези сгради при по-силно земетресение, не дай Боже. Само по-новите сгради, строени след 2009, задължително имат технически паспорти.

В София има силни настроенията срещу презастрояването, срещу все по-високото застрояване. Защо градът продължава да се развива в съществуващите граници, вместо да се разширява - има предостатъчно територия в Софийското поле?

Иван Горанов: Причината е преди всичко липсата на адекватна инфраструктура. Съществува отдавна приет Общ устройствен план, който ясно очертава посоките за развитие на града – както на север, така и на изток. На практика обаче недостатъчната инфраструктура и изключително бавните темпове на нейното изграждане възпрепятстват този процес. В резултат на това инвеститорите и общината са принудени да търсят решения за уплътняване на вече изградените квартали.

Все повече инвеститори се оплакват, че подходящите парцели намаляват...

Иван Горанов: Това е така, защото зоните за застрояване, заложили в ▶

"Не беше лесно да убедим Паоло Кателан за това партньорство... Той получава предложения от цял свят и е изключително взискателен към качеството на проектите"

нават, че стойността на едно жилище не се измерва само в цена на квадратен метър. Все по-голямо значение имат локацията, транспортът и инфраструктурата.

В София метрото играе ключова роля – днес е почти немислимо да се реализира офис или жилищен проект без добра връзка с него.

Казвате, че се е променил имотният пазар. Доколко това е функция и на благосъстоянието на нацията? Миналия месец Асен Ягодин от Пощенска банка ни каза така: българите забогатяха и вече имат нужда да заменат старото жилище с ново, което отговаря на новия им стандарт.

Иван Горанов: Хора като Асен Ягодин безспорно имат много добър и детайлен поглед върху финансовото състояние на нацията, включително върху нивата на кредити и спестявания. Но наред с това съществува и друг изключително важен, често подценяван фактор. В София и в другите големи градове огромна част от жилищния фонд се състои от панелни сгради, които са на възраст между 60 и 70 години и вече се намират към края на своя експлоатационен живот.

инфлацията. В нашия сектор основният ръст в разходите идва преди всичко от труда, а не в такава степен от цените на материалите. Не бих казал, че българите са станали богати, но със сигурност се наблюдава постепенно подобряване на тяхното имотно състояние.

Друг важен фактор е, че пътуванията в чужбина станаха масови и значително по-достъпни. Това дава възможност на хората да видят как се живее в други държави и неминуемо води до по-високи изисквания към качеството на живот и жилищната среда у нас.

Не всички анализатори са убедени, че поскупването на имотите у нас е логично и повлияно само от доходите...

Иван Горанов: Често представители на други сектори на икономиката – например хора, занимаващи се с борсова търговия – отправят критики към имотния пазар с твърдения, че се надува балон, който неминуемо ще се спуска, тъй като съществувал голям брой пустеещи жилища. Като аргумент обикновено се посочват новопостроени сгради, в които не светят прозорците и на пръв поглед из-

► градоустройствения план, не са безкрайни. Едно от дълбоко погрешните внушения, които изкуствено се насаждат от част от политиките, е че високото строителство по дефиниция е вредно за града. Достатъчно е да погледнем развитието на всички модерни столици – не само в Европа, но и по света. От Лондон до Дубай високото строителство е неизменна част от съвременната градска среда.

Разбира се, съществуват и примери за неправилно разположени високи сгради – в някои от по-старите квартали на София, където доминира 10-етажно застрояване, изграждането на небостъргач очевидно не би било уместно. Като цяло обаче по-разумният и устойчив подход е развитието на строителството във височина, съчетано с освобождаване и ясно обособяване на пространство около тези сгради за паркове, градини и детски площадки. Това е значително по-добра алтернатива от уплътняването на парцелите до краен предел с ниско застрояване, което в дългосрочен план се оказва по-неблагоприятно за градската среда.

В този процес ключова е ролята на главните архитекти и на общинските съвети, които трябва да задават ясна визия за развитието на града. В момента липсва устойчива и дългосрочна програма за това как си представяме София след пет или десет години.

Константин Бобчев: Това се постига чрез ясно дефинирани градоустройствени правила. Законодателно се регламентират допустимите видове застрояване, параметрите на сградите и връзката им с околната среда. Всеки такъв план преминава през обществено обсъждане и след това се одобрява официално.

Следващата стъпка е детайлният анализ на трафика и транспортната обезпеченост за всеки конкретен проект. Целта е да не се допуска концентриране на голям брой автомобили на едно място и създаване на задръствания. При необходимост би следвало да се планират и изграждат нови булеварди, кръстовища и транспортни връзки, които да поемат натоварването.

Иван Горанов: Има и още един важен аспект: като инвеститори ние плащаме милиони за такси – за разрешения за строеж, за разрешения за ползване и други административни процедури. Проблемът е, че тези средства се вливат в общия бюджет на общината и често се използват за най-различни цели, например за покриване на загуби на „Топлофикация“. Според мен тези такси трябва целеве да се влагат в изграждане и подобряване на градската инфраструктура. В момента ситуацията е такава: строим нови сгради, но за тях няма улици, канализация и други базови удобства. В София има скъпи квартали като Симеоново, Драгалев-

вци, Бистрица, Камбаните, където все още липсва канализация. Вместо общината да решава тези проблеми, частните инвеститори често се налага да ги покриват сами. В модерните държави местната власт подготвя инфраструктурата – вода, ток, канализация, асфалтира улиците – и остава готови парцели за строителство, като предварително е ясно какво може да се построи на всеки от тях. И това не подлежи на непрекъснати промени.

Как се отрази очакването на еврото на жилищния пазар у нас през 2025? Какви ефекти очаквате догодина, след като смяната на валутата вече ще е факт? Говорим за пазар, който така или иначе работи в евро от много години...

Иван Горанов: Имаше очаквания, че хората имат значителни спестявания, държани извън формалната банкова система, които изведнъж ще бъдат извадени и насочени към покупка на имоти. На практика обаче това не се случи – поне ние не наблюдавахме подобен ефект.

Константин Бобчев: Големи проекти като нашите са немислими без банково финансиране. А когато има такава, банките изискват пълна отчетност – до стотинка, включително по отношение на цените, на които се продават жилищата. Пазарът наистина се оживи, но според мен това не се дължи толкова на очакванията за въвеждането на еврото, колкото на инфлацията – както у нас, така и в Европа. Реалната стойност на парите започна да се топи, а българите традиционно не използват широко други инвестиционни инструменти и най-често предпочитат да инвестират допълнително в имоти.

Иван Горанов: За българина имотът оста-

ва най-желаната, най-разбираемата и най-достъпната инвестиция.

Еврозоната ще освободи един много голям ресурс, който банките досега държаха като задължителни резерви и който може да се използва за ипотечно кредитиране. В същото време влизането в нея може да означава, че лихвените нива по ипотеките, които в момента в България са сред най-ниските в Европа, ще започнат да растат. Каква е прогнозата ви за пазара в следващите години?

Константин Бобчев: Не смятам, че евентуално повишение на лихвите с около един процентен пункт, каквито са прогнозите на банките, би имало сериозен негативен ефект върху ипотечното кредитиране. Спомням си периода 2005–2006, когато лихвите спаднаха от 11% на 8% и това доведе до силен имотен бум. Не вярвам, че сегашното движение в диапазона между 2,5% и 3,25% ще забави пазара по осезаем начин.

Иван Горанов: В момента българският имотен пазар е изключително достъпен в сравнение с много други европейски пазари, основно благодарение на доброто банково финансиране. В страни като Испания или Италия все повече хора вече не могат да си позволят собствено жилище. Между другото, заплатите в строителния сектор у нас вече надхвърлят средните за Европа. Майстор в Гърция получава около 20 евро на квадрат, в Италия или Испания – 30–35 евро, докато в България възнаграждението е между 40 и 50 евро. Кранистите, например, достигат заплати от около 6000 лева месечно.

Вероятно заради недостига на хора, породен от емиграцията.

Иван Горанов: Да, но причината е и в това, че все по-малко млади хора искат да се занимават с физически труд от този тип. Мнозина предпочитат да работят като инфлуенсъри, влогъри или онлайн търговци.

Константин Бобчев: Ако се върнем към въпроса за пазара, банките в момента са свръхликвидни, а най-предпочитаното направление за техните инвестиции остават ипотечните кредити за физически лица. Поради това очакваме, че дори при евентуална корекция на лихвите, тя ще бъде минимална.

Иван Горанов: Прогнозата ни за 2026 е пазарът на имоти да остане стабилен, без съществени колебания – нито нагоре, нито надолу. Очакваме също така членството в еврозоната да привлече чуждестранни инвеститори, включително физически лица, не само компании. България е прекрасно място за живот – с изключителна природа, благоприятен климат и ниска гъстота на населението. Убеден съм, че все повече европейци тепърва ще я открият. ■

Полет от ново поколение с Airbus A220

НОВИ КРИЛЕ,
НОВИ ПРИКЛЮЧЕНИЯ

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

www.air.bg

BULGARIA IS READY FOR BRANDED RESIDENCES

Ivan Goranov and Konstantin Bobchev, Managing Partners at Smart Consultants, talk to THE INFLIGHT MAGAZINE

By TSENKA ASENOVA / Photography SMART CONSULTANTS

The phenomenon of Branded Residence is characteristic of many developed real estate markets, such as London, New York, and Dubai. Does your investment in such a project in Sofia mean that the Bulgarian market has already reached the next, higher level of development?

Konstantin Bobchev: The Branded Residence concept has been increasingly discussed in recent years and has established itself as one of the most dynamic topics in the real estate sector. Specialised forums, exhibitions and international conferences are already being organised, dedicated entirely to this segment.

However, until recently, Bulgaria lacked a project that would actually introduce this model to the market. At Smart Consultants, we, together with Glavbolgarstroy and Martinelli, have become convinced, after a thorough study of trends in the most developed world markets, that Branded Residences are one of the most sustainable and promising categories in high-end residential real estate. This is what gave us the confidence to take this strategic step and to launch the first Branded Residence in Bulgaria – Twin Tower.

Branded residences can be conditionally divided into several main types. The first is branded with the names of established and prestigious hotel chains that transfer the hotel standard of service

and management to the residential environment...

Ivan Goranov: Worldwide, many wealthy people prefer to live in hotels in order to enjoy all the amenities without taking on the responsibilities of home maintenance. Branded residences associated with established hotel chains offer an interesting symbiosis: the opportunity to live in your own home, not in a hotel room, while at the same time having the full range of hotel services – 24/7 reception, restaurants, shops, swimming pools, spa, fitness, etc. More and more customers are realising the value of this model and are looking for this particular lifestyle.

Konstantin Bobchev: Let me return to the Branded Residence types. The second type is related to the integration of recognisable elements in the architecture, exterior and interior design. With this model, the client has the clarity that the interior of the residences, the common areas and the overall appearance of the building are realised in the style of a specific, established designer. This gives not only a sense of luxury, but also completeness, identity and long-term value to the properties.

The third option, which has also been gaining popularity recently, is the collaboration with fashion brands. In our opinion, this is a less effective model, as in most cases it relies mainly on the power and popularity of the name, without any real,

functional added value to the architecture, design and lifestyle of the building.

Even car companies now offer such buildings...

Konstantin Bobchev: Yes, examples of such collaborations are car brands such as Mercedes, Bugatti and Lamborghini, as well as manufacturers of audio equipment or luxury watches. In practice, however, when a customer purchases a property in such a building, he does not receive any real additional value to his property, except for the symbolic feeling of luxury and prestige.

This type of collaboration adds a recognisable name and visual brilliance, but not functional, architectural or long-term value. In most cases, only the power of the brand is used, without any real impact on the quality of the space, lifestyle or investment potential of the property.

You chose not such a brand as a partner in Twin Tower, but Cattelan Italia, one of the leading Italian furniture manufacturers. How did this partnership come about?

Konstantin Bobchev: In the process of searching for a brand to partner with in the construction of the first Branded Residence Twin Tower project, we talked to various popular furniture brands. However, we later realised that most of them were predominantly fashion brands that en-

Визуализация на проекта Twin Tower на ул. "Сребърна" в София
Visualization of the Twin Tower project on Srebarna Street in Sofia

tered the furniture sector through the popularity of their name.

Ivan Goranov: Currently, many of the major European brands are strongly influenced by Asian aesthetics or are oriented towards the Arab markets, with their design and style responding more to the demand in these regions.

We preferred to look for a partner whose style would be closer to the taste and lifestyle of the Bulgarian customer. Over the years, we have worked with Cattelan Italia products and knew that they offer contemporary design, extremely high quality and, at the same time, reasonable and sustainable price positioning.

Konstantin Bobchev: In Bulgaria, the standard for handing over a home is still "on plaster and screed", while in most European markets the client receives a fully finished home – with kitchens, flooring, bathrooms, interior doors and built-in wardrobes.

That is why we decided to offer in Twin Tower the opportunity for the homes to be completed with interior solutions and furniture from Cattelan Italia – at an extremely good price-quality ratio.

We took a conscious risk, as Cattelan Italia is a very well-known brand among professionals in the field of interior design, but not so recognisable among the general public. However, for us, the leading factor was that the partnership should bring real added value to the customer – through

quality, design and long-term value – and not just a popular name.

What exactly will be the role of Cattelan Italia in the Twin Tower project?

Konstantin Bobchev: In addition to lending its name to the project, Cattelan Italia, together with the personal participation of Paolo Cattelan, will be fully responsible for the design of the common areas of the building. The ground floor and the lobbies are planned to resemble the lobby of a five-star hotel, creating a sense of prestige and comfort from the first step into the building.

Additionally, Cattelan Italia will realise several fully furnished apartments as samples, from which customers will be able to choose a ready-made interior solution with a similar design for their homes. Special conditions and significant discounts will apply to these customers, which provides additional value and facilitates the purchasing process.

Ivan Goranov: I will not hide that it was not easy to convince Cattelan for this partnership. This happened thanks to the personal friendship of Martin Nestorov and the Martinelli team with Paolo Cattelan. He receives proposals from all over the world and is extremely demanding on the quality of the projects. We are convinced that the collaboration between Cattelan Italia, Smart Consultants,

Glavbolgarstroy and Martinelli will yield excellent results.

What services do you plan to offer?

Konstantin Bobchev: In the planning process, along with the stylish and high-quality furnishing of the common areas and individual properties, we tried to think about what elements of the five-star hotel experience would bring real added value to the residents.

In this regard, we have planned the construction of a modern lobby with a 24/7 reception, as well as a concierge service, which will create a feeling of welcome like in a five-star hotel, for both the owners and their guests. The project includes a lobby cafe, its own park, a children's area, a co-working space that can be used, and a spacious common lobby.

Swimming pools for adults and children with salt hydrolysis, an outdoor SPA corner with a sauna and a steam bath, as well as a large children's play area, are planned. There will be an indoor and outdoor gym, accessible only to the owners, as well as a specially designated area for pets.

We are in talks to create a Cattelan Café in the lobby, entirely designed by the brand. There are also plans for a multifunctional event hall and a business room for workshops, designed exclusively for the residents. All these spaces will belong to ►

► the owners, and our commitment will be their professional management.

Ivan Goranov: The idea is to emphasise the social function of the building and to create a community, not just a place to live.

For many years, the Bulgarian real estate market remained sceptical of green technologies. Has this changed recently? What green solutions do you use in Twin Tower?

Ivan Goranov: The Bulgarian market has changed significantly, especially after Covid-19. People began to pay much more attention to the environment in which they live. In the previous hectic everyday life, there was no time to look at the details. Covid-19 changed this feeling. It forced us to spend much more time at home and to realise that a large part of the housing does not fully meet the needs of its inhabitants, neither in terms of functionality nor in energy efficiency. This led to a significant change in demand.

Today, customers are looking for modern, spacious and bright homes. The old belief that more windows mean greater heat loss is no longer valid. Modern technologies allow for large glazing without energy compromises.

At Twin Tower, we use photovoltaic panels, thermal energy and systems for collecting and utilising rainwater for irrigation purposes. Bulgarians are increasingly aware that the value of a home is not measured only in price per square meter. Location, transport and infrastructure are increasingly important.

In Sofia, the metro plays a key role – today it is almost unthinkable to implement an office or residential project without a good connection to it.

You say that the property market has changed. To what extent is this also a function of the well-being of the nation? Last month, Asen Yagodin from Postbank told us this: Bulgarians have become rich and now need to replace their old home with a new one that meets their new standard.

Ivan Goranov: People like Asen Yagodin undoubtedly have a very good and detailed view of the financial situation of the nation, including the levels of loans and savings. But along with this, there is another extremely important, often underestimated factor. In Sofia and other large cities, a huge part of the housing stock consists of panel buildings that are between 60 and 70 years old and are nearing the end of their service life.

These buildings need a very serious and in-depth renovation. Unfortunately, practices in our country are often limited to purely cosmetic measures that have nothing to do with renovation in countries like Germany. In practice, what is changed is mostly the façade: thermal insulation is added, the joinery is changed, often with the lowest class materials, paint is applied, and the impression of a renovated building is created. There are no in-depth structural inspections, and the plumbing and electrical installations are not replaced. This is a serious

systemic problem, the consequences of which will only become more noticeable over time.

So, will this be the factor that will drive the property market in Bulgaria in the coming years?

Ivan Goranov: This is one of the factors. The other is the so-called American model: with the increase in income, people change not only their home, but also the area.

Konstantin Bobchev: Incomes have undoubtedly increased, with the available data clearly showing that wage growth is outpacing inflation. In our sector, the main increase in costs comes primarily from labour, and not so much from the prices of materials. I would not say that Bulgarians have become rich, but there is certainly a gradual improvement in their property status.

Another important factor is that travel abroad has become widespread and significantly more affordable. This gives people the opportunity to see how people live in other countries and inevitably leads to higher demands on the quality of life in our country.

Not all analysts are convinced that the rise in property prices in our country is logical and influenced only by income...

Ivan Goranov: Representatives of other sectors of the economy - for example, people involved in stock trading - criticise the property market with claims that a bubble is inflating, and it will inevitably burst, since there are a large number of empty homes. Newly built buildings are usually cited in which the windows are not lit,

and at first glance, it seems that there are no residents.

However, the reality is different. After the purchase, owners need technical and financial time to finish their homes. In Bulgaria, apartments are most often handed over at the "plaster and screed" stage, which means that floors, walls and ceilings are to be built, as well as complete furnishings. In many cases, people first invest in the home itself, and then, within two to three years, gradually set aside funds to finish it and move into their home.

Konstantin Bobchev: Another thing is also indicative: the number of homes sold in Sofia annually is almost always lower than the mechanical growth of the city's population.

Ivan Goranov: The housing stock in Sofia – and in Bulgaria in general – is very outdated. Currently, no institution can give a clear assessment of its condition. Previously, this was the prerogative of the Ministry of Regional Development and Public Works – it had to make a passport of each building so that we could know its real technical condition. But since the process was accepted as complex and expensive – despite the availability of European funds – the obligation was transferred to the condominium. Today, every house manager must commission a technical report for the building, which is paid for by the residents.

The house manager is formally obliged to do it, but in practice, there is no real sanction if this does not happen. And we do not know how these buildings would react in the event of a stronger earthquake, God forbid. Only newer buildings built after 2009 are required to have technical passports.

In Sofia, there is a strong sentiment against over-development, against ever-higher construction. Why does the city continue to develop within its existing borders, instead of expanding? There is enough territory in the Sofia Plain.

Ivan Goranov: The reason is primarily the lack of adequate infrastructure. There is a long-adopted General Development Plan, which clearly outlines the directions for the development of the city, both to the north and to the east. In practice, however, the insufficient infrastructure and the extremely slow pace of its construction hinder this process. As a result, investors and the municipality are forced to look for solutions for the densification of already built neighbourhoods.

Many investors are complaining that the number of suitable plots is decreasing...

Ivan Goranov: This is because the development zones set out in the urban development plan are not infinite. One of the deeply erroneous suggestions that are artificially instilled by some politicians is that high-rise construction is by definition harmful to the city. It is enough to look at the development of all modern capitals - not only in Europe, but also around the world. From London to Dubai, high-rise construction is an indispensable part of the modern urban environment.

Of course, there are also examples of incorrectly located high-rise buildings - in some of the older districts of Sofia, where 10-story construction dominates, the construction of a skyscraper would clearly not be appropriate. In general, however, the more reasonable and sustainable approach is the development of high-rise construction, combined with the release and clear separation of space around these buildings for parks, gardens and playgrounds. This is a significantly better alternative than compacting the plots to the limit with low-rise development, which in the long term turns out to be less favourable for the urban environment. The key role in this process is played by the chief architects and the municipal councils, who must set a clear vision for the development of the city. At the moment, there is no sustainable and long-term program for how we imagine Sofia in five or ten years.

Konstantin Bobchev: This is achieved through clearly defined urban planning rules. Legislation regulates the permissible types of development, the parameters of the buildings and their relationship with the environment. Each such plan undergoes public discussion and is then officially approved.

The next step is the detailed analysis of traffic and transport security for each specific project. The goal is to prevent the concentration of a large number of cars in one place and the creation of traffic jams. If necessary, new boulevards, intersections and transport links should be planned and built to take the load.

Ivan Goranov: There is another important aspect: as investors, we pay millions in fees for building permits, for usage permits and other administra-

"Our forecast for 2026 is that the property market will remain stable, without significant fluctuations - neither up nor down. We also expect that membership in the eurozone will attract foreign investors, including individuals, not just companies."

tive procedures. The problem is that these funds flow into the general budget of the municipality and are often used for a variety of purposes, for example, to cover losses of "Toplofikacia". In my opinion, these fees should be specifically invested in the construction and improvement of the city's infrastructure.

Currently, the situation is as follows: we build new buildings, but there are no streets, sewage, or other basic amenities. In Sofia, there are expensive neighbourhoods such as Simeonovo, Dragalevtsi, Bistritsa, and Kambanite, where there is still no sewage. Instead of the municipality solving these problems, private investors often have to step up. In modern countries, local authorities prepare the infrastructure - water, electricity, sewage, and street tarmac - and leave ready-made plots for construction. It is clear in advance what can be built on each of them, and this is not subject to constant changes.

How did the expectation of the euro affect the housing market in 2025? What effects do you expect next year, after the currency changeover is already a fact? We are talking about a market that has been operating in euros for many years, anyway...

Ivan Goranov: There were expectations that people had significant savings kept outside the formal banking system, which would suddenly be taken out and directed towards the purchase of properties. In practice, this did not happen - at least we did not observe such an effect.

Konstantin Bobchev: Large projects like ours are unthinkable without bank financing. And when there is such, banks require full accountability - down to the cent, including in terms of the prices at which the homes are sold. The market has really come alive, but in my opinion, this is not so

much due to the expectations of the introduction of the euro as to inflation, both in our country and in Europe. The real value of money has begun to melt, and Bulgarians traditionally do not widely use other investment instruments. They most often prefer to invest in properties.

Ivan Goranov: For Bulgarians, property remains the most desirable, most understandable and most affordable investment.

The Eurozone will free up a large resource that banks have so far held as mandatory reserves, and which can be used for mortgage lending now. At the same time, joining it may mean that mortgage interest rates in Bulgaria, which are currently among the lowest in Europe, will start to rise. What is your forecast for the market in the coming years?

Konstantin Bobchev: I do not believe that a possible increase in interest rates by about one percentage point, as banks are predicting, would have a serious negative effect on mortgage lending. I remember the period 2005-2006, when interest rates fell from 11% to 8%, and this led to a strong property boom. I do not believe that the current movement in the range between 2.5% and 3.25% will slow down the market in a tangible way.

Ivan Goranov: Currently, the Bulgarian real estate market is extremely affordable compared to many other European markets, mainly thanks to good bank financing. In countries like Spain or Italy, more and more people can no longer afford their own homes. By the way, salaries in the construction sector in our country already exceed the average for Europe. A foreman in Greece receives about 20 euros per square meter, in Italy or Spain - 30-35 euros, while in Bulgaria the remuneration is between 40 and 50 euros. Crane operators, for example, reach salaries of about 3,000 euros per month.

Probably because of the shortage of people caused by emigration.

Ivan Goranov: Yes, but the reason is also that fewer and fewer young people want to engage in manual labour of this type. Many prefer to work as influencers, vloggers or online merchants.

Konstantin Bobchev: If we return to the question of the market, banks are currently overly liquid, and the most preferred direction for their investments remains mortgage loans for individuals. Therefore, we expect that even in the event of a possible adjustment in interest rates, it will be minimal.

Ivan Goranov: Our forecast for 2026 is that the property market will remain stable, without significant fluctuations - neither up nor down. We also expect that membership in the eurozone will attract foreign investors, including individuals, not just companies. Bulgaria is a wonderful place to live - with exceptional nature, a favourable climate and a low population density. I am convinced that more and more Europeans will discover it. ■

БИЗНЕС START

с Роселина Петкова и Христо Николов

Всеки
делник

07:30

Bloomberg
TV Bulgaria

www.bloombergtv.bg

А ТИ КАКВО ЧАКАШ

Вземи ипотечен кредит

ДОМ ЗА ТЕБ.

Времето е сега.

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

8

ВЪЗМУТИТЕЛНИ ПРОГНОЗИ ЗА 2026

8 OUTRAGEOUS PREDICTIONS FOR 2026

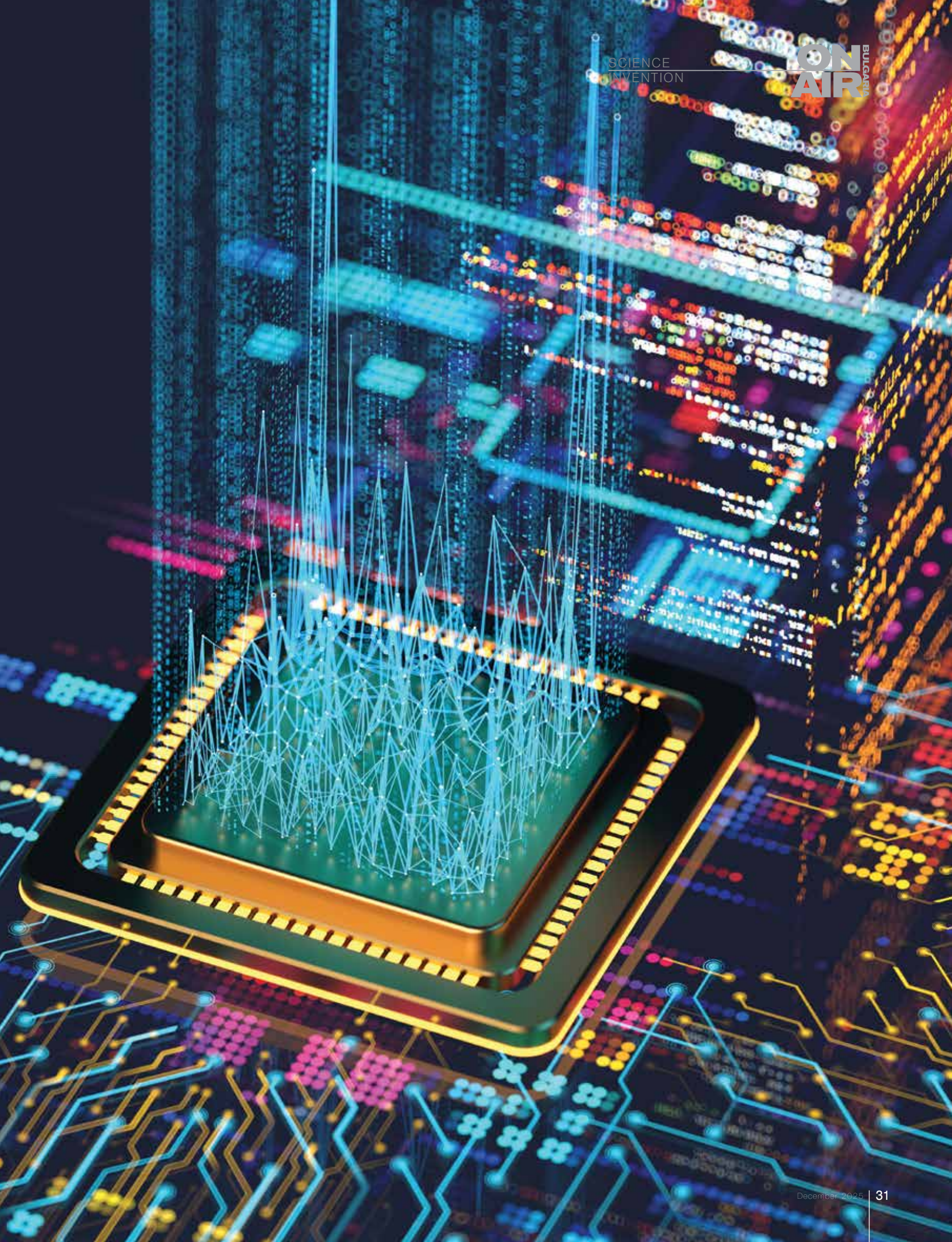
Квантовите компютри
ликвидират биткойн, Илон
Мъск отива на Марс заради
ганъците, Тейлър Суифт
оправя раждаемостта

Quantum computers destroy
Bitcoin, Elon Musk goes to
Mars because of taxes,
Taylor Swift fixes the birth
rates

Навремето стратегите и анализаторите на датската инвестиционна банка Saxobank започнаха да правят ежегодните си "възмутителни прогнози" като люболитни PR упражнения. Но светът напоследък се обърка дотам, че абсурдните сценарии започнаха все по-често да се сбъднат. Анализаторите на Saxo успяха да предвидят Brexit (още през 2014), възхода на криптовалутите и дори факта, че през 2022 климатичните цели ще бъдат оставени на заден план от икономическите трудности. Ето какво си представят те за 2026.

Once upon a time, the strategists and analysts of the Danish investment bank Saxobank began to make their annual "outrageous predictions" as curious PR exercises. But the world has recently gone so wrong that absurd scenarios have begun to come true more and more often.

Saxo analysts managed to predict Brexit (back in 2014), the rise of cryptocurrencies and even the fact that in 2022 climate goals will be left in the background by economic difficulties. Here's what they imagine for 2026.

**КВАНТОВИТЕ КОМПЮТРИ
ЛИКВИДИРАТ БИТКОЙН**
QUANTUM COMPUTERS
WIPE OUT BITCOIN

Напредъкът на квантовите компютри - машини с изчислителна мощ, далеч надвишаваща всичко до момента - може да доведе до неочаквано дълбока криза в киберсигурността през 2026, гонуска Нийл Уилсън, стратег в Saxo. Експертите говорят за това като за "деня Q" - момента, в който досегашните стандарти в дигиталната сигурност са преодоляни от новите технологии. Това означава, че буквално за една нощ нашите емайл, банкови транзакции, крипто портфейли и цели корпоративни системи вече няма да са защитени, подчертава Уилсън. Ефектът вероятно ще е светкавичен и унищожителен. Най-силно ще пострадат криптовалутите, като биткойн ще се срине почти до нулата. Хората ще загубят вяра и в традиционните финансови институции, и ще се върнат към кеша и към трескавото запасяване с ликвидни ценности като злато и сребро. Златото ще надхвърли 10,000 долара като най-търсения актив "без парола". Разбира се, компании и правителства ще реагират бързо и ще намерят нови защити - но това ще отнеме време. От тази криза ще има и печеливши, като например банките, все още инвестиращи във физическото обслужване, а също и по-напредналите компании за киберсигурност.

THE ADVANCEMENT of quantum computers - machines with computing power far exceeding anything seen before - could lead to an unexpectedly deep cybersecurity crisis in 2026, suggests Neil Wilson, a strategist at Saxo. Experts refer to this as "Q-day" - the moment when existing standards in digital security are overcome by new technologies. This means that literally overnight our emails, bank transactions, crypto wallets and entire corporate systems will no longer be protected, Wilson emphasizes. The effect is likely to be lightning-fast and devastating. Cryptocurrencies will suffer the most, with Bitcoin collapsing almost to zero. People will also lose faith in traditional financial institutions, and will return to cash and the feverish stockpiling of liquid assets such as gold and silver. Gold will surpass \$10,000 as the most sought-after "password-free" asset. Of course, companies and governments will react quickly and find new protections - but this will take time. There will

also be winners from this crisis, such as banks still investing in physical services, as well as more forward-thinking cybersecurity companies.

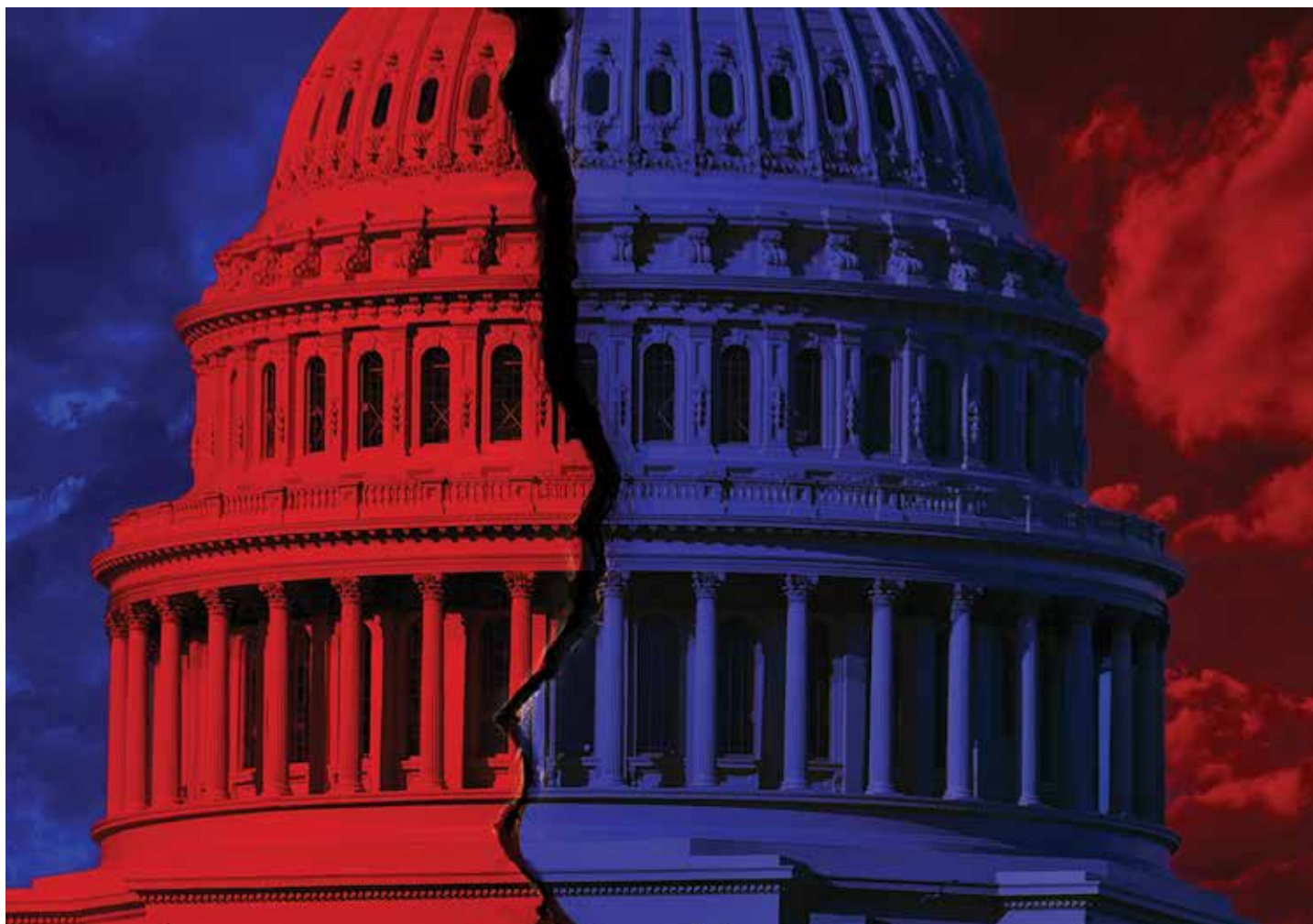
**"ЗЛАТНИЯТ" ЮАН СРИВА
ХЕГЕМОНИЯТА НА ДОЛАРА**

"GOLDEN" YUAN COLLAPSES
THE DOLLAR'S HEGEMONY

Този хипотетичен сценарий на Чару Чанана предвижда Китай да изненада пазарите, като обяви по-големи резерви от злато от американските. След това Пекин обвързва частично т. нар. "офшорен" юан (CNH) със златото. На практика китаеците предлагат нещо, което световните финансови системи не са виждали от дълги десетилетия: валута, основана на материални активи, вместо на обещанията на правителствата. "Златният" юан означава по-малка зависимост от кредитни рейтинги, политики на централните банки и геополитически рискове, смята Чанана. Китай въвежда новия юан предпазливо. Но постепенно доверието в него нараства. Пекин го предлага на

петролните държави от Персийския залив и на банките от ASEAN. Все повече от търговията със суровини и енергоносители се прехвърля в юани. Инвеститорите се отдръпват от щатските съкровищни бонове, доларът отслабва, а дялът му от глобалните резерви намалява с една трета. Златният юан не измества долара, но ликвидира монопола му като единствена глобална резервна валута.

THIS HYPOTHETICAL SCENARIO by Charu Chanana envisages China surprising markets by announcing larger gold reserves than the ones of the US. Beijing then partially pegs the so-called "offshore" yuan (CNH) to gold. In effect, the Chinese are proposing something the world's financial systems have not seen in decades: a currency based on tangible assets, rather than on government promises. A "golden" yuan means less reliance on credit ratings, central bank policies and geopolitical risks, Chanana believes. China is introducing the new yuan cau-

tiously. But gradually, confidence in it is growing. Beijing is offering it to the oil countries of the Persian Gulf and to the banks of ASEAN. More and more of the trade in raw materials and energy is being transferred to the yuan. Investors are withdrawing from US Treasury bonds, the dollar is weakening, and its share of global reserves is decreasing by a third. The golden yuan is not displacing the dollar, but it is liquidating its monopoly as the sole global reserve currency.

АМЕРИКА СЕ ОТДРЪПВА ОТ ПОПУЛИЗМА

AMERICA RETREATS FROM POPULISM

Противопоставянето и двуполусният модел в американската политика са ескалирали до рекордни равнища. Но за всеобщо учудване междинните избори в САЩ през 2026 минават спокойно, без ексцесии, и връщат на демократите мнозинството в Конгреса. Републиканците запазват Сената, но с по-малка разлика, така че ролята на няколкото по-умерени сенатори "върху оградата" става много по-важна. Агресивното противопоставяне между двете пар-

тийни ядра все повече отблъсква независимите - най-голямата група гласоподаватели в Америка. Под техния натиск е създадена нова комисия, която най-после да пренацртае електоралната карта и да сложи точка на постоянните размествания и злоупотреби с избирателните райони (т. нар. gerrymandering). Успоредно расте и възмущението от растящите манипулации и AI фалшификации в социалните мрежи - което довежда до отлив от тях и връщане на фокуса към малкото оцелели традиционни медии. След пика на популизма, Америка тръгва към политическа нормализация. Ефектът от това ще е упадък на социалните мрежи, криптовалутите, златото и среброто.

THE OPPOSITION and the bipolar model in American politics have escalated to record levels. But to everyone's surprise, the midterm elections in the United States in 2026 are held calmly, without excesses, and return the Democrats to the majority in Congress. The Republicans retain

the Senate, but by a smaller margin, so the role of the few more moderate senators "on the fence" becomes much more important. The aggressive confrontation between the two party cores is increasingly alienating independents - the largest group of voters in America. Under their pressure, a new commission has been created to finally redraw the electoral map and put an end to the constant shifting and abuse of electoral districts (the so-called gerrymandering). In parallel, outrage is growing over the manipulation and AI falsifications on social networks - which leads many people to leave them and return to the few surviving traditional media. After the peak of populism, America is moving towards political normalization. The effect of this will be the decline of social networks, cryptocurrencies, gold and silver.

ИЛОН МЪСК СТАРТИРА НОВА КОСМИЧЕСКА НАДПРЕВАРА И ОТИВА НА МАРС

ELON MUSK LAUNCHES NEW SPACE RACE AND GOES TO MARS

След няколкото успешни полета на новата си ракета-носител, компа-

нията SpaceX на Илон Мъск обявява първично предлагане на акции и постига най-високата начална капитализация в историята, надхвърляща 1 трилион долара. SpaceX засилва стократно темпото на извеждане на товари в орбита и обявява агресивни планове за мисии до Луната и Марс. Те включват създаването на орбитални танкери за междинно зареждане на ракетите. Мъск обявява, че лично ще се включи в първата пилотирана мисия до Марс през януари 2029. И обявява независима държава на четвъртата планета, с нулеви данъци, където ще се преместят централите на SpaceX, Tesla и X, гласи сценарият на Джон Дж. Харди.

Всичко това отключва нова космическа надпревара - вече не между правителства, а между корпорации.

AFTER SEVERAL SUCCESSFUL FLIGHTS of its new launch vehicle, Elon Musk's SpaceX company announces an initial public offering and achieves the highest initial capitalization in history, exceeding \$ 1 trillion. SpaceX sharply increases the pace of launching cargo into orbit and announces aggressive plans for missions to the Moon and Mars. These include the creation of orbital tankers for intermediate refueling of rockets. Musk announces that he will personally participate in the first manned mission to Mars in January 2029. And he declares an independent state on the fourth planet, with zero taxes, where the headquarters of SpaceX, Tesla and X will move, says this scenario by John J. Hardy. All this triggers a new space race - no longer between governments, but between corporations.

ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ СТАВА ШЕФ НА ГОЛЯМА КОРПОРАЦИЯ

ARTIFICIAL INTELLIGENCE BECOMES CEO OF A MAJOR CORPORATION

Може ли Изкуственият интелект да бъде натоварен с отговорността да взема решенията в голяма корпорация, пита се Чару Чанана, главен инвестиционен стратег на Saxo. През новата година популярно име от индекса Fortune 500 вътрешно обучава AI за главен изпълнителен директор, с истинска власт. Но също и със строги ограничения да се стреми винаги да балансира печалба, задоволство на служителите и външна репутация на фирмата. Законово този ход е оформен така: AI е обявен за "изпъл-

нителна система" под контрола на борда на директорите.

Разполагайки с пълните данни за продажби, доставки, обслужване на клиенти и финансови потоци, изкуственият интелект може да извършва хиляди симулации дневно, преди да вземе най-балансираните решения. Ефектът е впечатляващ: по-кратки срокове за доставки, по-добро обслужване, намалени отпадни продукти, по-високи маржове. Синдикатите, които първоначално са се противопоставяли, постепенно приемат новата система. Други корпорации бързо тръгват по същия път.

CAN ARTIFICIAL INTELLIGENCE be entrusted with the responsibility of making decisions in a major corporation, asks Charu Chanana, chief investment strategist at Saxo. In the new year, a popular name from the Fortune 500 index shocks the markets by appointing an internally trained AI as CEO, with real power. But also with strict restrictions to always strive to balance profit, employee satisfaction and the external reputation of the company. Legally, this move is structured like that: AI is declared an "executive system" under the control of the board of directors.

With complete data on sales, deliveries, customer service and financial flows, the AI can perform thousands of simulations a day before making the most balanced decisions. The effect is impressive: shorter delivery times, better service, reduced waste, higher mar-

gins. Unions, which initially opposed this move, gradually accept the new system. Other corporations are quickly following suit.

ГАФОВЕТЕ НА "ГЛУПАВИЯ" AI ПОГЪЩАТ ТРИЛИОНИ ДОЛАРИ

"STUPID" AI'S GAFFES SWALLOW TRILLIONS OF DOLLARS

Съвсем различен сценарий с участието на Изкуствения интелект предлага Якоб Фалкенкроне, шеф по инвестиционната стратегия в Saxo. Той предвижда масовото въвеждане на AI във всички сектори - и внезапно осъзнаване, че изкуственият интелект е всъщност доста по-глупав, отколкото сме очаквали. Поредица уж гребни гафове предизвикват глобална лавина. В промишлеността "интелигентните" роботи са замесени в серия тежки инциденти. В повечето големи компании бордовете изведнъж осъзнават, че са позволили цялата им дигитална инфраструктура да бъде построена наново от системи, които никои не разбира напълно. Това създава изцяло новата професия на "AI чистачите" - програмисти и одитори, натоварени да проследят и неутрализират слабите места в системите. Заличаването на щетите от пропуските на изкуствения интелект поглъща трилиони. Общественото доверие в AI се срива, правителствата въвеждат стандарти за участие на човек във всички ключови системи.

EST. 1989

DETELINA'S

nuts and dried fruits

Wishing you
Merry Christmas
&
Happy
New Year

Този сценарий води до бум при операторите и компаниите за киберсигурност, и до силен натиск върху капитализацията на разработчиците на автономни AI платформи.

A VERY DIFFERENT SCENARIO involving AI is offered by Jacob Falkencrone, head of investment strategy at Saxo. He foresees the mass introduction of AI into all sectors - and the sudden realization that AI is actually much dumber than we expected. A series of supposedly minor gaffes trigger a global avalanche. In industry, "intelligent" robots are implicated in a series of serious incidents. In most large companies, boards suddenly realize that they have allowed their entire digital infrastructure to be rebuilt from scratch by systems that no one fully understands.

This creates a whole new profession of "AI janitors" - programmers and auditors tasked with tracking down and neutralizing weaknesses in systems. Erasing the damage from AI failures swallows trillions. Public trust in AI collapses, governments are introducing standards for human participation in all key systems. This scenario is leading to a boom in auditors and cybersecurity companies, and to strong pressure on the capitalization of developers of autonomous AI platforms.

ТЕЙЛЪР СУИФТ ОПРАВЯ РАЖДАЕМОСТТА TAYLOR SWIFT FIXES THE BIRTH RATES

Очакваната сватба на попзвездата Тейлър Суифт и звездата от американския футбол Травис Келси вълнува най-вече светските хроникьори. Но тя има потенциала да създаде дълготраен ефект върху западните общества и икономики, поне според шефа на Saxo по макростратегията Джон Дж. Харди. Представете си такъв сценарий: Тейлър обявява, че е забременяла по време на мекенцията си месец. Травис изоставя спортната си кариера, за да се фокусира върху семейството. Двамата се отдръпват от социалните медии, публикувайки само отделни информации на сайта си. Съобщават, че децата им няма да имат достъп до телефони, таблети и социални мрежи поне до 12-годишна възраст. Стотици милиони почитатели на звездната двойка са впечатлени и започват да имитират житейските решения на Тейлър и Травис. Броят на браковете и раждаемостта сред най-младите милениали и най-големите предста-

вители на поколението Z тръгват рязко нагоре. Акциите на Facebook и Google страдат, но МВФ повишава прогнозите си за глобалния растеж с над 1 процентен пункт.

THE EXPECTED WEDDING of pop star Taylor Swift and American football star Travis Kelce is mostly exciting for tabloid chroniclers. But it has the potential to create a long-lasting effect on Western societies and economies, at least according to Saxo's head of macro strategy John J. Hardy. Imagine this scenario: Taylor announces that she got pregnant during her honeymoon. Travis abandons his sports career to focus on his family. The couple retreats from social media, posting only occasional information on their website. They report that their children will not have access to phones, tablets and social networks until at least the age of 12. Hundreds of millions of fans of the star couple are impressed and begin to imitate Taylor and Travis' life decisions. Marriage and birth rates among the youngest millennials and the oldest members of Generation Z are soaring. Facebook and Google shares suffer but the IMF raises its global growth forecast by more than 1 percentage point.

ТАБЛЕТКИТЕ ЗА ОТСЛАБВАНЕ СТАВАТ НАЧИН НА ЖИВОТ

DIET PILLS ARE BECOMING A WAY OF LIFE
Революцията при медикаментите за отслабване продължава със създаването на удобна таблетка, която заменя досадните инжекции - и

която може да се агантира дори за домашните любимци. Употребата на такива препарати става начин на живот, някои правителства дори я субсидират, за да намалят предизвиканите от затлъстяване рекордни разходи за здравните си системи. Появата на хапчета за кучета и котки предизвиква революция и в индустрията на храните за домашни любимци, която трябва да се приспособи към тенденциите. Най-печеливш - освен самите производители на таблетките - е модният сектор, защото милиони хора изведнъж трябва да подменят целите си гардероби за новия си, по-фин външен вид, прогнозира анализаторът на Saxo Якоб Фалкенкроне.

The revolution in weight loss drugs continues with the creation of a convenient tablet that replaces annoying injections - and which can even be adapted for pets. The use of such drugs is becoming a way of life, with some governments even subsidizing it to reduce the record costs to their healthcare systems caused by obesity. The emergence of pills for dogs and cats is also causing a revolution in the pet food industry, which must adapt to the trends. The real winner - apart from the manufacturers of the pills themselves - is the fashion sector, because millions of people suddenly have to exchange their entire wardrobes for their new, more refined appearance, predicts Saxo analyst Jacob Falkencrone. ■

50 |

ИГРАТА ВЪВ ВЕНЕСУЕЛА НЕ Е ЗА ПЕТРОЛ

IT'S NOT ABOUT OIL, STUPID

38 | КАКВО ДАВАМЕ В ЗАМЯНА НА ЕВРОТО?

WHAT DO WE GIVE IN EXCHANGE FOR THE EURO?

46 | 2026 И ДЕБЕЛИЯТ МАРКЕР НА ИСТОРИЯТА

2026 AND THE THICK MARKER OF HISTORY

КАКВО ДАВАМЕ В ЗАМЯНА НА ЕВРОТО?

Едни твърдят, че България се разделя с паричния си суверенитет. Други - че почти не го е имала на практика

Текст ИВАЙЛО НИКОЛОВ / Фотогарафия iSTOCK

Когато последното проучване на Евробарометър показа, че България е сред държавите с най-негативно отношение към еврото, резултатът можеше да бъде изтълкуван като провал на усилията за убеждаване на българите в ползите от влизане в еврозоната. Цели 49% от анкетиранияте в България не одобряват самата идея за еврото като единна валута, което класира страната на четвърто място по евроскептицизъм в Европейския съюз след Чехия, Дания, Швеция и Полша.

Докато тези държави обаче не възнамеряват да се присъединят към еврозоната, България сега стана нейният 21-ви член.

ОПАСЕНИЯТА ЗА ПОКАЧВАНЕ НА ЦЕНИТЕ и ускоряване на инфлацията са в основата на недоверието към еврото сред голяма част от българските граждани, но има и по-дълбоки мотиви. Те са свързани с привързаността към националната валута като знак за идентичност и суверенитет – абстрактни, но важни ценности, които според мнозина ще бъдат изгубени с влизането в еврозоната. За това си има причини. Една от тях е дългата история на българския лев – по някои оценки през 2025 той е бил сред десетте най-стари все още използвани валути в света. Ако не беше замената му с евро, левът щеше да отбележи 146-ти рожден ден през юни 2026. Еврото пък е създадено преди едва 27 години. Националната парична единица е едновременно символ и инструмент при изграждането на една нова държава.

Българската народна банка е учредена в началото на 1879 като една от първите институции на възстановената българска държава. Чрез специално законодателство левът постепенно бива наложен като платежно средство на българска територия, изтласквайки от обращение използваните дотогава чуждестранни монети.

ПЪТЯТ НА ЛЕВА ОТРАЗЯВА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ и икономическите превратности на България. Той е бил използван и извън днешните национални граници. В миналото БНБ е имала клонове и представителства в днешна Северна Македония и Гърция. Доскоро в съседни на България райони зад граница търговци и граждани често приемаха български левове. Това се случваше и в Северна Гърция по време на ограниченията за теглене на евро от банкоматите, наложени в тази страна през 2015.

Според някои скептици всичко това звучи романтично, но реалностите са други. България, казват те, рядко е водила самостоятелна парична политика, а когато го е правила – резултатите не са били повод за гордост.

При създаването си през 1880 българският лев е приравнен към френския франк и България години наред е следвала принципите на Латинския паричен съюз, без формално да става негов член. В този съюз, създаден от Франция, Италия, Белгия и Швейцария, към който по-късно се присъединява Гърция, златните и сребърните монети на съответните страни са се обменяли по курс 1 към 1. ►

► **ЛЕВЪТ Е БИЛ ПРИВЪРЗВАН КЪМ ЗЛАТОТО**, към златото и среброто, или грузи валути. През Втората световна война е имал фиксиран официален курс към германската райхсмарка, а след това – към съветската рубла и американския долар. В продължение на век и половина българският лев преминава през периоди на икономически и финансови кризи, инфлация и обезценки. Преживява и толкова дълбоки парични реформи, че според едно крайно мнение България де факто вече няколко пъти е сменяла своята валута, запазвайки само името ѝ.

Твърди се, че България е имала независима парична политика единствено между 1990 и 1997 – период, завършил с хиперинфлация. Тя доведе до Валутния борд, фиксирал лева първо към германската марка и после – към еврото. След това настъпва четвърт век финансова стабилност, но за сметка на силно ограничен инструментариум за парична политика на БНБ. Това подхранва тезата, че още през 1997 България е изгубила паричния си суверенитет. Оттук произтича друго твърдение – с влизането в еврозоната сега страната не губи, а напротив, придобива един вид нов (споделен) суверенитет, покриващ цялата еврозона.

ТАКА ЛИ Е НАИСТИНА? Суверенитетът е сложна и променяща се във времето концепция. Често се използва като синоним на независимост, но фокусът ѝ е друг – тя дефинира кой има право да определя законите и правилата в държавата. В различни епохи суверенитетът се е намирал на различни места – във фигурата на монарх, в публични органи на властта или разпределен между няколко институции. В по-нови исторически времена става популярна идеята за т.нар. народен суверенитет – гражданите са източник на всяка власт, която трябва да ги представлява и обслужва.

Паричният суверенитет е част от общия. Още в древността владетелите на определени територии са имали монополно право да секат монети и определят кои парични знаци да бъдат приемани като платежно средство. „Суверен“ се е наричала английска златна монета от XV век, което също подсказва за историческата връзка между пари и суверенитет.

СПОРЕД НОБЕЛОВИЯ ЛАУРЕАТ по икономика Робърт Мъндел паричният суверенитет има три измерения – правото да създаваш/произвеждаш пари, да избираш кое е платежното средство и да определяш коя парична единица се използва за изписване на цените и в счетоводството. Други теории го свързват с възмож-

Управителят на БНБ Димитър Радев ще участва и гласува в заседанията на Управителния съвет на Европейската централна банка през 2026. Заради сложната система с разпределението на гласовете обаче, той няма да има право на глас на заседанията през февруари, юли, август и декември.

BNB Governor Dimitar Radev will participate and vote in the meetings of the Governing Council of the European Central Bank in 2026. However, due to the complex system of vote distribution, he will not have the right to vote at the meetings in February, July, August and December.

ностите за управление на паричната политика и контрола върху платежната система в страната.

В този смисъл България несъмнено е имала елементи на такъв суверенитет, които в еврозоната изчезват. Левът беше единствена официална валута, която преминаваше през националната платежна инфраструктура, а БНБ разполагаше с важен инструмент за управление на паричната маса – определяне и олихвяване на задължителните резерви за банките. Самото поддържане на Валутния борд може да се третира като суверенен избор на паричен режим, чрез който се изпълнява основната цел на централната банка – стабилност на цените.

СВЕТЪТ ОБАЧЕ СЕ ПРОМЕНЯ. Глобализацията, финансовата интеграция и новите технологии поставят на изпитание упражняването на суверенитет в традиционния смисъл в национални граници.

Товава какво се случва с паричния суверенитет на България в еврозоната?

Често се изтъква, че за разлика от досегашните си ограничени възможности за парична политика, България вече ще участва в решенията, свързани с новата ѝ парична единица. Управителят на БНБ става член на Управителния съвет на ЕЦБ и ще гласува при формулиране на паричната политика за еврото.

Това обаче изисква някои уточнения.

Съгласно правилата за гласуване в ръководния орган на ЕЦБ държавите са разпределени в групи според размера на икономиката и финансовия им сектор. Общо 15 права на глас се въртят на ротационен принцип между всички управители – 4 се разпределят между 5-те най-големи държави, 11 – между всички останали. Така българският управител няма да гласува на всяко заседание, а ще участва в около 69% от гласуванията, показват изчисленията.

Освен това той присъства и гласува там в лично качество и трябва да спазва пълна независимост, включително от указания или мнения от България (дори от колегите му в БНБ).

АВТОРИТЕТНИЯТ ГЕРМАНСКИ ИКОНОМИСТ Отмар Исина, един от създателите на еврото, в спомените си описва как на първото заседание на Управителния съвет на ЕЦБ през юни 1998 са решили да подкрепят управителите около масата по азбучния ред на фамилията имена, а не на държавите, от които идват. В залата няма национални флагове.

Понеже фокусът на ЕЦБ е общоевропейски, националните предпочитания трябва да бъдат забравени. Решенията се вземат след анализ на данни, които са агрегирани на ниво еврозона. Предвид дела на българската икономика в еврозоната (под 0.8%), приносът ѝ към тези данни ще е незначителен.

Ето защо на практика България няма да упражнява паричен суверенитет. Той по-скоро ще се възлъщава в лицето на управителя на БНБ лично и ще бъде функция на неговата компетентност, подготовка и въззглед.

Европейският паричен съюз е проект, непознат в историята на континента. Политически и фискално независими държави заменят националните си валути с нова обща валута, прехвърляйки всички парични правомощия към индивидуални фигури в един наднационален орган, ЕЦБ. Следователно бъдещето на суверенитета ни и отговорът на въпроса какво губим и какво печелим оттук нататък ще зависят от бъдещето на самата еврозона. ■

КАК СЕ ВЗЕМАТ РЕШЕНИЯТА В ЕЦБ

Управителният съвет на ЕЦБ се състои от 6-членен Изпълнителен съвет, включващ Президента на ЕЦБ, и управителите на националните централни банки от държавите в еврозоната. При създаването на еврозоната през 1999 г. всички там са имали право на един глас. С разширяването на еврозоната обаче нараства броят на управителите, което налага оптимизация на процеса на вземане на решения и гласуване.

През 2002 е решено общият брой на правата за гласуване на управителите на националните централни банки да бъде ограничен до 15 и това ограничение да се прилага след присъединяване към еврозоната на 16-та поред държава. През 2008 обаче е взето ново решение – прилагането на въпросното ограничение да се отложи, докато броят на държавите членки не надхвърли 18.

През 2015 Литва става 19-ият член на еврозоната и тогава влиза в сила специална система за ротация на гласуванията. Управителите се разделят на 2 групи според големината на икономиката и финансовия сектор в техните държави. Първата група включва управителите от 5-те най-големи държави (Германия, Франция, Италия, Испания и Нидерландия), а втората – всички останали. Първата група си поделят 4 права на глас, а втората – 11.

Съгласно приетите правила тази система също ще се промени, когато броят на държавите в еврозоната надхвърли 21 (т.е. след България). Тогава вече ще има три групи. В първата група ще останат управителите от 5-те най-големи държави, втората ще включва управителите от следващите по големина държави, като броят им трябва да е половината от общия брой на националните централни банки в еврозоната (ако този общ брой е нечетно число големината на втората група се закръглява на цяло число). В третата група ще влизат останалите управители от най-малките държави. Първата група ще си поделят пак 4 права на глас, втората вече 8, а третата – 3.

Така постепенно тежестта на малките държави ще спадне.

През цялото време всеки от 6-те членове на Изпълнителния съвет ще запазва правото си на един глас. Това означава, че независимо от системите на ротация общият брой на гласовете в Управителния съвет на ЕЦБ винаги ще остава равен на 21 (6+15).

Следната схема илюстрира честотата на гласуване при настоящото разпределение, когато броят на държавите в еврозоната е 21 с България.

Общ брой управители	Първа група (управители от 5-те най-големи държави)			Втора група (управители от останалите държави)		
	Брой управители	Права за гласуване общо	Честота на гласуване	Брой управители	Права за гласуване общо	Честота на гласуване
21	5	4	80%	16	11	69%

HOW DECISIONS ARE MADE IN THE ECB

The Governing Council of the ECB consists of a 6-member Executive Board, including the President of the ECB and the governors of the national central banks of the eurozone countries. When the eurozone was created in 1999, each governor had one vote. However, as the eurozone expanded, the number of governors increased, which necessitated streamlining the decision-making and voting process.

In 2002, it was decided to limit the total number of voting rights of the governors of the national central banks to 15 and to apply this restriction after the 16th country joined the eurozone. However, in 2008, a new decision was made to postpone the application of this restriction until the number of Member States exceeded 18.

In 2015, Lithuania became the 19th member of the eurozone, and then a special system of voting rotation came into effect. The governors are divided into 2 groups according to the size of the economy and financial sector in their countries. The first group includes the governors from the 5 largest countries (Germany, France, Italy, Spain and the Netherlands), and the second – all the others. The first group shares 4 voting rights, and

the second – 11.

According to the adopted rules, this system will also change when the number of countries in the euro area exceeds 21 (i.e. after Bulgaria). Then there will be three groups. The first group will remain the governors of the 5 largest countries, the second will include the governors of the next largest countries, and their number must be half of the total number of national central banks in the euro area (if this total number is an odd number, the size of the second group is rounded to a whole number). The third group will include the remaining governors of the smallest countries. The first group will again share 4 voting rights, the second now 8, and the third – 3.

Thus, the weight of the small countries will gradually decrease.

At all times, each of the 6 members of the Executive Board will retain the right to one vote. This means that regardless of the rotation systems, the total number of votes in the ECB Governing Council will always remain equal to 21 (6 + 15).

The following diagram illustrates the voting frequency under the current distribution when the number of countries in the euro area is 21 with Bulgaria.

Total number of governors	First group (governors from the 5 largest countries)			Second group (governors from the remaining countries)		
	Number of governors	Total voting rights	Voting frequency	Number of governors	Total voting rights	Voting frequency
21	5	4	80%	16	11	69%

WHAT DO WE GIVE IN EXCHANGE FOR THE EURO?

Some argue that Bulgaria is parting with its monetary sovereignty. Others - that it has hardly ever had it in the first place

By IVAYLO NIKOLOV / Photography iSTOCK

When the latest Eurobarometer survey showed that Bulgaria was among the countries with the most negative attitude towards the euro, the result could have been interpreted as a failure of efforts to convince Bulgarians of the benefits of joining the eurozone. A full 49% of respondents in Bulgaria do not approve of the very idea of the euro as a single currency, which ranks the country in fourth place in terms of euroscepticism in the European Union after the Czech Republic, Denmark, Sweden and Poland. While these countries do not intend to join the eurozone, Bulgaria has now become its 21st member.

FEARS OF RISING PRICES and accelerating inflation are at the heart of the distrust of the euro among a large part of Bulgarian citizens, but there are also deeper motives. They are related to the attachment to the national currency as a sign of identity and sovereignty – abstract but important values that, according to many, will be lost with entry into the eurozone. There are reasons for this. One of them is the long history of the Bulgarian lev – according to some estimates, in 2025, it was among the ten oldest currencies still in use in the world. If it were not for its replacement by the euro, the lev would have celebrated its 146th birthday in June 2026. The euro, on the other hand, was created merely 27 years ago. The national currency is both a symbol and a

tool in the construction of a new state. The Bulgarian National Bank was established in early 1879 as one of the first institutions of the restored Bulgarian state. Through special legislation, the lev was gradually imposed as a means of payment on Bulgarian territory, pushing out of circulation the foreign coins used until then.

THE PATH OF THE LEV REFLECTS the political and economic vicissitudes of Bulgaria. It has also been used outside today's national borders. In the past, the BNB had branches and representative offices in what is now North Macedonia and Greece. Until recently, in Bulgaria's neighbouring regions abroad, merchants and citizens often accepted Bulgarian lev. This was also the case in Northern Greece during the restrictions on euro withdrawals from ATMs imposed in that country in 2015.

According to some sceptics, all this sounds romantic, but the realities are different. Bulgaria, they say, has rarely pursued an independent monetary policy, and when it has, the results have not been a cause for pride.

When it was created in 1880, the Bulgarian lev was equated to the French franc, and Bulgaria followed the principles of the Latin Monetary Union for years without formally becoming a member. In this union, created by France, Italy, Belgium and Switzerland (Greece joined later), the gold and silver coins of the respective countries were exchanged at a rate of 1 to 1.

THE LEV HAS BEEN PEGGED TO GOLD, gold and silver, or other currencies. During World War II, it had a fixed official exchange rate to the German Reichsmark, and then to the Soviet ruble and the US dollar.

For a century and a half, the Bulgarian lev went through periods of economic and financial crises, inflation, and devaluations. It also experienced such profound monetary reforms that, according to one extreme opinion, Bulgaria has de facto changed its currency several times, retaining only its name.

It is claimed that Bulgaria had an independent monetary policy only between 1990 and 1997 – a period that ended with hyperinflation. It led to the Currency Board, which pegged the lev first to the German mark and then to the euro. After that, a quarter of a century of financial stability followed, but at the expense of the BNB's very limited monetary policy tools.

This fuels the thesis that Bulgaria lost its monetary sovereignty as early as 1997. From here, another statement arises – by entering the eurozone, the country does not lose, but, on the contrary, gains a kind of new (shared) sovereignty covering the entire eurozone.

IS THIS REALLY SO? Sovereignty is a complex and changing concept over time. It is often used as a synonym for independence, but its focus is different – it defines who has the right to determine the laws and rules in the state. In

different eras, sovereignty has been located in different places – in the figure of a monarch, in public authorities or distributed among several institutions. In more recent historical times, the idea of the so-called popular sovereignty has become popular – citizens are the source of any power that should represent and serve them.

Monetary sovereignty is part of the common. Even in ancient times, the rulers of certain territories had the monopoly right to mint coins and determine which currency notes would be accepted as a means of payment. “Sovereign” was the name of an English gold coin from the 15th century, which also suggests the historical connection between money and sovereignty.

ACCORDING TO NOBEL LAUREATE in economics Robert Mundell, monetary sovereignty has three dimensions – the right to create/produce money, to choose the means of payment, and to determine which monetary unit is used for prices and accounting. Other theories link it to the ability to manage monetary policy and control the payment system in the country. In this sense, Bulgaria undoubtedly had elements of such sovereignty that are disappearing in the eurozone. The lev was the only official currency that passed through the national payment infrastructure, and the BNB had an important tool for managing the money supply – determining and paying interest on the required re-

serves for banks. The very maintenance of the Currency Board can be treated as a sovereign choice of monetary regime, through which the main goal of the central bank is fulfilled – price stability.

THE WORLD IS CHANGING, HOWEVER. Globalisation, financial integration, and new technologies are challenging the exercise of sovereignty in the traditional sense within national borders.

So what happens to Bulgaria’s monetary sovereignty in the eurozone?

It is often pointed out that, unlike its previously limited monetary policy options, Bulgaria will now participate in decisions related to its new currency. The Governor of the BNB becomes a member of the ECB Governing Council and will vote in formulating monetary policy for the euro.

However, this requires some clarification.

According to the voting rules in the ECB’s governing body, countries are divided into groups according to the size of their economy and financial sector. A total of 15 voting rights rotate among all governors – 4 are distributed among the 5 largest states, and 11 among all others. Thus, the Bulgarian governor will not vote at every meeting, but will participate in about 69% of the votes, calculations show.

Moreover, he attends and votes there in a personal capacity and must observe complete independence, including from instructions or

opinions from Bulgaria (even from his colleagues in the BNB).

THE GERMAN ECONOMIST Ottmar Issing, one of the creators of the euro, describes in his memoirs how at the first meeting of the ECB Governing Council in June 1998, they decided to arrange the governors around the table in alphabetical order of their last names, and not of the countries they came from. There are no national flags in the hall.

Since the ECB’s focus is pan-European, national preferences must be forgotten. Decisions are made after analysing data that are aggregated at the eurozone level. Given the share of the Bulgarian economy in the eurozone (below 0.8%), its contribution to these data will be insignificant. Therefore, in practice, Bulgaria will not exercise monetary sovereignty. It will rather be embodied in the person of the BNB governor personally and will be a function of his competence, training and views.

The European Monetary Union is a project unprecedented in the history of the continent. Politically and fiscally independent countries are replacing their national currencies with a new common currency, transferring all monetary powers to individual figures in a supranational body, the ECB.

The future of our sovereignty and the answer to the question of what we lose and what we gain from now on will therefore depend on the future of the eurozone itself. ■

Страст, наследство, експертиза !

Основана през 2000 г., Zen Diamond носи семейно наследство в бижутерското майсторство, датиращо от 1890 г. Целта и страстта на Zen е да превръща диамантените мечти на жените в реалност. Опирайки се на това дълбоко наследство и експертиза, Zen Diamond проектира, произвежда и предлага по целия свят богата колекция диамантени бижута — от вечни класики до авангардни творения — които отговарят на широк спектър от стилове и вкусове.

Днес марката присъства в 23 държави със 175 магазина, достигайки до любителите на диамантени бижута в САЩ, Европа, страните от Залива, Азия и Африка. Благодарение на силната си мрежа за търговия на едро, Zen Diamond е отличена с наградата „Лидер в износа“. С чуждестранни компании в Ню Джърси, Дюселдорф и Дубай, Zen Diamond изнася на почти всички континенти, представяйки своите емблематични дизайни на жените по света — и продължава мисията си да направи блясък на диамантите достъпен в глобален мащаб.

Чрез значителни инвестиции във високотехнологичната си производствена база Zen Diamond се превърна в един от водещите световни производители на диамантени бижута, известен както с производствения си капацитет, така и с безкомпромисните стандарти за качество. Като един от малкото оторизирани бижутери на Forevermark, диамантената марка на De Beers Group, Zen Diamond предлага отличителни дизайни с редки, специални и с отговорен произход диаманти.

Zen Diamond е член на Natural Diamond Council (NDC) — глобална организация, посветена на защитата на интегритета на индустрията за естествени диаманти по целия свят. Ангажирана с отговорно снабдяване и устойчивост, Zen Diamond гарантира естествени диаманти във всички свои бижута.

Zen Diamond си партнира с влиятелни звезди по света за своите кампании — и посреща Дженифър Лопес като най-новия посланик на марката. Това сътрудничество съчетава характерната харизма на Лопес със сиянието на диамантените бижута на Zen, създавайки силен образ на блясък и елегантна изисканост.

Passion, Heritage, Expertise

Founded in 2000, Zen Diamond carries a family legacy of jewellery craftsmanship dating back to 1890. Zen's purpose and passion is to make women's diamond dreams come true. Drawing on this deep-rooted heritage and expertise, Zen Diamond designs, produces, and markets worldwide a diverse collection of diamond jewellery—from timeless classics to cutting-edge creations—appealing to a wide range of styles and tastes.

Today, the brand's footprint spans 23 countries with 175 stores, reaching diamond jewellery lovers in the USA, Europe, the Gulf region, Asia, and Africa. Thanks to its strong wholesale network, Zen Diamond has been honored with the 'Export Leader' award. With overseas companies in New Jersey, Dusseldorf and Dubai, Zen Diamond exports to nearly every continent, bringing its signature designs to women around the world—and advancing its mission to make the brilliance of diamonds accessible globally.

Through substantial investment in its cutting-edge production facility, Zen Diamond has become one of the world's leading diamond-jewellery manufacturers, recognized for both its production capacity and uncompromising quality standards. As one of the select Authorised Jewellers of De Beers Group's diamond brand Forevermark, Zen Diamond offers distinctive designs featuring these rare, special, and responsibly sourced diamonds.

Zen Diamond is a member of the Natural Diamond Council (NDC), a global organization dedicated to protecting the integrity of the natural-diamond industry worldwide. Committed to responsible sourcing and sustainability, Zen Diamond provides the assurance of natural diamonds across all its jewellery. Zen Diamond partners with influential stars worldwide for its campaigns—and welcomes Jennifer Lopez as its newest brand ambassador. This collaboration blends Lopez's signature charisma with the radiance of Zen's diamond jewellery, capturing a powerful image of glamour and sophistication.

SOFIA The Mall +359 87 933 66 83

VARNA Grand Mall +359 87 766 49 39/Delta Planet Mall +359 88 749 55 99

bg.zendiamond.com

 bg.zendiamond.com
 [/Zendiamondvarna](https://www.facebook.com/Zendiamondvarna)
 [/zendiamond_bulgaria](https://www.instagram.com/zendiamond_bulgaria)

• BULGARIA • USA • UNITED KINGDOM • GERMANY • UAE • IRAQ • QATAR • KUWAIT • ALBANIA • INDIA • PHILIPPINES • KOSOVO
 • MACEDONIA • SERBIA • SLOVAKIA • EGYPT • MOROCCO • TRNC • KAZAKHSTAN • LIBERIA • CHECH • TÜRKİYE

2026 И ДЕБЕЛИЯТ МАРКЕР НА ИСТОРИЯТА

Игващата година ще определи посоката пред света за дълго време напред

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография iSTOCK

Изпращаме годината на голямото разбъркване. Пиша тези думи в сегашно време, защото 2025 може да е пригответила най-голямата изненада току за финала. Тя и без това стори достатъчно, за да ни убеди, че живеем в ерата на изненадите, хаоса и несправедливостта. Докъде ли ще стигнем?

2026 ЩЕ ДАДЕ ОТГОВОРА. Ще покаже какъв ще бъде светът на бъдещето. Ще очертае контура му с дебел флумастер, като в детска книжка за оцветяване. А в следващите години ние с вас ще запълваме само цветовете. Нека си представим този контур. Ще ни помогнат два юбилея догодина. През 2026 ще се навършат четири века от „Новата Атлантида“ на Франсис Бейкън. Публикувана след смъртта на автора през 1626 година, тя е утопия на Идеалната държава - остров, управляван по законите на науката и справедливостта. Обитателите му обменят знания, измислят машини и живеят в съгласие. Даже са забранили лъжата. Утопиите са особена конструкция. Уж всичко е свършено. Ама възгледаш ли се, за-

мирисва на диктатура. Достоевски гаже предлага „да ритнем това благообразие отведнъж с крак“. Човек е свободен и да не избере идеала.

НЯКОЙ БЕ КАЗАЛ, ЧЕ АМЕРИКАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ е успяла, защото са я правили не идеалисти, а прагматици, които не са строили Утопия. Догодина ще видим каква са я свършили. Защото на 4-и юли тяхното дело, Съединените американски щати, ще навърши 250. А това, както и да го гледаме, си е четвърт хилядолетие. Връзката между двата юбилея е парадоксална: изкуственият интелект (AI), големият бонус на свободната американска икономика. Някои мечтаят той да създаде Идеалната държава, други се боят от това.

Американските технолиардери искат да използват научния пробив, за да победят икономическата инерция и дори смъртта. Брайън Джонсън, Илон Мъск, Сам Алтман и Питър Тийл говорят за симбиоза на човешкия мозък с машината – и нищо чудно да постигнат нови върхове през 2026. За да успеят, те призовават хаоса – и неговата освобождаваща енергия, която няма да бъде спъвана от морални дилеми.

ТЕХНИЯТ ПРЕЗИДЕНТ, ДОНАЛД ТРЪМП, ще продължи да управлява като луг с картеници – резки хогове, изненади, нечувани дързости. Ще надува и технологичния балон – с крипто и AI. Преди пет години го спря Ковид. Сега може да го стресне само пукването на балона.

Затова, гледайте внимателно борсовите новини. Ако чуete взрив, да знаете, че най-силният коз на Тръмп е избухнал в ръцете му, а още на следващия ден техномилиардерите ще се превърнат в антигерои. Ако не чуete, AI ще управлява живота ни в следващото десетилетие.

Засега обаче Тръмп се стяга за купон. Ще използва 250-годишнината на САЩ, за да променя американската приказка. Ще открои в нея силата, сделката, властта; ще маха толерантността и мулти-култито. Ще възкресява американския изолационизъм. Ще се концентрира върху американския континент. Там ще помага на приятели като Милей в Аржентина и ще цака тези, които цакаат приятелите му – като Лула в Бразилия, който затвори Болсонаро, „Тръмп на Тропика“. Ще използва Световното първенство по футбол, за да блесне – то му игва на крака. А преди това, преобразил Източното крило на Белия дом

в бална зала, ще прави парти за Деня на независимостта. Познайте кой ще бъде главният герой.

Ако силата остане в него, Тръмп ще опита сделката на сделките – с Китай. Към момента обаче звездите помагат на Си Дзинпин. Китайската предвидимост печели дълбоко с тръмпистката тактика на хаоса. Пекин наваксва и с технологиите. Копира AI от американците и възобновяемите енергии от европейците. Дава сигнал, че на него може да се разчита – и респектира останалия свят. Може би се надява, че в една евентуална сделка Тръмп може да даде по-голяма жертва, например Тайван.

СИ ЗНАЕ КАКВО ПРАВИ: гради Идеалната държава. Иска да ни убеди, че неговите поданици „обменят знания, измислят машини и живеят в съгласие“. Даже и за лъжата са измислили технологично решение: всевластните алгоритми на т.нар. „социален кредит“ правят това, която нито една тайна полиция не може да постигне – всеобщ контрол над цялото население, където всяка простъпка влиза в регистъра. Както винаги, най-трудната задача си поставя Европа. Тя иска да слее благопри-

личieto и идеализма на Бейкър със свободата на американските пророци на хаоса. Затова печели упречи и от Китай, и от тръмпистите в САЩ. Нещо повече, техномилардерите, Тръмп и Джей Ди Ванс ще продължат да я прояждат отвътре с помощта на своите подводници от крайната десница.

ВСИЧКИ ТЕ ИМАТ ОБЩ ВРАГ: европейската регулация. ЕС също иска да махне част от нея, за да я направи поносима. Възможна ли е квадратурата на кръга – свят на баланса и справедливостта, компромис между правилата и хаоса, между Европа и САЩ? Старият континент трябва да напрегне всичките си сили, защото битката ще се води на неговата територия. И само той, с присъщата си гъвкавост, може да сътвори подобен компромис.

2026 ще бъде странна година – с много малко, но решаващи избори. През пролетта ще избира Унгария: това е важно, защото за първи път Виктор Орбан ще има проблеми. После идва есента на истината. Така наречените американски midterms, частични парламентарни избори по средата на президентския мандат, ще покажат изпарява ли се тръмпистката магия: силна вълна от Демократическата партия ще я обрече на безсмислие. По същото време и Германия ще тръпне. Изборите в две източни провинции могат да вдигнат топката на Алтернатива за Германия. Една нейна категорична победа ще разклати Европа.

Всички тези сражения ще бъдат част от голямата битка на 2026: главатарите на джунглата срещу аватарите на правилата. Всяка от страните ще се опита да стигне до мирния договор с повече завладени територии. Същото ще става в Украйна, само че с оръжие. За жалост войните свършват едва тогава, когато всички изгубят надежда, че могат да вземат повече със сила.

БЪЛГАРИЯ СЪЩО ЩЕ СЕ ВЪРНЕ към неразрешените дилеми на своята политическа криза. Най-малко един предсрочен парламентарен – и един президентски вот ще нажежават страстите до червено. Българите трудно ще свикват с еврото, докато животът около тях се променя винаги.

Всичко това ще се случва бързо, динамично, нервно и объркано. Такъв свят създадох интернет и социалните мрежи, а AI ще го умножи по десет. Така че затегнете коланите. И се пригответе за кацане.

То няма да е меко. Но ще бъде за дълго. Каквото свършите догодина, свършите. 2026 ще ви посочи вашето място за дълго, дълго време напред. ■

Надеждни куриерски услуги за страната и чужбина

Доставяме пратки навсякъде
в България на следващия
работен ден, за по-малките
населени места - по график.

Заедно с GLS доставяме колетни
пратки навсякъде в Европа.

2026 AND THE THICK MARKER OF HISTORY

The coming year will determine the direction of the world for a long time to come

By BOYKO VASILEV / Photography iSTOCK

We send off the year of great turmoil. I write these words in the present tense because 2025 may have prepared the biggest surprise just for the finale. It has already done enough to convince us that we live in an era of surprises, chaos and injustice. How far will we go?

2026 WILL PROVIDE THE ANSWER. It will show what the world of the future will be like. It will outline it with a thick felt-tip pen, like in a children's colouring book. And in the following years, you and I will only fill in the colours. Let's imagine this outline. Two anniversaries next year will help us.

In 2026, it will be four centuries since Francis Bacon's "New Atlantis". Published after the author's death in 1626, it is a utopia of the Ideal State - an island governed by the laws of science and justice. Its inhabitants exchange knowledge, invent machines and live in harmony. They have even banned lying. Utopias are a peculiar construct. Everything is supposedly perfect. But if you look closely, it reeks of dictatorship. Dostoevsky even suggests "kicking this decency out of the way". A person is free not to choose the ideal.

SOMEONE ONCE SAID THAT the American Revolution succeeded because it was not carried out by idealists, but by pragmatists who did

not build a Utopia. Next year, we will see what they have done. Because on July 4th, their work, the United States of America, will turn 250. And that, no matter how we look at it, is a quarter of a millennium.

The connection between the two anniversaries is paradoxical: artificial intelligence (AI), the great bonus of the free American economy. Some dream of it creating the Ideal State, others fear it.

American techno-billionaires want to use the scientific breakthrough to defeat economic inertia and even death. Brian Johnson, Elon Musk, Sam Altman and Peter Thiel talk about the symbiosis of the human brain with the machine - and it is no wonder that they will reach new heights in 2026. To succeed, they call upon chaos - and its liberating energy, which will not be hindered by moral dilemmas.

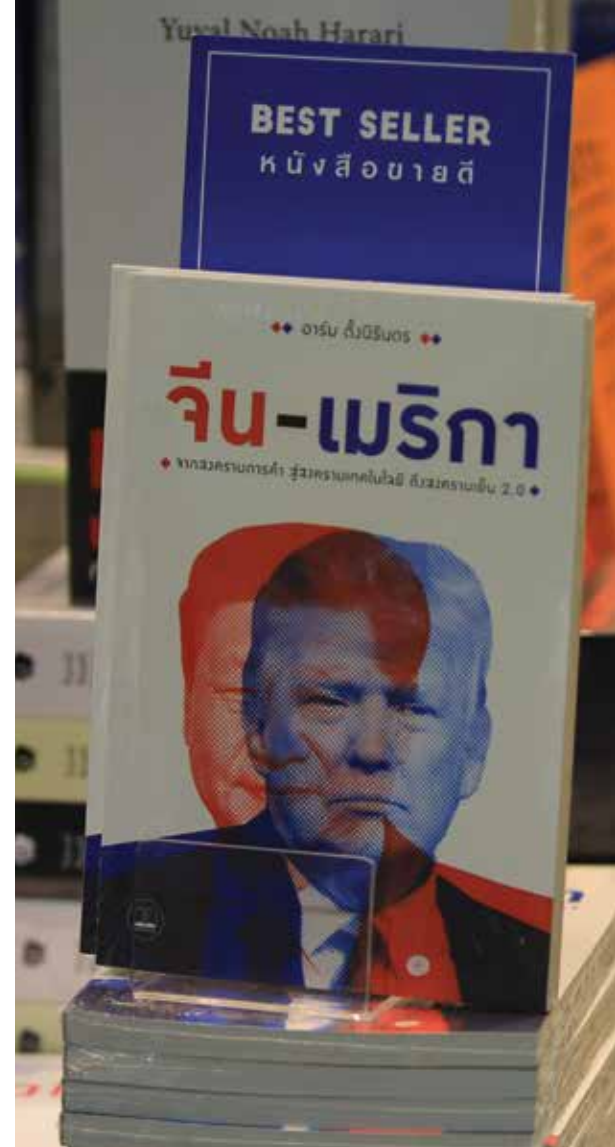
THEIR PRESIDENT, DONALD TRUMP, will continue to rule like a madman with a machine gun - sharp moves, surprises, unprecedented audacity. He will also inflate the technological bubble - with crypto and AI. Five years ago, COVID stopped him. Now, only the bursting of the bubble can do so.

Therefore, watch the stock market news carefully. If you hear an explosion, know that Trump's most powerful trump card has exploded in his hands, and the very next day, techno-billionaires will become anti-heroes. If you don't

hear it, AI will rule our lives in the next decade. For now, however, Trump is gearing up for a party. He will use the 250th anniversary of the United States to change the American narrative. He will highlight in it strength, deal, authority; he will remove tolerance and multi-cultism. He will resurrect American isolationism. He will concentrate on the American continent. There he will help friends like Millei in Argentina and screw those who screw his friends - like Lula in Brazil, who imprisoned Bolsonaro, "Trump of the Tropics". He will use the football World Cup to shine - it suits him. And before that, having transformed the East Wing of the White House into a ballroom, he will throw an Independence Day party. Guess who will be the main character.

IF THE POWER REMAINS in him, Trump will try the deal of deals - with China. For now, however, the stars are in Xi Jinping's favor. Chinese predictability wins the duel with Trump's tactics of chaos. Beijing is also catching up with technology. It copies AI from the Americans and renewable energies from the Europeans. It sends a signal that it can be relied on - and respects the rest of the world. Perhaps it hopes that in a possible deal, Trump can make a bigger sacrifice - for example, Taiwan.

It knows what it is doing: it is building the Ideal State. It wants to convince us that its subjects

Силата на информацията

НОВИ ЕКСПЕРТНИ КОНСУЛТАНСКИ УСЛУГИ ОТ АПИС

АПИС ЕВРОПА предлага новите си експертни консултантски услуги, които могат да подпомогнат бизнеса Ви в следните области:

- **Мерки срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма** – подготовка на документация за съответствие с изискванията на ЗМИП (Закон за мерките срещу изпирането на пари) и свързаните с него нормативни актове, както и обучения за ангажирания персонал. Изготвянето на вътрешните правила по ЗМИП и другите документи са на цена от 500 до 800 лв. без ДДС, а при изготвянето и на оценка на риска цените започват от 700 лв. без ДДС и се определят съобразно сложността и желаното време за изпълнение. Наред с това ви предлагаме онлайн обучения на персонала на цена от 200 лв. без ДДС при участие в предварително обявени дати за групово обучение, а при нужда от индивидуални и вътрешнофирмени обучения цената е по договаряне.
- **Корпоративна социална отговорност и ESG стандарти** (Environmental, social and corporate governance – околна среда, социални въпроси и управление). В тази насока ви предлагаме консултации и разработване на политики за устойчиво корпоративно и социално управление, които отговарят на съвременните изисквания за прозрачност, етика и социална отговорност. Пълният пакет документи, които предлагаме, индивидуализирани съобразно всеки клиент, може да разгледате тук. Изготвената документация покрива двата сегмента на устойчивостта – социално управление и корпоративно управление, като цената на документите от всеки сегмент е от 1500 лв. без ДДС, а при закупуването и на двата цената е от 2700 лв. без ДДС и се определя съобразно осъществяваната дейност, структурата на организацията и наличната вътрешнофирмена документация. При необходимост може да се изготвят специфицирани отделни или група документи, като в тези случаи цената е по договаряне. Горепосаните услуги допълват и досега предлаганите от АПИС услуги по съответствие в следните направления:
- **Защита на личните данни (GDPR)** – персонализирани обучения и консултации, свързани с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните, включително подготовка на необходимата документация и адаптиране на вътрешните процедури към изискванията на регулацията.
- **Защита на лицата, подаващи сигнали (ЗЗЛСПОИН)** – изготвяне на вътрешни правила, процедури и обучения за организациите, които трябва да осигурят ефективен механизъм за приемане и обработка на сигнали за нарушения.
- **Превенция на корупцията** – разработване на политики и процедури за укрепване на антикорупционните механизми в публичния сектор и бизнеса, в съответствие с националната стратегия за борба с корупцията и международните стандарти.

If the power remains in him, Trump will try the deal of deals: with China. For now, however, the stars are in Xi Jinping's favour

“exchange knowledge, invent machines and live in harmony”. They have even invented a technological solution for the lie: the omnipotent algorithms of the so-called “social credit” do what no secret police could achieve – general control over the entire population, where every misdeemeanour is recorded.

AS ALWAYS, EUROPE SETS ITSELF the most difficult task. It wants to merge the decency and idealism of Bacon with the freedom of the American prophets of chaos. For this, it earns reproaches from both China and Trumpists in the USA. Moreover, the techno-billionaires, Trump and JD Vance will continue to eat it from the inside with the help of their far-right submarines.

They all have a common enemy: European regulation. The EU also wants to remove some of it to make it bearable. Is it possible to square the circle – a world of balance and justice, a compromise between rules and chaos, between Europe and the US? The old continent must exert all its strength, because the battle will be fought on its territory. And only it, with its inherent flexibility, can create such a compromise.

2026 WILL BE A STRANGE YEAR – with very few, but decisive elections. In the spring, Hungary will vote: this is important because for the first time, Viktor Orbán will have problems. Then comes the autumn of truth. The so-called

American midterms, partial parliamentary elections in the middle of the presidential term, will show whether the Trumpist magic is evaporating: a strong wave from the Democratic Party will doom it to meaninglessness. At the same time, Germany will also be shaken. Elections in two eastern states could give the Alternative for Germany a boost. A decisive victory for the latter would shake Europe.

All these battles will be part of the great battle of 2026: the jungle leaders against the avatars of the rules. Each side will try to reach a peace treaty with more conquered territories. The same will happen in Ukraine, only with weapons. Unfortunately, wars only end when everyone loses hope that they can take more by force.

BULGARIA WILL ALSO RETURN to the unresolved dilemmas of its political crisis. At least one early parliamentary vote and one presidential vote will heat up passions to red hot. Bulgarians will have a hard time getting used to the euro, while life around them changes forever. All this will happen quickly, dynamically, nervously and confusedly. The Internet and social networks created such a world, and AI will multiply it tenfold. So tighten your belts. And prepare for the landing.

It won't be a soft one. But it will be decisive. Whatever you do next year, you do. 2026 will show you your place for a long, long time to come. ■

За допълнителна информация относно експертните услуги на АПИС, вижте на www.apis.bg. Можете да се свържете с нас на тел.: 02/980 48 27, 02/923 98 00, или e-mail: office@apis.bg

ИГРАТА ВЪВ ВЕНЕСУЕЛА НЕ Е ЗА ПЕТРОЛ

През 2012 Вашингтон обяви доктрината Монро за мъртва. Но днес тя изглежда по-жива отвсякога

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотогарафия iSTOCK

Ерата на доктрината Монро свърши", каза преди точно 12 години тогавашният американски държавен секретар Джон Кери. На 3 януари 2026, докато гледахме как през нощта американски специални части са нахлули в президентския дворец в Каракас и са отвлекли президента Николас Мадуро и съпругата му, за да бъдат съдени за "наркотероризъм" в Ню Йорк, вече за всички изглеждаше, че доктрината Монро се е завърнала, и то в нова, по-ефективна форма. Онова, за което повечето анализатори обаче вероятно грешат, е причината за възкресяването ѝ. Тази причина далеч не е във венесуелските петролни залежи.

ДА, ВЕНЕСУЕЛА ДЕЙСТВИТЕЛНО ИМА най-големите доказани нефтени залежи в света. И да, американските петролни гиганти на два пъти са били подлагани на национализация във Венесуела (веднъж от Карлос Андрес Перес през 70-те

и втори път от Уго Чавес през 2007). Но венесуелският петрол, макар да си остава несметно богатство, вече отдавна няма това стратегическо значение, което имаше някога. Съединените щати преодоляха своята петролна зависимост. Навремето американците бяха принудени да внасят над половината от своето петробно потребление (10.5 милиона от общо 19 милиона барела). Днес те са най-големият производител на петрол и третият най-голям износител. На този фон тежкия, труден за рафиниране венесуелски нефт не е чак толкова привлекателен. "Да се разглежда драматичното обезглавяване на режима във Венесуела като набег за природни ресурси, означава да се подцени цялото фундаментално изместване в Голямата стратегия на Америка", писа Дъг Стоукс в коментар за The Spectator. Доктрината Монро се възроди, не за да завладява петролни полета, а за да отпече пипалата на китайския плацдарм в Новия свят.

ВПРОЧЕМ НЕКА ПРИПОМНИМ какво точно означава тази прословута "доктрина Монро", толкова често споменавана тези дни. Тя носи името на Джеймс Монро, петия президент на САЩ, през чийто мандат (1823) е провъзгласена за първи път. Но тогава идеята е съвсем различна от днешната. Първоначалната формулировка звучи така: всяка намеса на европейските колониални империи срещу независимите вече държави в Северна или Южна Америка ще се разглежда "като израз на неприятелско отношение срещу Съединените щати". Това е на практика подкрепа от Вашингтон към освободителните движения на бившите испански колонии в Латинска Америка. Великобритания мълчаливо я подкрепя, защото независима Латинска Америка отваря нови възможности за нейната разрастваща се търговска империя, ограничавана преди това от меркантилизма на Испания. Южноамериканските лидери, начело със Симон Боливар, приветстват декларацията.

Само чилийският лидер Диего Порталес остава скептичен: "за американците от Севера единствените истински американци са те самите".

Близко столетие декларацията на Вашингтон си остава само на думи: САЩ все още са слаби, или заети с вътрешните си проблеми, за да се месят в международната политика. Но в края на XIX век нещата се променят - и с това се променя доктрината. "Съединените щати са на практика суверен на този континент, и тяхната воля е закон за поданиците, върху които простират своята намеса", казва през 1895 държавният секретар Ричард Олни (дори невъзмутимият обикновено Бисмарк определя това като "необикновена наглост").

ПРЕРАБОТЕНАТА ДОКТРИНА БЪРЗО е въкарана в употреба. Въоръжени с нея, американците печелят Пуерто Рико, Филипините и Гуам от Испания. После

Тийвър Рузвелт още веднъж разширява обхвата ѝ като право на САЩ да се намесват навсякъде в двете Америки, "за да предотвратят намесата" на европейските кредитори. През XX век намесите са повече от ненамесите: според историята от Харвард Джон Коутсуърт, Съединените щати участват пряко в над 40 принудителни смени на режими в латиноамерикански държави, и в още доста голям брой неуспешни опити. Сред най-паметните са Гватемала през 50-те години, Бразилия през 60-те и Чили на Салвадор Алиенде през 70-те. В някои случаи се стига дори до пряка военна намеса - в Доминиканската република (1916), Гренада (1983), Панама (1989). В повечето случаи от епохата на Студената война американските интервенции имаха не икономически, а политически и военни мотиви: те трябваше да попречат на основния противник, СССР, да изгради свои зони на влияние в опасна близост до САЩ.

ТОЧНО ТАКАВА Е ОСНОВНАТА ПРИЧИНА и за намесата в Каракас днес: не за да се възстановят правата на ExxonMobile (макар че това може да е съпътстващ бонус), а да се сложи точка на изгражданото дълги години китайско влияние във Венесуела.

Америка отдавна и недовъзмислено посочи противопоставянето на Китай като сърцевината на новата си военнополитическа стратегия. Това мислене не е донесено от Тръмп: доктрината бе формулирана още от Барак Обама и Хилъри Клинтън като държавен секретар (Клинтън писа, че основната задача на САЩ е да опазват интересите си - "дипломатически, икономически, стратегически и всякакви други - в Азиатско-тихоокеанския регион").

Някога опитите на Съветския съюз да разположи ракети в Куба едва не предизвика Третата световна война. Днес Куба е твърде малка и твърде близо, за да може да бъде заплаха за Америка. ►►

IT'S NOT ABOUT OIL, STUPID

In 2012, Washington declared the Monroe Doctrine dead.
But today it seems more alive than ever

By KALIN ANGELOV / Photography ISTOCK

The era of the Monroe Doctrine is over," said then-US Secretary of State John Kerry exactly 12 years ago. On January 3, 2026, as we watched US special forces storm the presidential palace in Caracas at night and kidnap President Nicolás Maduro and his wife to stand trial for "narco-terrorism" in New York, it seemed to everyone that the Monroe Doctrine had returned, and in a new, more effective form. What most analysts are probably wrong about, however, is the reason for its resurrection. That reason is far from the Venezuelan oil reserves.

YES, VENEZUELA DOES HAVE the world's largest proven oil reserves. And yes, American oil giants' assets have been nationalised in Venezuela twice (once by Carlos Andres Perez in the 1970s and again by Hugo Chavez in 2007). But Venezuelan oil, while

still a vast treasure, has long since lost the strategic importance it once had. The United States has overcome its oil dependence. At one time, Americans were forced to import more than half of their oil consumption (10.5 million of a total of 19 million barrels). Today, they are the world's largest oil producer and the third largest exporter. Against this backdrop, Venezuela's heavy, difficult-to-refine oil is not all that appealing. "To view the dramatic defenestration of the Venezuelan regime as a resource raid is to misunderstand the fundamental shift in American grand strategy," Doug Stokes wrote in an op-ed for *The Spectator*. The Monroe Doctrine was revived, not to seize oil fields, but to cut off the tentacles of the Chinese bridgehead in the New World.

LET US RECALL WHAT EXACTLY this notorious "Monroe Doctrine", so often men-

tioned these days, means. It is named after James Monroe, the fifth president of the United States, during whose term (1823) it was first proclaimed. But then, the idea was completely different. The initial formulation was as follows: any intervention by the European colonial empires against the now independent countries in North or South America would be considered "as an expression of hostility against the United States". This was in practice support from Washington for the liberation movements of the former Spanish colonies in Latin America. Great Britain tacitly supported it because an independent Latin America opened up new opportunities for its growing commercial empire, previously limited by the mercantilism of Spain. South American leaders, led by Simón Bolívar, welcomed the declaration. Only Chilean leader Diego Portales remained skeptical: "for the Americans of the North, the only real ►

ЗИМАТА Е ВРЕМЕ ЗА УЮТ И СПОКОЙСТВИЕ У ДОМА.

Винаги с Вас!

ОСИГУРЕТЕ ЗАЩИТА ЗА ВАШИЯ ДОМ И БЛИЗКИ СЪС ЗАСТРАХОВКА „ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ“ НА СПЕЦИАЛНА ЗИМНА ЦЕНА!

Какви са предимствата, предлагани от ЗАД „АРМЕЕЦ“:

- 20% отстъпка от застрахователната премия;
- Застрахователно покритие, изцяло съобразено с Вашето жилище и имуществото Ви;
- Бърза процедура и експертна консултация при сключване на застраховката;
- Възможност за избор на застрахователните рискове;
- Покритие срещу кражба чрез взлом и кражба с техническо средство до 14 000 лева / 7158,09 евро без опис на имуществото;
- Навременно изплащане на щетите в случай на застрахователно събитие;
- Осигурен денонощен асистанс център на телефон: **0 700 1 3939**.

Къде можете да сключите застраховка „ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ“?

- В офисите на ЗАД „Армеец“;
- При застрахователните брокери и агенти, които са партньори на компанията.

**ПРОМОЦИЯТА Е ВАЛИДНА
ДО 28.02.2026г.**

►► Но Венесуела е голяма, с просторни, тайнствени джунгли, и на подходящото разстояние, ако разсъждаваме с мащабите на съвременните хиперзвукови ракети. Тексас и неговите рафинерии - сърцето на щатската икономика - са на едва 3000 км. Панамският канал е на 1000. А Панамският канал е ключът към дислоцирането на американския военноморски флот, който иначе би трябвало да заобикаля чак през Магелановия проток.

КИТАЙ ОТ ГОДИНИ И С АЗИАТСКО ТЪРПЕНИЕ изгражда своите връзки в Латинска Америка. Прави го по своя начин: чрез инвестиции, търговия, партньорства. Китайски компании имат вече ключови дялове в Балбоа и Кристобал, пристанищата в двата края на Панамския канал. А от цялото кита̀йско финансиране за развитие, отпускано в латиноамериканския регион от 2005 насам, 44% се падат именно на Венесуела. Китай си остава и най-големият кредитор на режима в Каракас, макар голяма част от гълга да бе погасена в последните години. Другият голям кредитор е Русия. Но Китай губи повече от операцията на Тръмп.

КОЙ ПЕЧЕЛИ ОТ НЕЯ - ОСВЕН АМЕРИКА, разбира се? На този въпрос е трудно да се отговори. Някои анализатори смятат, че ще спечелят 28-те милиона венесуелски граждани, които живеяха в растяща мизерия в последните години под управлението на Мадуро. Но всъщност схващането, че Венесуела е била свободна, богата и щастлива държава, съсипана впоследствие от Уго Чавес и Николас Мадуро, също не отговарятъвсѐм на фактите.

Макар да е една от най-старите съществуващи демокрации в света, историята на Венесуела през по-голямата част от XX век бе низ от икономически трусове, потушавани с кръв бунтове и държавни преврати. На този фон управлението на Чавес, през което бяха построени стотици болници и жилища за 2 милиона души, делът на грамотните бе повишен до 96%, а детската смъртност - намалена наполовина, изглежда почти като златен век. Подкрепата за него и неговата идеология остава силна въпреки трудностите от последните години. Нищо не подсказва кой знае колко убедително, че с отстраняването на Мадуро икономическото благосъстояние на нацията ще се промени. Най-вероятно венесуелците ще продължат да живеят в нарастваща мизерия... върху най-голямото богатство на планетата. ■

The United States were directly involved in over 40 forced regime changes in Latin American countries, and in a considerable number of other failed attempts

► "Americans are themselves." For nearly a century, Washington's declaration remained mere rhetoric: the United States was still too weak, or too preoccupied with its own internal problems, to interfere in international politics. But at the end of the 19th century, things changed - and with them the doctrine. "The United States is practically sovereign on this continent, and its will is law to the subjects over whom it extends its intervention," said Secretary of State Richard Olney in 1895 (even the usually imperturbable Bismarck described this as "extraordinary impudence").

THE REVISED DOCTRINE WAS QUICKLY PUT INTO USE. Armed with it, the Americans won Puerto Rico, the Philippines, and Guam from Spain. Then Theodore Roosevelt once again expanded the scope to include the right of the United States to intervene anywhere in the Americas "to prevent interference" by European creditors. In the 20th century, interventions outnumbered non-interventions: according to Harvard historian John Coatsworth, the United States was directly involved in over 40 forced regime changes in Latin American countries, and in a considerable number of other failed attempts. Among the most memorable were Guatemala in the 1950s, Brazil in the 1960s, and Salvador Allende's Chile in the 1970s. In some cases, it even went as far as direct military intervention - in the Dominican Republic (1916), Grenada (1983), and Panama (1989). In most cases during the Cold War, American interventions had political and military motives, not economic: they were to prevent the main adversary, the USSR, from building its own spheres of influence dangerously close to the United States.

THIS IS ALSO THE MAIN REASON for the intervention in Caracas today: not to restore ExxonMobile's rights (although this may be a side bonus), but to put an end to the years-long buildup of Chinese influence in Venezuela.

America has long and unequivocally pointed to opposing China as the core of its new military-political strategy. This thinking was not brought by Trump: the doctrine was formulated by Barack Obama and Hillary Clinton as Secretary of State (Clinton wrote that the main task of the United States was to protect its interests - "diplomatic, economic, strategic and any other - in the Asia-Pacific region"). Once upon a time, the Soviet Union's attempts to deploy missiles in Cuba almost provoked World War III. Today, Cuba is too small and too close to be a threat to America. But Venezuela is large, with vast, mysterious jungles, and at the right distance, if we think in terms of the scale of modern hypersonic missiles. Texas and its refineries - the heart of the US economy - are only 3,000 km away. The Panama Canal is 1,000. And the Panama Canal is the key to the deployment of the US Navy, which would otherwise have to bypass it all the way through the Strait of Magellan.

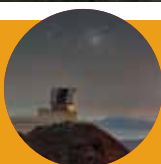
FOR YEARS, AND WITH ASIAN PATIENCE, China has been building its ties in Latin America. It does it its own way: through investment, trade, and partnerships. Chinese companies already have key stakes in Balboa and Cristobal, the ports at either end of the Panama Canal. And of all Chinese development funding allocated to the Latin American region since 2005, 44% has gone to Venezuela. China remains the largest creditor of the regime in Caracas, although much of the debt has been repaid in recent years. The other major creditor is Russia. But China stands to lose more from Trump's operation.

WHO BENEFITS FROM IT - apart from America, of course? This is a difficult question to answer. Some analysts believe that the 28 million Venezuelan citizens who lived in increasing misery in the last years under Maduro's rule will benefit. But in fact, the perception that Venezuela was a free, rich and happy country, subsequently ruined by Hugo Chavez and Nicolás Maduro, also does not quite correspond to the facts. Although it is one of the oldest existing democracies in the world, Venezuela's history for most of the 20th century was a series of economic upheavals, bloody uprisings and coups d'état. Against this backdrop, Chavez's reign, during which hundreds of hospitals and housing for 2 million people were built, the literacy rate was raised to 96%, and the infant mortality rate was cut in half, seems almost like a golden age. Support for him and his ideology remains strong despite the difficulties of recent years. There is no convincing evidence that the nation's economic well-being will change with Maduro's removal. Venezuelans will most likely continue to live in increasing misery... while sitting on the greatest wealth on the planet. ■

74 | **ВЯТЪРЪТ НА
ПРОМЯНАТА**
THE WIND OF CHANGE

58 | **ПОДАРЪЦИ ОТ НАУКАТА**
GIFTS FROM SCIENCE

68 | **ЛОВЦИ НА ПРИРОДА**
NATURE HUNTERS

ЕТО ЗАЩО ТРЯБВА ДА СЕ БОРИТЕ ЗА МЯСТОТО ДО ПРОЗОРЕЦА

THAT'S WHY YOU HAVE TO FIGHT
FOR THE WINDOW SEAT

Битката за мястото до прозореца току-що придоби съвсем нов смисъл: ново проучване доказва, че заемането му подобрява нивата на кръвната захар и помага за предотвратяването на диабета.

Науката отдавна бе демонстрирала, че излагането на естествена дневна светлина навън подпомага усвояването на инсулин - хормона, отговорен за контрола на кръвната захар. И обратно, излагането на изкуствено осветление нощем повишава нивата на захарта и води до стрес.

Сега обаче нидерландски учени, начело с Йорис Хојкс от Маастрихтския университет, са доказали, че и сегаденето до прозореца деном има същия благотворен ефект. Хојкс и колегите му са доказали теорията си, излагайки 13 души с диабет тип 2 на светлина през прозореца за няколко часа в течение на четири дни и половина. Пациентите са имали достъп до компютрите и смартфоните си по време на експеримента.

В същото време друга група е прекарала същото време в затворени помещения с изкуствена светлина. Пациентите от първата група имали нива на кръвната захар в нормата в малко над 50% от времето, докато тези от втората група - в 43%. Седемте процента разлика не изглеждат чак толкова много, но според Хојкс са впечатляващи с оглед на това, че са постигнали само за четири дни.

The battle for the window seat just took on a whole new meaning: a new study proves that taking it improves blood sugar levels and helps prevent diabetes.

Science has long demonstrated that exposure to natural daylight outdoors aids the absorption of insulin, the hormone responsible for controlling blood sugar. Conversely, exposure to artificial lighting at night increases sugar levels and leads to stress.

Now, however, Dutch scientists, led by Joris Hoeks from Maastricht University, have proven that sitting by the window during the day has the same beneficial effect. Hoeks and his colleagues proved their theory by exposing 13 people with type 2 diabetes to light through a window for a few hours over four and a half days. Patients had access to their computers and smartphones during the experiment. Meanwhile, another group spent the same amount of time indoors with artificial light. Patients in the first group had blood sugar levels in the normal range just over 50% of the time, while those in the second group had normal blood sugar levels 43% of the time.

The seven per cent difference doesn't seem like much, but Hoeks says it's impressive considering it's been accomplished in just four days. ■

INSAIT ВЕЧЕ Е ПО ВЪРХОВЕТЕ НА КЛАСАЦИИТЕ

INSAIT IS NOW AT THE
TOP OF THE CHARTS

Основан преди по-малко от пет години, Институтът за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии (INSAIT) в София вече попада на престижни места в международни класации. Последното издание на CS Rankings, която разглежда научните и учебни заведения в сферата на информатиката, го нарежда на първо място в региона, на 13-о място в Европа и в световния Top 100. За разлика от други, доста по-субективни класации, CS Rankings се базира само на приети публикации във водещите конференции. INSAIT бе създаден през февруари 2021 от проф. Мартин Вечев като специално звено към Софийския университет "Св. Климент Охридски".

Founded less than five years ago, the Institute for Computer Sciences, Artificial Intelligence and Technologies (INSAIT) in Sofia is already in prestigious places in international rankings. The latest edition of CS Rankings, which examines scientific and educational institutions in the field of informatics, ranks it first in the region, 13th in Europe and in the global Top 100. Unlike other, much more subjective rankings, CS Rankings is based only on accepted publications in leading conferences. INSAIT was established in February 2021 by Prof. Martin Vechev as a special unit at Sofia University "St. Kliment Ohridski". ■

Д-Р АНГЕЛ РАДЕВ: „СЪВРЕМЕННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ НИ ПОЗВОЛЯВАТ С МИНИМАЛНА НАМЕСА ДА ПОСТИГНЕМ МАКСИМАЛЕН РЕЗУЛТАТ“

ВЕНОЗЕН
ЛАЗЕРЕН
ЦЕНТЪР

Д-р Радев, казвате, че технологиите не просто променят медицината и работата на лекарите, а цялата философия на лечение – как?

Да, действително технологиите не просто промениха инструментите, с които работим – те промениха радикално подхода и самата философия на лечение. През последните години се наложи т.нар минималноинвазивен подход, основан на медицината на доказателствата. Ако преди се мислеше как пациентът да бъде опериран, днес вече мислим как да го излекуваме без операция и с минимален дискомфорт. От фокус основно върху болестта преминахме към фокус и върху по-бързото възстановяване, комфорта и качеството на живот на пациента. Високите технологии ни позволиха да бъдем едновременно по-прецизни и по-щадящи, без да травмираме излишно пациента.

Вие сте специализиран във венозната медицина. Връщайки лентата назад преди 15-20 години, какво се промени?

Разликата е огромна. Преди 20 години лечението на разширени вени означаваше операция, разрези, шевове, обезобразяващи белези и дълго възстановяване. Пациентите идваха със страх, защото знаеха, че ги очаква нещо тежко. Днес сме в съвсем различна епоха – благодарение на съвременните методи за лечение можем да постигнем много по-добри резултати без хирургическа намеса. Процедурите се извършват амбулаторно и без необходимост от болничен престой. Казано накратко – при лечението на разширени вени преминахме от старата хирургия към високотехнологична и прецизна медицина, при която възстановяването и качеството на живот са също толкова важни, колкото и самият лечебен резултат.

Какво можете да правите по-добре сега? Какво преди не можеше да се прави, но вече може?

Днес можем да направим неща, които преди звучаха немислимо. Успяваме с минимална намеса да постигнем максимален резултат, тъй като разполагаме с технологии и експертиза, благодарение на които можем да лекуваме увредени вени за по-малко от час - без операция и само с местна упойка. Благодарение на комбинацията от лазерни и ултразвукови технологии, както и на добавената реалност всичко се извършва с много голяма прецизност и минимален риск от усложнения, което в миналото не беше така.

Обикновено ходим на лекар със страх и притеснение – новите технологии дават ли повече сигурност?

Притеснението и страхът от неизвестното в някаква степен винаги ги има, но за мен един от най-удовлетворяващите моменти е когато след лечението пациентите ни с удивление попитат: „Ама това ли беше?“. Днес технологиите дават сигурност, но истинското доверие не идва само от машините – то идва и от човешкото отношение. Те имат още по-голям смисъл само когато зад тях стои и човечност. Именно комбинацията от двете променя преживяването на пациента – от страх към спокойствие, от несигурност към увереност и комфорт.

Процесът на възстановяване и естетиката също са важни – обръща ли се внимание на това?

Да, абсолютно. В съвременната медицина вече не е достатъчно просто да излекуваш пациента – важно е да обърнем внимание и на това как се чувства, как изглежда след проведеното лечение и колко бързо се връща към нормалния си начин на живот. При нашите пациенти възстановяването е изключително кратко. Вярвам, че модерното лечение трябва да оставя не само здраво тяло, но и добро самочувствие и качество на живот. Пациентът трябва да си тръгва не само без болка, а и с увереност и спокойствие.

ПОДАРЪЦИ ОТ НАУКАТА

От Париж до Токио за час, овладяване на мълниите и капки, заместващи очилата -
ето 15-те най-интересни открития и изобретения на последната година

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография RUBIN OBSERVATORY, ARCHIVE

Някои от тях ще променят представите ни за Вселената, или ще ни отърват от страшни болести. Други ще ни улеснят в миенето на зъбите и сушенето на косата. И едното, и другото е добре дошло в нашата класация на 15-те най-интересни научни открития и изобретения на отминалата година.

1. ОТ ПАРИЖ ДО ТОКИО ЗА ЧАС И ПОЛОВИНА

Повече от 60 години, от времето на Корольов и фон Браун, технологията на ракетите ни си остава фундаментално непроменена. До този момент, защото американската Venus Aerospacе вече провежда множество успешни тестове на своя ракетен двигател с ротационна детона-

ция (RDRE). Тази технология ни дава значително повече мощност при чувствително понижена консумация на гориво, и би позволила на бъдещ пътнически самолет да развива скорости между Мах3 и Мах6 (4800 до 7400 km/h) - достатъчно, за да измине разстоянието от Париж до Токио за малко повече от час. При това икономичният характер на RDRE означава, че този полет може да бъде на достъпна цена.

2. МИСИЯ ДО МЕРКУРИЙ

Най-забележителният проект в областта на космическите изследвания тази година принадлежи не на NASA, а на обединените усилия на Европейския съюз и Япония. Мисията BepiColombo, ►

► изстреляна преди 6 години, през ноември 2026 най-сетне ще достигне своята цел - планетата Меркурий. Двата орбитиращи апарата на борда ѝ ще проучват първата планета в Слънчевата система в продължение на повече от година и не само трябва да разбулят многобройните мистерии, които озадачават учените, но и да намерят доказателство за Общата теория на относителността на Айнщайн.

3. КАПКИ СРЕЩУ ДАЛЕКОГЛЕДСТВО

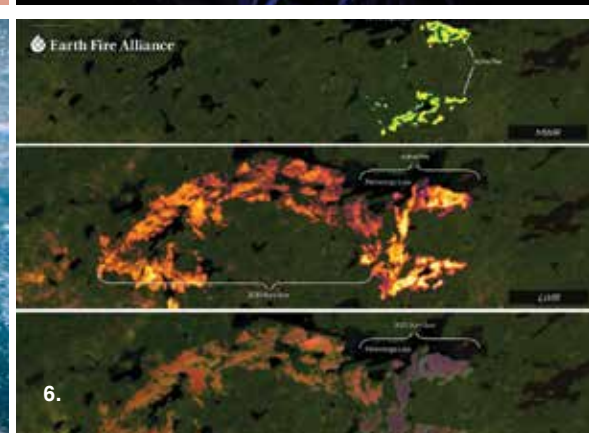
С напрегването на възрастта мнозинството хора развиват така наречената пресбиопия - старческо дальногледство, заради което се нуждаят от очила за четене. От това състояние страдат близо 2 милиарда души. Но очилата за четене може да останат в историята заради революционни нови капки за очи, наречени VIZZ и разработени от LENZ Therapeutics. Те вече получиха разрешително от Високата щатска агенция по лекарствата (FDA). Едно капване в очите води до свиване на зеницата за до 10 часа, и на практика коригира дальногледството.

4. НАСЛЕДНИКЪТ НА "ХЪБЪЛ"

Благодарение на космическия телескоп "Хъбъл", вече видяхме космоса, както никога не го бяхме виждали преди. Сега е време за следващата крачка - обсерваторията "Вира Рубин", построена с американско финансиране в планините на Чили, ще състави най-детайлната карта на звездното небе досега. Обсерваторията използва най-голямата дигитална камера на планетата, с 3200 мегапиксела (което значи, че може да заснеме в пълни детайли топка за тенис от 25 км разстояние). "Вира Рубин" ще ни улесни значително в търсенето на важни обекти като приближаващи Земята астероиди или пък свръхнови звезди.

5. ИНТЕРНЕТ АБСОЛЮТНО НАВСЯКЪДЕ

Местата, където няма сигнал и можете да се отгадете на "дигитална детоксикация", ще намалее драматично в близките години. Едната причина е AST SpaceMobile - компания за спътников интернет, която използва сателити с най-големите антени до момента и осигурява скорости на пренос от 120 Mbps. Партньорството с над 50 мобилни оператори осигурява покритие в десетки държави (включително България). Другата любопитна новост е Nighthawk M3 - мощен преносим рутър от Netgear, който ви осигурява безжичен 5G интернет до 2.5 Gbps в 140 страни. Идеално решение за пътешественици.

6. ОРЪЖИЕ СРЕЩУ ПОЖАРИТЕ

Горските и полските пожари стават все по-сериозна заплаха в последните години, включително и в България. На това скоро може да бъде сложен край благодарение на партньорството на Earth Fire Alliance - организация с идеална цел, с Muon Space и Google Research. С обединени сили, те планират да изстрелят 50 специални спътника (FireSat), които откриват пожарите в съвсем ранна фаза, когато те обхващат само няколко квадратни метра площ. Девят противопожарни служби по цял свят вече използват услугата.

7. СБОГОМ НА ХЕРБИЦИДИТЕ

Химическите препарати, с които селските стопани се борят с нежеланите плевели и паразити, са вредни и за нашето здраве, и за биосферата като цяло. Освен това се налага да се използват все по-големи количества, защото плевелите се приспособяват към тях. eWeeder е високотехнологично решение на британската RootWave, което ги замества изцяло. Това е устройство, монтирано на трактор, което използва високочестотен променлив ток, за да унищожава бурени-

те без каквато и да било вреда за почвата или отглежданите култури. Създателите му твърдят, че и струва по-малко на декар площ от сравнимите химически препарати.

8. ДЖОБЕН МАГНИТЕН РЕЗОНАНС

Ядрено-магнитният резонанс е мощно средство за диагностика на стотици заболявания. Но апаратурата е баснословно скъпа, тежка и тромава за употреба. Учени от Бостънския университет обаче представиха през изминалата година работещ бюджетен заместител. Те използват огъващи се намотки, които се прикачат към тялото, тежат колкото малка батерийка и струват едва около 40 евро. Гениалното откритие на тима, воден от професор Син Джън, е базирано върху най-обикновен коаксиален кабел като този, по който получавате кабелна телевизия у дома.

9. МОБИЛНО ПРИЛОЖЕНИЕ СРЕЩУ КОМАРИТЕ

Че топлината влияе добре срещу ужилване от комар, не е ново откритие - нищо чудно собствената ви баба да ви е лекувала с нагорещена лъжица. Но едва миналата година науката обърна внимание и установи точния механизъм, при който

топлината унищожава сложния полимер в слюнката на комара, предизвикващ възпаление. Само няколко месеца по-късно, предприемчив германец създаде Heat it - малка джаджа за смартфон, която в комплект със специално приложение може да нагрее ухапаното място и да предотврати всякакъв сърбеж. Можете да си я купите за 40 евро. Можете да ползвате и лъжица. Междувременно производителят на облекло за трекинг Royal Robbins патентова специална тъкан, която е непреодолима за комарите.

10. 1000 КОНСКИ СИЛИ ПРИ 12 КГ ТЕГЛО
Изглеждаше твърде хубаво, за да е истина, когато през лятото YASA обяви, че е разработила електромотор с тегло едва 13.1 килограма, способен да развие 738 коня мощност. Оказа се стопроцентов факт, а през декември британската компания, собственост на Mercedes, съобщи, че е счупила собствения си рекорд: новият ѝ електрически агрегат тежи само 12.7 килограма, но дава 1005 конски сили мощност! Технологията може да се използва във всякакви мащаби, и че не използва свръхскъпи екзотични материали като повечето конкуренти. Замяната на сегашните електромотори в електрическите превозни средства с такива агре-

гати ще повиши драстично мощността, и в същото време ще понижи теглото и разхода на енергия.

11. ПРЕРАЖДАНЕ ЗА МАМУТИТЕ И ПТИЦЕТЕ ДОДО

Въпрос на години или дори месеци е децата ви да могат да видят жив мамут, птица додо или тасманийски вълк. Възкресяването на тези отдавна изчезнали животински видове е основна задача на компанията Colossal Biosciences, която вече с много шум ни представи възродения свиреп вълк (dire wolf, *Aenocyon dirus*), изчезнал преди 10,000 години. По-късно, в отговор на възмутените реакции на научната общност, компанията призна, че това не е точно свиреп вълк, а просто сив вълк с добавени някои древни гени. Но това не спира компанията в опитите да възкреси птицата додо и мамутите. А и на децата ви едва ли ще им пука, че косматото нещо с огромни бивни е всъщност по-близо до африканския слон, отколкото до древния си прародител.

12. ПИТЕЙНА ВОДА ОТ МОРЕТО

Все по-големи групи хора по света имат затруднения с достъпа до питейна вода - и нещата ще се влошават със затоплянето на климата. Възможно решение

е обезсоляването на морската вода. Но то е енергоемко и струва скъпо. Точно това иска да промени норвежкият стартап Flocsea, който предлага доста остроумно решение. Вместо да изгражда захранвани с електричество заводи на брега, компанията потапя своите обезсолители на 500-600 метра под морската повърхност, където те могат да се захранват просто от налягането. При това остават невидими за хората и не нарушават естествата на крайбрежните зони. Една капсула на Flocsea може да произведе на ден питейна вода за 37,000 души.

13. ПАМЕТ НА ВЪРХА НА НОКЪТА

Всеки човек, чиито телефон вече е за гръстен от клипчета и снимки, знае колко ценно нещо е преносимата памет. Сега китайската компания Biwin предлага идеалното мобилно решение - мини SSD памет с капацитет до 2 терабайта, която е побрана в размерите на стандартна micro-SIM карта. Цената е височка в сравнение със стандартните външни дискове - 1 терабайт струва над 400 евро. Но пък и удобството е несравнимо.

14. ПЕЙСМЕЙКЪР КАТО ОРИЗОВО ЗРЪНЦЕ

Технологията на пейсмейкерите напредна много в последните три десетилетия. Но те все още са проблем при милионите бебета, които имат вродени сърдечни проблеми. Използването на пейсмейкери с жици може да предизвика травми при новородените. Затова учените от щатския Северозападен университет са разработили принципно нов пейсмейкър с размери, по-малки от оризово зрънце. Той се инжектира в тялото и след това може да се регулира със светлинни сигнали през кожата. Може дори да се проектира така, че да се разтвори след няколко дни, когато нуждата от него отпадне.

15. ОВЛАДЯВАНЕ НА СВЕТКАВИЦАТА

Още древните митологии са ни внушили, че който овладее силата на светкавицата, ще властва и над боговете - като древногръцкия Зевс например. Сега японската компания NTT е изработила специален грон, който при бури може да манипулира облаците така, че да предизвика светкавици върху себе си. Благодарение на специалната клетка, той ги понася съвсем спокойно и продължава да лети. Това може да опази от мълнии селскостопански работници или ценно оборудване. Но крайната цел на NTT е да се научи да използва енергията на светкавицата, като Марти и Док в "Завръщане в бъдещето" ■

GIFTS FROM SCIENCE

From Paris to Tokyo in an hour, controlling lightning and drops that replace glasses - here are the 15 most interesting discoveries and inventions of the last year

By KALIN ANGELOV Photography RUBIN OBSERVATORY, ARCHIVE

Some of them will change our ideas about the Universe, or will save us from terrible diseases. Others will make it easier for us to brush our teeth and dry our hair. Both kinds are welcome in our ranking of the 15 most interesting scientific discoveries and inventions of the past year.

1. FROM PARIS TO TOKYO IN AN HOUR AND A HALF

For more than 60 years, since the time of Koryolov and von Braun, our rocket technology has remained fundamentally unchanged. Until now, because the American Venus Aerospace has already conducted numerous successful tests of its rotary detonation rocket engine (RDRE). This technology gives us more power with significantly reduced fuel consumption, and would allow a future passenger plane to reach speeds between Mach 3 and Mach 6 (4,800

to 7,400 km/h) - enough to travel the distance from Paris to Tokyo in just over an hour. Moreover, the frugality of the RDRE means that this flight could be affordable.

2. MISSION TO MERCURY

The most notable project in the field of space exploration this year belongs not to NASA, but to the joint efforts of the European Union and Japan. The BepiColombo mission, launched 6 years ago, will finally reach its target - the planet Mercury in November 2026. The two orbiters on board will study the first planet in the solar system for more than a year and must not only unravel the many mysteries that puzzle scientists, but also find evidence for Einstein's General Theory of Relativity.

3. EYE DROPS FOR FARSIGHTEDNESS

As we age, most people develop presbyopia,

a condition that requires reading glasses. Nearly 2 billion people suffer from farsightedness. But reading glasses could be a thing of the past thanks to a revolutionary new eye drop called VIZZ, developed by LENZ Therapeutics. It has already received approval from the demanding US Food and Drug Administration (FDA). One drop in the eye causes the pupil to contract for up to 10 hours, effectively correcting farsightedness.

4. THE SUCCESSOR TO HUBBLE

Thanks to the Hubble Space Telescope, we have already seen the cosmos as we have never seen it before. Now it's time for the next step - the Vera Rubin Observatory, built with US funding in the mountains of Chile, will compile the most detailed map of the starry sky ever. The observatory uses the largest digital camera on the planet, with 3200 meg-

13.

apixels (meaning it can capture a tennis ball in full detail from 25 km away). "Vira Rubin" will greatly facilitate our search for important objects such as near-Earth asteroids or supernovae.

5. INTERNET ANYWHERE

The places where there is no signal and you can indulge in a "digital detox" will decrease dramatically in the coming years. One reason is AST SpaceMobile, a satellite Internet company that utilises satellites equipped with the largest antennas to date, providing transmission speeds of 120 Mbps. The partnership with over 50 mobile operators provides coverage in dozens of countries (including Bulgaria).

The other notable novelty is the Nighthawk M3 - a powerful portable router from Netgear, which provides wireless 5G Internet speeds of

up to 2.5 Gbps in 140 countries. An ideal solution for travellers.

6. WEAPON AGAINST FIRES

Forest and field fires have become an increasingly serious threat in recent years, including in Bulgaria. This may soon be put to an end thanks to the partnership of the Earth Fire Alliance - a non-profit organisation, with Muon Space and Google Research. Together, they plan to launch 50 special satellites (Fire-Sat) that detect fires at a very early stage, when they cover only a few square meters of area. Nine fire departments around the world are already using the service.

7. GOODBYE TO HERBICIDES

The chemicals that farmers use to fight unwanted weeds and parasites are harmful to both our health and the biosphere as a whole.

In addition, they have to be used in ever greater quantities because weeds adapt to them. eWeeder is a high-tech solution from the British RootWave that completely replaces them. It is a tractor-mounted device that uses high-frequency alternating current to destroy weeds without any harm to the soil or the crops grown. Its creators claim that it costs less per acre of land than comparable chemical herbicides.

8. A POCKET MRI

Nuclear magnetic resonance imaging is a powerful tool for diagnosing hundreds of diseases. But the equipment is incredibly expensive, heavy and cumbersome to use. However, scientists from Boston University presented a working budget substitute last year. They use flexible coils that attach to the body, weigh as much as a small battery and cost only about ►

► 40 euros. The ingenious discovery of the team, led by Professor Xin Zheng, is based on a very ordinary coaxial cable, like the one you receive cable TV at home.

9. MOBILE APP AGAINST MOSQUITOES

That heat is good treatment for mosquito bites is not a new discovery - most likely, it was your own grandmother that treated you with a hot spoon. But it was only last year that science paid attention and established the exact mechanism by which heat destroys the complex polymer in mosquito saliva that causes inflammation. Just a few months later, an enterprising German created Heat it - a small gadget for a smartphone that, complete with a special application, can heat the bitten area and prevent any itching. You can buy it for 40 euros. You can also use a spoon. Meanwhile, trekking clothing manufacturer Royal Robbins has patented a special fabric that is irresistible to mosquitoes.

10. 1000 HORSEPOWER AT 12 KG WEIGHT

It seemed too good to be true when, in the summer, YASA announced that it had developed an electric motor weighing only 13.1 kilograms, capable of developing 738 horsepower. It turned out to be 100% fact, and in December the British company, owned by Mercedes, announced that it had broken its own record: its new electric unit weighs only 12.7 kilograms, but gives 1005 horsepower of power! The technology can be used on any scale, and it does not use ultra-expensive exotic materials like most competitors. Replacing the current electric motors in electric vehicles with such units will dramatically increase power, and at the same time reduce weight and energy consumption.

11. REINCARNATION FOR MAMMOTHS AND DODOS

It is a matter of years or even months before your children can see a live mammoth, dodo bird or Tasmanian tiger. Resurrecting these long-extinct species is a major undertaking for Colossal Biosciences, which has already made a big splash by reviving the dire wolf (*Aenocyon dirus*), which went extinct 10,000 years ago. Later, in response to outrage from the scientific community, the company admitted that it wasn't exactly a dire wolf, but simply a grey wolf with some ancient genes added to it. But that hasn't stopped the company from trying to resurrect the dodo and mammoths. And your kids probably won't care that the hairy thing with the huge tusks is actually closer to the African elephant than to its ancient ancestor.

12. DRINKING WATER FROM THE SEA

Increasingly large groups of people around the world are struggling to access drinking water - and things are only going to get worse as the climate warms. One possible solution is desalinating seawater. But it's energy-intensive

and expensive. That's exactly what Norwegian startup Flocean wants to change, offering a rather ingenious solution. Instead of building electricity-powered plants on the coast, the company submerges its desalination plants 500-600 meters below the sea surface, where they can be powered simply by pressure. At the same time, they remain invisible to people and do not disrupt the aesthetics of coastal areas. One Flocean capsule can produce drinking water for 37,000 people per day.

13. MEMORY AT THE TIP OF A FINGERNAIL

Anyone whose phone is already clogged with videos and photos knows how valuable portable memory is. Now the Chinese company Biwin offers the ideal mobile solution - a mini SSD memory with a capacity of up to 2 terabytes, which fits into the dimensions of a standard micro-SIM card. The price is high compared to standard external drives - 1 terabyte costs over 400 euros. But the convenience is incomparable.

14. PACEMAKER AS SMALL AS A GRAIN OF RICE

Pacemaker technology has advanced a lot in

the last three decades. But they are still a problem for millions of babies who have congenital heart problems. The use of pacemakers with wires can cause trauma to newborns. That's why scientists from Northwestern University in the US have developed a fundamentally new pacemaker smaller than a grain of rice. It is injected into the body and can then be regulated with light signals through the skin. It can even be designed to dissolve after a few days, when the need for it disappears.

15. MASTERING LIGHTNING

Ancient mythologies have suggested to us that whoever masters the power of lightning will rule over the gods, like the ancient Greek Zeus, for example. Now, the Japanese company NTT has developed a special drone that can manipulate clouds during storms so that lightning strikes it. Thanks to a special cage, the drone tolerates them quite calmly and continues to fly. This can protect farm workers or valuable equipment from lightning. But the ultimate goal of NTT is to learn to use the energy of lightning, like Marty and Doc in "Back to the Future." ■

EO Dent

DENTAL CLINIC

ИМПЛАНТОЛОГИЯ
ОРАЛНА ХИРУРГИЯ
ПАРОДОНТОЛОГИЯ
ДЕНТАЛНА ЕСТЕТИКА
ЕНДОДОНТИЯ
ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЯ
ОРТОДОНТИЯ
3D ДИАГНОСТИКА
ЛЕЧЕНИЕ С ЛАЗЕР

IMPLANTOLOGY
ORAL SURGERY
PERIODONTOLOGY
DENTAL ESTHETICS
ENDODONTICS
CHILDRENS DENTISTRY
ORTHODONTICS
3D DIAGNOSTICS
LASER TREATMENT

- 20% НА
ИМПЛАНТИ

-20% ON
IMPLANTS

- 20% НА
професионално
ИЗБЕЛВАНЕ

- 20% ON
professional teeth
WHITENING

- 20% НА
професионално
почистване на
ЗЪБЕН КАМЪК

- 20% ON
professional teeth
CLEANING

Създаваме
УСМИВКИ
с любов!

We create
SMILES
with love!

INVESTOR.BG

Всеки факт е актуален

30
години

СЪГЛАСИЕ
ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ

Повече от 30 години **С ПОГЛЕД КЪМ ТВОЕТО БЪДЕЩЕ**

- ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
- ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ
- ОБЩО И ЗДРАВНО ЗАСТРАХОВАНЕ

ЛОВЦИ НА ПРИРОДА

NATURE HUNTERS

Дори и след няколко столетия усилен човешки опити в обратната посока, дивата природа на Земята си остава богата, разнообразна и зашеметяващо красива. Това е посланието на ежегодния конкурс "Фотограф на дивата природа", който се провежда от британския Музей за естествена история и тази година привлече 60 636 участници от цял свят - включително и от България.

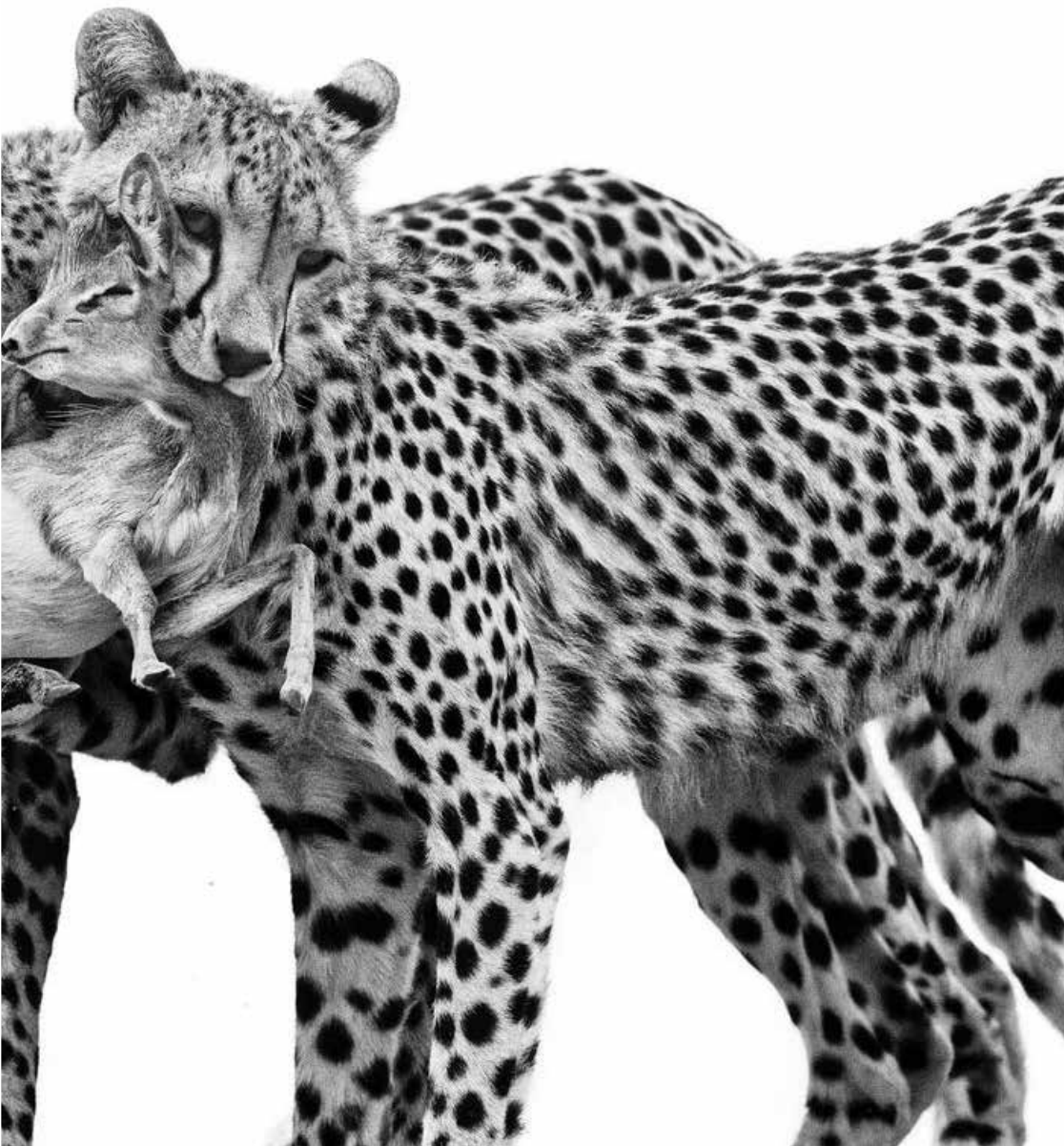
Even after centuries of intense human efforts to reverse it, Earth's wildlife remains rich, diverse and stunningly beautiful. This is the message of the annual Wildlife Photographer of the Year competition, which is run by the Natural History Museum in Britain and this year attracted 60,636 participants from around the world - including Bulgaria.

Смъртоносни уроци, от Марина Кано. Млади гепарди са уловили антилопа в Кения
Deadly Lessons, by Marina Cano. Young cheetahs have caught an antelope in Kenya

Природата си връща своето, от Ситарам Раул. Плодни прилепи гнездят в руините на храм в Махараштра, Индия
Nature Reclaims Its Space, by Sitaram Raul. Fruit bats leaving their roost in the ruins of a historical monument in India's Maharashtra state

Розова поза, от Лиана Къстър.
Фламинго се чеше в блатата на
Камарг, Южна Франция
Pink Pose, by Leana Kuster. A greater
flamingo scratching its head in the
wetlands of southern France

Лятото на медузите, от Ралф Прайс. Разцвет на тихоокеански медузи в залива Монтерей, Калифорния
Jelly Smack Summer, by Ralph Price. A bloom of Pacific sea nettle jellyfish in Monterey Bay, California

Отровно топване, от Лакшита Карунаратна.
Азиатски слон плува през сметище в Шри Ланка
Toxic Tip, by Lakshitha Karunaratna. An Asian elephant navigating a waste-disposal site in Sri Lanka

Приказка за два койота, от Пархам Пурахмад
A Tale of Two Coyotes, by Parham Pourahmad

Портрет на семейство плесени, от Кутуб Угдин
Slime Family Portrait, by Kutub Uddin

Есенцията на Камчатка, от
Кешав Викарам
Essence of Kamchatka, by
Keshav Vikram

Пътешествие по ръба на леда,
от Бърти Грегъри. Колония
от императорски пингвини в
Антарктика
Ice Edge Journey, by Bertie
Gregory. An emperor penguin
colony on the Ekstrom ice shelf,
Antarctica

Няма друго място като дома, от Еманюел Тарди. Трипърст ленивец се е вкопчил в ограда в Коста Рика
No Place Like Home, by Emmanuel Tardy. A three-toed sloth clinging to a fencepost in Costa Rica

Сигнал за събуждане, от Габриела Коми. Лъв и кобра в парка Серенгети, Танзания
Wake-up Call, by Gabriella Comi. A lion and cobra in Serengeti national park, Tanzania

Златни облаци, от българския пилот Ясен Тодоров
Clouds of Gold, by Jassen Todorov

Боев зов, от Джейми Стийърт. Червен елен в парка Брадгейт, Великобритания
Rutting Call, by Jamie Smart. A red deer stag in Bradgate Park, UK

Вътре в глутницата, от Амит
Ешел. Арктически вълци на
канадския остров Елесмиър
Inside the Pack, by Amit Eschel.
Arctic wolves on Ellesmere Island
in Canada

Деликатната река на живота, от Айзък
Сабо. Щуки се гонят в река във Флорида
по време на размножителния период
Fragile River of Life, by Isaac Szabo. A female
longnose gar pursued by several males in a
Florida river

ВЯТЪРЪТ НА ПРОМЯНАТА

Първият модел от прословутата Neue Klasse изпълнява всички смели обещания, които даваше

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография BMW

Цели четири години чакахме този момент: още откакто BMW за пръв път обяви за задаващата се Neue Klasse, която ще преобрази цялата им гама. За тези четири години баварците непрекъснато ни засипваха с все по-невероятни детайли за бъдещите им модели. Над 800 km пробег. Невиждана скорост на зареждане. Радикално нови задвижване и окачване. Принципно нова информационна система. И, съвсем не на последно място, значително по-добра цена (!). Сега най-после новото iX3, първият модел от Neue Klasse, вече е факт, и ние го тествахме в Южна Испания, за да проверим имат ли тези фантастични обещания някаква опора в реалността.

ВЗАМНОИЗКЛЮЧАЩИ СЕ ИЗИСКВАНИЯ. Ето какъв е проблемът: нашите претенции към една електрическа кола обикновено са взаимноизключващи се. Ако искаме фантастично ускорение и голям пробег, ще ни трябват мощни електромотори и голяма батерия. Но това значи

високо тегло, и съответно лошо пътнo поведение. Ако искаме пързавина и ефективност, ще ни трябва ниско тегло - но съответно ще трябва да се простим с големия пробег.

Инженерите на BMW тук са се опитали да съберат всички тези непримирими качества на едно място. Същевременно е трябвало драстично да понижат себестойността на автомобила. И да внедрят изцяло нови философии и за електрониката, и за взаимодействието с шофьора. Фантастично сложна задача, но не колкото нашата: да направим ревю на този автомобил, без да употребяваме думата "революционно" във всяко изречение. Задача, в която епично се провалихме, както ще видите.

НО НЕКА КАРАМЕ ПОРЕД: ОТ ДИЗАЙНА. Когато BMW за пръв път показва прототипа на този автомобил преди близо две години, шокира много свои почитатели с пълната промяна на някои основни концепции. Например замаяната на хрома и блестящите елементи по бронята със ►

► светлина. Истината е, че iX3 се харесва все повече с времето. А и това е дизайн, който е подчинен основно на функцията - и най-вече на аеродинамиката.

Може да не ви се вярва, че тази почти вертикална муцуна е аеродинамична, но наистина е така: коефициентът на въздушно съпротивление тук е едва 0.24 Cd. Заради него са всички тези свръхчистени линии и максимално гладки повърхности, заради него са и прибиращите се гръбжи на вратите в стил Tesla. Въздушното съпротивление поглъща до 70% от енергията на един електромобил при високи скорости. Понижаването му тук е един от факторите, позволили на BMW да постигне до 805 км пробег с едно зареждане. По-нататък ще има и други варианти, но засега новото iX3 идва само във версията 50 xDrive - с по един електромотор на всяка ос и 469 коня максимална мощност. И с революционен радикално нов подход към управлението им.

ЧЕТИРИ СУПЕРМОЗЪКА ВМЕСТО 300 ЧИПА.

Още в началото на този век автомобилите станаха напълно електронизирани: с все повече електронни компоненти, всеки със свой отделен чип, който да комуникира с централния компютър.

Сега BMW променя изцяло концепцията. iX3 има не един, а четири отделни компютъра, които баварците наричат "супермозъци". Използването им спестява, по оценка на инженерите, около 600 метра жици. А 600 метра спестени жици означават и доста по-ниско тегло (iX3 е с над 200 kg по-лек от конкурента Mercedes GLC Electric, и е доста по-лек даже от BMW M5).

Понижаването на теглото обаче е само благоприятен страничен ефект. Основната цел на четирите супермозъка е да се сложи точка на безкрайния тромав обмен на сигнали между отделните чипове, които най-често идват от различни доставчици. Това води до забавяния и до игра на развален телефон. Вместо това тук цялата система си е разработка на BMW. Всеки супермозък получава сигнали директно от сензорите. Времето за реакция, което при всички други автомобили е между 10 и 50 милисекунди, тук е едва 1 милисекунда. Това има смайващ ефект върху всичко. Но най-вече - върху пътното поведение. Доказателството е следващата спирка от маршрута ни: възможно най-неочакваната спирка за такъв тип автомобил. Състезателната писта "Алберто Аскари".

СЕМЕЕН ЕЛЕКТРИЧЕСКИ SUV... НА ПИСТА?

Самият факт, че BMW се осмелява да докара един обикновен, семеен SUV, при това електрически, на писта, показва колко уверени са германските инженери в продукта си. Единствената разлика между тестовата ни кола и онези, които ни чакат на "Аскари", е в

гумите - тези тук са със спортни гуми от Michelin, но и те са част от стандартния каталог на iX3. Извън това колите са абсолютно идентични.

BMW нарича супермозъка, който управлява задвижването и окачването, The Heart of Joy - сърцето на радостта. Това ни се стори съвсем заслужено.

Този компютър всяка хилядна от секундата оценява колко сцепление има всяко отделно колело - и реагира светкавично. Ето я и големата полза от електрическото задвижване: всеки електромотор може за миг да премине от ускоряване към спиране. Без да чакате газове да се компресират, възпламенят и разширят. Без да чакате механизми да задействат накладки и да ги притиснат към дисковете.

СПИРАНЕТО Е ПО-ВПЕЧАТЛЯВАЩО И ОТ УСКОРЕНИЕТО.

Фантастичните способности на iX3 да спира се усещат особено при бързото каране на писта. Сцеплението на тази тежашка почти 2.3 тона кола е свръхестествено. При влизане в завои системата прехвърля спирачното усилие основно към задните колела, така че предните да отговарят само за смяната на посоката. Резултатът е една все по-безумна усмивка на лицето ви.

Единственото малко неестествено нещо в цялото преживяване е липсата на звук от голям V8. Извън това, iX3 си е истинско BMW. Все пак признаем: 99 процента от купувачите на този автомобил няма да го карат на писта. Тях ги вълнуват по-важни неща. Като разхода.

След първата част от теста ни (преди писмата) разходът бе 25.4 киловатчаса за 100 км, което не звучи особено икономично. Но това бе постигнато при постоянно движение в режим Sport, с включен масаж на седалките и без ни най-малко да жалим батерията по живописните пътечета из планините Сиера де лос Невес. Всъщност дотолкова без да я щадим, че в един момент се оказахме в романтичната компания на пет патрулки от Guardia Civil. Но се разминахме само с няколко любопитни погледа към колата ни.

СЪВСЕМ НОВ ПОДХОД КЪМ ИНФОРМАЦИЯТА.

Интериорът е също такава революция, както и всичко останало. На пръв поглед не изглежда така: имате волан, спирачки, седалки и един голям дисплей за мултимедията като във всяка съвременна кола. Само че с леко необичайна, наклонена към шофьора форма. Големата промяна се вижда, когато плъзнете поглед над него. Между таблото и стъклото се намира но-

вият Panoramic Display на BMW: изцяло нов начин, по който шофьорът да получава информация от автомобила.

Отлично видим при всякакви условия, този дисплей не ви разсейва, не ви кара да откъсвате очи от пътя, и ви дава всички сведения, от които имате нужда. Секцията пред шофьора е посветена на фактите за шофирането. Онези в средата и вдясно можете да настроите според нуждите си - да виждате там човечето на гласовия асистент, прогнозата за времето, личните си съобщения и каквото още се сетите. Работи толкова добре, че всъщност обезсмисля иначе отличния head-up дисплей.

РАЗЛИКАТА МЕЖДУ ASM, PSM И EESM. Най-интересното тук остава невидимо за очите - а именно електромоторите.

В последните 10-15 години все по-често ни се налага да използваме термини, които са до болка познати на всеки електротехник, но може и да са загадка за останалите хора. Електромоторите в автомобилите са основно три вида: асинхронни - ASM, синхронни с постоянен магнит - PSM, и синхронни външно възбудими - EESM.

Асинхронните мотори са най-простите и най-добре познатите (България дълги годи-

ни бе сред глобалните лидери в производството им, в заводи като Елпром Троян). В iX3 такъв е монтиран на предната ос. Това е практичен избор, защото тези двигатели са изключително надеждни - в тях на практика няма какво да се повреди. Освен това са компактни и леки и, не на последно място, са евтини за производство. Този мотор се грижи за маневрите в града и за придвижването на ниски скорости.

За истинската динамика отговаря задният електромотор, който е тип EESM - тоест външно възбудим. Повечето производители днес използват вместо това PSM, с постоянен магнит. Но това крие два минуса. Първият е тежка зависимост от Китай, който произвежда 90% от постоянните магнити от неодиум и диспрозий. Вторият е, че при големи натоварвания постоянният магнит създава нежелани противотокове, които влошават контрола и динамиката. Затова германците са се отказали от постоянния магнит и вместо това създават магнитно поле с протичането на електричество през медна намотка в ротора. Това им дава много по-прецизен контрол върху електромотора - и никакви ограничения за динамиката.

Зарежда се с до 400 киловата. Ускорението на този автомобил от 0 до 100 км/ч отнема

4.9 секунди. Вероятно би могло и да е още по-бързо, но BMW все пак остава малко територия и за бъдещите M модели на Neue Klasse.

Цилиндричните батерии от ново поколение, произвеждани от CATL и EVE, но по технология на BMW. Тяхната променена химия и новата 800-волтова архитектура позволяват зареждане със смайващите 400 kWt. На теория това ви дава до 370 км пробег само за 10 минути зареждане. Но не сме го тествали.

ПО-ЕВТИН, ОТКОЛКОТО ВСИЧКИ ДОПУСКАХА. Другият съществен ефект от шестото поколение електрическо задвижване е върху цената. Баварците са успели да понижат себестойността на производството и в резултат могат да предложат iX3 по-евтино от конкурентите, с по-висока печалба за себе си. За второто ще трябва да им се доверим. Първото е сигурен факт. В България iX3 50 xDrive струва 129 750 лева. Audi Q6 e-tron quattro е с почти 25 хиляди лева по-скъпо, и има 80 коня по-малко. Новият Mercedes GLC Electric е с 10 коня по-мощен от iX3, но и с около 10 хилядарки по-скъп, поне в Германия. А Porsche Macan 4, което също отстъпва госта като мощност, струва цели 174,000 лева.

Електрическото BMW е госта по-евтино дори от бензиновото X3 във версията M50 - и е по-мощно от него. Въобще вече започвате да разбирате защо след публикуването на първите ревюта за този автомобил акциите на BMW скокчиха рязко нагоре.

СОФИЯ - БУРГАС И ОБРАТНО БЕЗ ЗАРЕЖДАНЕ? Все пак няма да мога да ви отговаря на основния въпрос, който е дали тази кола наистина изминава 800 км с едно зареждане. Или поне няма да мога да ви отговоря от личен опит. Малко преди края на теста си сме изминали 230 километра, и компютърът показва още 503 км обхват (това не включва карането на писта).

На връщане занулихме показанията, защото, както ви казах, шофирането ни на отиване не беше от икономичните. И след това се прибрахме с нормално темпо, през планината и по магистралата, където карахме с позволените от испанските ни приятели от Guardia Civil 120 км/ч. На финала средната консумация бе 11 kWtч за 100 км. При използваем капацитет на батерията от 109 kWtч сами направете сметка на какво е способна тази кола. Смятаме, че обещаваните по WLTP малко над 15 kWtч среден разход са напълно постижими при ежедневна употреба. И че iX3 е наистина в състояние спокойно да измине пътя от София до Бургас и обратно без нито едно зареждане. Но ще го проверим и на практика, когато имаме iX3 в България. ■

THE WIND OF CHANGE

BMW iX3: The first model of the notorious Neue Klasse fulfils all the bold promises it made

By KONSTANTIN TOMOV / Photography UWE FISHER

We've been waiting for this moment for four years: ever since BMW first announced the upcoming Neue Klasse, which would transform their entire range. For those four years, the Bavarians have been showering us with ever more incredible details about their future models. Over 800 km of range. Unprecedented charging speed. Radically new drivetrain and suspension. A fundamentally new infotainment system. And, last but not least, a significantly better price (!). Now, finally, the new iX3, the first model of the Neue Klasse, is a fact, and we tested it in southern Spain to see if these fantastic promises have any basis in reality.

MUTUALLY EXCLUSIVE REQUIREMENTS.

Here's the problem: our demands on an electric car are usually mutually exclusive. If we want fantastic acceleration and a long range, we'll need powerful electric motors and a large battery. But that means high weight, and correspondingly poor road behaviour. If we want agility and efficiency, we'll need low weight - but we'll have to say goodbye to high range.

BMW engineers have tried to bring all these irreconcilable qualities together in one place. At the same time, they had to drastically reduce the cost of the car. And implement entirely new philosophies for both electronics and car-driver interaction.

A fantastically complex task, but not as complex as ours: to review this car without using the word "revolutionary" in every sentence. A task in which we epically failed, as you'll see.

BUT LET'S DRIVE IN ORDER: FROM THE DESIGN.

When BMW first showed the prototype of this car nearly two years ago, it shocked many of its fans with a complete change in some basic concepts. For example, replacing the chrome and shiny elements on the bumper with light. The truth is that the iX3 becomes softer on the eye over time. It is also true that this is a design that is primarily subordinated to function, and above all to aerodynamics.

You may not believe that this almost vertical front is aerodynamic, but it really is: the drag coefficient here is just 0.24 Cd. This is why you get all these

ultra-clean lines and extremely smooth surfaces, and the Tesla-style retractable door handles. Air resistance absorbs up to 70% of the energy of an electric car at high speeds. Reducing it here is one of the factors that allowed BMW to achieve up to 805 km of range on a single charge.

There will be other variants later, but for now, the new iX3 only comes in the 50 xDrive version - with one electric motor on each axle and 469 horsepower of maximum power. And with a revolution... that is, a radically new approach to their management.

FOUR SUPERBRAINS INSTEAD OF 300 CHIPS.

At the beginning of this century, cars became completely electronic: with more and more digital components, each with its own separate chip to communicate with the central computer.

Now, BMW is completely changing the concept. The iX3 has not one, but four separate computers, which the Bavarians call "superbrains". Their use saves, according to engineers, about 600 meters of wires. And 600 meters of saved wires also means a lot less weight (the iX3 is over 200 kg lighter than the competitor Mercedes GLC

Electric, and is even lighter than the BMW M5). However, the weight reduction is only a favourable side effect. The main purpose of the four superbrains is to put an end to the endless, cumbersome exchange of signals between the individual chips, which most often come from different suppliers. This leads to delays and a game of broken telephone. Instead, the entire system here is a BMW development. Each superbrain receives signals directly from the sensors. The reaction time, which in all other cars is between 10 and 50 milliseconds, here is only 1 millisecond. This has a stunning effect on everything. But most of all, on the driving behaviour. The proof is the next stop on our route: the most unexpected stop possible for this type of car. The Alberto Ascari racetrack.

FAMILY ELECTRIC SUV... ON THE TRACK?

The very fact that BMW dares to bring an ordinary, family SUV - and an electric one - to the track shows how confident the German engineers are in their product. The only difference between our test car and those waiting for us at the Ascari is in the tires - these here are with sports tires

BMW iX3 50 xDrive

469

к. с. максимална мощност
hp maximum power

645

Нм максимален въртящ момент
Nm maximum torque

4.9

секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

805

км пробег (WLTP)
km range (WLTP)

from Michelin, but they are also part of the standard iX3 catalogue. Other than that, the cars are absolutely identical.

BMW calls the superbrain that controls the drive and suspension, the Heart of Joy. We think that's quite deserved.

This computer evaluates every thousandth of a second how much grip each wheel has - and reacts with lightning speed. Here's the great benefit of electric drive: each electric motor can switch from acceleration to braking in an instant. Without waiting for gases to compress, ignite and expand. Without waiting for mechanisms to activate pads and press them against the discs.

BRAKING IS MORE IMPRESSIVE THAN ACCELERATION.

The fantastic braking abilities of the iX3 are felt especially when driving fast on a track. The traction of this almost 2.3-ton car is supernatural. When entering a bend, the system transfers the braking force mainly to the rear wheels, so that the front ones are only responsible for changing direction. The result is an increasingly insane smile on your face. ►

► The only slightly unnatural thing about the whole experience is the lack of a big V8 sound. Other than that, the iX3 is a real BMW. But let's face it: 99 percent of the buyers of this car won't be driving it on a track. They're more concerned with more important things. Like fuel economy.

After the first part of our test (before the track), the consumption was 25.4 kilowatt-hours per 100 km, which doesn't sound particularly economical. But this was achieved by constantly driving in Sport mode, with the seat massage turned on and without sparing the battery in the slightest on the picturesque roads in the Sierra de los Nieves mountains. In fact, so much so that at one point we found ourselves in the romantic company of five Guardia Civil patrol cars.

A WHOLE NEW APPROACH TO INFORMATION.

The interior is just as revolutionary as everything else. At first glance, it doesn't look like it: you have a steering wheel, brakes, seats and a large multimedia display like in any modern car. Only with a slightly unusual shape, tilted towards the driver. The big change is visible when you slide your gaze over it. Between the dashboard and the glass is BMW's new Panoramic Display: a completely new way for the driver to receive information from the car.

Excellent visible in all conditions, this display does not distract you, does not make you take your eyes off the road, and gives you all the information you need. The section in front of the driver is dedicated to driving facts. The ones in the middle and on the right can be adjusted to your needs - to see the little voice assistant man, the weather forecast, your personal messages and whatever else you can think of. It works so well that it actually makes the otherwise excellent head-up display useless.

THE DIFFERENCE BETWEEN ASM, PSM AND EESM. The most interesting part here remains invisible to the eye: the electric motors.

In the last 10-15 years, we have increasingly had to use terms that are painfully familiar to every electrician, but may be a mystery to the rest of us. Electric motors in cars are mainly of three types: asynchronous - ASM, synchronous with permanent magnet - PSM, and synchronous externally excited - EESM.

Asynchronous motors are the simplest and most well-known (Bulgaria was among the global leaders in their production for many years, in factories such as Elprom Troyan). In the iX3, one is mounted on the front axle. This is a practical choice, because these motors are extremely reliable - there is almost nothing to break in them. They are also compact, light and cheap to produce. This motor takes care of manoeuvres in the city and movement at low speeds.

The rear electric motor is of the EESM type - externally excited. Most manufacturers today use PSM instead, with a permanent magnet. But this bears two disadvantages. The first is a heavy

dependence on China, which produces 90% of permanent magnets from neodymium and dysprosium. The second is that under heavy loads, the permanent magnet creates unwanted counter-currents that impair control and dynamics.

That's why the Germans have abandoned the permanent magnet and instead create a magnetic field by flowing electricity through a copper coil in the rotor. This gives them much more precise control over the electric motor - and no limits on dynamics.

This car accelerates from 0 to 100 km/h in 4.9 seconds. It could probably be even faster, but BMW still leaves some space for future Neue Klasse M models.

The new-generation cylindrical batteries are manufactured by CATL and EVE, but are based on BMW technology. Their changed chemistry and new 800-volt architecture allow charging with a staggering 400 kW. In theory, this gives you up to 370 km of range in just 10 minutes of charging. But we haven't tested it.

CHEAPER THAN EVERYONE ALLOWED. The other significant effect of the sixth generation electric drive is on the price. The Bavarians have managed to lower the cost of production and as a result can offer the iX3 cheaper than competitors, with a higher profit for themselves. For the second we will have to trust them. The first is a certain fact.

In Bulgaria, the iX3 50 xDrive costs EUR 66,600. The Audi Q6 e-tron quattro is almost EUR 12,500 more expensive and has 80 fewer horsepower.

The new Mercedes GLC Electric has 10 horsepower more than the iX3, but is also about EUR 5,000 more expensive, at least in Germany. And the Porsche Macan 4, which is also quite inferior in power, costs a whopping EUR 89,000.

The electric BMW is much cheaper even than the petrol X3 in the M50 version - and it is more powerful. In general, you are already starting to understand why, after the publication of the first reviews for this car, BMW shares jumped sharply.

SOFIA - BURGAS AND BACK WITHOUT CHARGING? Still, I will not be able to answer the main question, which is whether this car really makes 800 km on a single charge. Or at least I will not be able to answer you from personal experience. Shortly before the end of the test, we had travelled 230 kilometres, and the computer was showing another 503 km of range.

On the way back, we reset the readings, because, as I told you, our driving there was not the most economical. And then we went home at a normal pace, through the mountains and on the highway, where we drove at the 120 km/h allowed by our Spanish friends from the Guardia Civil. In the end, the average consumption was 11 kWh per 100 km. With a usable battery capacity of 109 kWh, calculate for yourself what this car is capable of. We believe that the promised WLTP average consumption of just over 15 kWh is completely achievable in everyday use. And that the iX3 is really able to travel from Sofia to Burgas and back on a single charge. But we will check it in practice when we have the iX3 in Bulgaria. ■

94 | **ДА ПОБЕДИШ
ПУСТИНЯТА**
CONQUERING THE DESERT

85 | **НАЙ-ОЧАКВАНИТЕ НОВИ ФИЛМИ**
THE MOST ANTICIPATED MOVIES

109 | **ДНИ В БЯЛ САТЕН**
DAYS IN WHITE SATIN

АФИШ

ПОЕЗИЯ

ПИЛИГРИМ ОТ КРАЯ НА СВЕТА // На пръв поглед тази книга може да ви се стори малко хаотична: тя е отчасти разговор, отчасти картинен албум, отчасти стихосбирка, отчасти документални свидетелства за епичните сблъсъци на Борис Христов с Държавна сигурност. Но няма съмнение, че този луксозен том, издаден в чест на 80-ата годишнина на великолепния български поет и прозаик, е литературно събитие на годината.

Издателство Фондация Комунитас

POETRY

A PILGRIM FROM THE END OF THE WORLD // At first glance, this book may seem a bit chaotic: it is part conversation, part picture album, part poetry collection, part documentary evidence of Boris Hristov's epic clashes with State Security. But there is no doubt that this luxurious volume, published in honor of the 80th anniversary of the magnificent Bulgarian poet and prose writer, is the literary event of the year.

Publishing House Communitas Foundation

ТЕАТЪР

КАНКУН // Българска премиера за нашумялата комедия на Жорди Галсеран за изборите в живота - онези, които правим, и другите, които не смеем. По време на уж безгрижна ваканция в Мексико започват да изплуват въпроси за пропуснатите възможности, тайните желания и алтернативните версии на живота. В продуцирания от Artitude спектакъл участват Александра Димитрова, Стела Ганчева, Веселин Петров и Нено Койнарски. Режиурата е на Антон Угринов, музиката - на Калин Николов.

9 февруари, Сити Марк Арт Център, София

THEATRE

CANCUN // Bulgarian premiere of Jordi Galceran's acclaimed comedy about life's choices - those we make and those we dare not. During a seemingly carefree vacation in Mexico, questions about missed opportunities, secret desires and alternative versions of life begin to surface. The performance, produced by Artitude, stars Alexandra Dimitrova, Stella Gancheva, Veselin Petrov and Neno Koinarski. The director is Anton Ugrinov, the music is by Kalin Nikolov.

February 9, City Mark Art Center, Sofia

КИНО

САНТИМЕНТАЛНА СТОЙНОСТ // Тази история за възстановяването на семейните връзки на норвежкия режисьор Йоаким Триер вече му донесе Голямата награда от фестивала в Кан, както и цели 8 номинации за "Златен глобус". В ролите ще видим Стелан Скарсгард ("Ронин", "Чернобил"), Ел Фанинг и Ренате Рейнсве. Премиерата в България идва почти половин година след световната, но пък по-добре късно, отколкото никога, нали така?

В кината от 23 януари

CINEMA

SENTIMENTAL VALUE // This story about the restoration of family ties by Norwegian director Joachim Trier has already brought him the Grand Prix at the Cannes Film Festival, as well as 8 nominations for the Golden Globe Awards. In the roles we will see Stellan Skarsgård ("Ronin", "Chernobyl"), Elle Fanning and Renate Reinsve. The premiere in Bulgaria comes almost half a year after the world premiere, but better late than never, right?

In cinemas from January 23

POSTER

МЮЗИКЪЛ

ДОН ЖУАН // Този спектакъл, създаден през 2003 от нашумелия френски композитор Феликс Грей, се превърна в сензация в родината си, в Канада и в Южна Корея. В края на януари в четири поредни представления ще го види и българската публика. Историята е по-скоро вдъхновена, отколкото базирана на "Дон Жуан" от Молиер. Освен удоволствие за слуха, спектакълът е пиршество и за очите - с множество специални ефекти, сценични битки и хореография, основана върху фламенко.

28, 29, 30, 31 януари, София, НДК

РОМАН

ДЪЩЕРИТЕ НА ШАНДУН // Вдъхновението за този роман, който бързо се превърна в световен бестселър, идва от истинския живот - и по-точно от разказите на бабата на авторката Ив Д. Джун. "Дъщерите на Шандун" е нещо като наръчник за оцеляване по време на революция. Всъщност - на две революции. Едната разтърсва Китай. Другата - вътрешния свят на героинята, опознала изведнъж свободата след годините подчинение на традиционните нрави.

Издателство Емас

КИНО

ХАМНЕТ // След "Влюбеният Шекспир", получаваме още една история на живота на великия бард - но вече не толкова лекомислена и весела. Хамнет е името на сина на Уилям и съпругата му Агнес Хатауей, чиято ранна смърт заплашва да унищожи връзката им (и по-късно вдъхновява поета за "Хамлет"). В ролите са Пол Мескал и Джеси Бъкли, режисьор е Клои Жао (с "Оскар" за "Земя на номади"), а продуценти са Сам Мендес и самият Стивън Спилбърг.

В кината от 23 януари

EN

MUSICAL

DON JUAN // This spectacle, created in 2003 by the acclaimed French composer Felix Gray, became a sensation in its homeland, in Canada and in South Korea. At the end of January, the Bulgarian audience will also see it in four consecutive performances. The story is inspired rather than based on "Don Juan" by Moliere. In addition to a pleasure for the ears, the spectacle is a feast for the eyes - with numerous special effects, stage battles and choreography based on flamenco.

28, 29, 30, 31 January, Sofia, National Palace of Culture.

NOVEL

THE DAUGHTERS OF SHANDONG // The inspiration for this novel, which quickly became a world bestseller, comes from real life - and more precisely from the stories of the Eve J. Chung's grandmother. "The Daughters of Shandong" is something of a survival manual during a revolution. In fact - two revolutions. One shakes China. The other - the inner world of the heroine, who suddenly knows freedom after years of submission to traditional customs.

Publisher Emas

CINEMA

HAMNET // After "Shakespeare in Love", we get another story of the great bard's life - but not so frivolous and cheerful, this time. Hamnet is the name of the son of William and his wife Agnes Hathaway, whose early death threatens to destroy their relationship (and later inspires the poet for "Hamlet"). The roles are played by Paul Mescal and Jesse Buckley, directed by Chloe Zhao (with an Oscar for "Nomadland"), and produced by Sam Mendes and Steven Spielberg himself.

In theaters from January 23

POSOKA.COM

Резервирай своето вълнуващо
пътуване на www.posoka.com
или се свържи с нас на **0700 17 107**

Montenegro

НАЙ-ОЧАКВАНИТЕ НОВИ ФИЛМИ ПРЕЗ 2026

THE MOST ANTICIPATED NEW MOVIES

От Рудли Скот и
Стивън Спилбърг до новостите
от Pixar: Какво ни очаква на
големия екран през новата година

From Ridley Scott and
Steven Spielberg to Pixar releases:
What awaits us on the big screen in
the new year

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / By KALIN ANGELOV

Покрай неугържимия отлив на сценаристи и режисьори към телевизията, киното изглеждаше сякаш обречено преди две-три години. Но след като голямата стачка на сценаристите отшумя, нещата се връщат постепенно към нормалното и тази година, слава богу, кино календарът не е изпълнен само с продължения, комикси и адаптации по видеоигри. Ето част от най-интересните нови заглавия, които ни очакват на големия екран през 2026.

With the unstoppable outflow of screenwriters and directors to television, cinema seemed doomed two or three years ago. But after the big screenwriters' strike subsided, things are gradually returning to normal and this year, thank God, the cinema calendar is not filled only with sequels, comic books and video game adaptations. Here are some of the most interesting new titles that await us on the big screen in 2026.

ДЕН ЗА РАЗКРИВАНЕ DISCLOSURE DAY

Стивън Спилбърг се връща към една от най-ранните и любими свои теми: контактите с извънземни. Детайлите около Disclosure Day все още са смътни, като изключим един кратък трейлър. Но от него разбираме достатъчно ясно, че става дума за пришълци, които се крият сред нас. Емили Блънт, Джош О'Конър и Колин Фърт са част от звездите в този филм, първи за Спилбърг от 4 години насам (от полуавтобиографичния "Семейство Фейбълман").

Кога: Юни

Steven Spielberg returns to one of his earliest and favorite topics: contacts with aliens. Details about Disclosure Day are still vague, except for a short trailer. But it's clear enough that we're talking about aliens hiding among us. Emily Blunt, Josh O'Connor and Colin Firth are among the stars in this film, Spielberg's first in 4 years (since the semi-autobiographical "The Fablemans").

When: June

ДЯВОЛЪТ НОСИ "ПРАДА" 2 THE DEVIL WEARS PRADA 2

Любимите на дамите персонажи се завръщат, макар и с леки промени в сравне-

ние с оригиналната лента отпреди 20 години (да, наистина минаха 20 години, съжаляваме). Мерил Стрийп отново е всяващият ужас главен редактор Миранда Пристли, но този път тя се изправя срещу бившата си асистентка Емили Чарлтън (Емили Блънт), която междувременно се е превърнала във влиятелен CEO. Отново развръзката ще се реши от Андри Сакс, героинята на Ан Хатауей. Стенли Тучи също се връща като Найджъл.

Кога: май

The ladies' favorite characters return, albeit with slight changes compared to the original film from 20 years ago (yes, it really has been 20 years, sorry). Meryl Streep is once again the terrifying editor-in-chief Miranda Priestly, but this time she faces off against her former assistant Emily Charlton (Emily Blunt), who has since become an influential CEO. Once again, the outcome will be decided by Anne Hathaway's character, Andy Sachs. Stanley Tucci also returns as Nigel.

When: May

ХОПРИ HOPPERS

Най-новият филм на Вълшебниците от Pixar разказва за технологията Hoppers (от

hop - скачам), която позволява на хората да се внедрят в животинския свят и по-добре да разберат животните. Една тийнейджърка успява да се докопа до тази технология и да се превърне в бобър, за да попречи на зла корпорация да унищожи естествения хабитат на хиляди животни. След озвучителите в оригинала са Мерил Стрийп, Джон Хам, Дейв Франко, Пайпър Курда.

Кога: Март

The latest Pixar film tells the story of Hoppers technology, which allows humans to infiltrate the animal world and better understand animals. A teenage girl manages to get her hands on this technology and transforms into a beaver to prevent an evil corporation from destroying the natural habitat of thousands of animals. The original voice actors are Meryl Streep, Jon Hamm, Dave Franco, Piper Curda.

When: March

ОДИСЕЯ THE ODYSSEY

Най-великото приключение в европейската митология попада в ръцете на Кристофър Нолан (The Dark Knight, The Prestige, Inception). Мат Деймън е Одисей, Ан Хатауей е съпругата му Пенелопа, а

Disclosure Day

Hoppers

Том Холанд в паузите между два филма за Спайдърмен се превъплъщава като сина на Одисей - Телемах. Актьорският състав включва още гузина познати имена като Чарлиуз Терон, Лупита Ньонго, Зендая, Елиът Пейдж, Робърт Патинсън.

Кога: Юли

The greatest adventure in European mythology falls into the hands of Christopher Nolan (The Dark Knight, The Prestige, Inception). Matt Damon is Odysseus, Anne Hathaway is his wife Penelope, and Tom Holland, in the breaks between two Spider-Man films, reincarnates as Odysseus' son - Telemachus. The cast includes a dozen other familiar names such as Charlize Theron, Lupita Nyong'o, Zendaya, Elliot Page, Robert Pattinson.

When: July

БУЛКАТА! THE BRIDE!

За втория си филм като режисьор Маги Джилънхол е избрала да ни покаже някогашния си екранен партньор Крисчън Бейл като чудовището на Франкенщайн, което страда от самота и отива в Чикаго при прочутия учен д-р Юфрониъс (Анет Бенинг), за да измоли от нея да му

създаде другарка. Двамата успяват да съживят убито момиче (Джеси Бъкли), но това е само началото на проблемите им.

Кога: Март

For her second film as a director, Maggie Gyllenhaal has chosen to show us her former screen partner Christian Bale as Frankenstein's monster, who suffers from loneliness and goes to Chicago to the famous scientist Dr. Euphronius (Annette Bening) to ask her to create a companion for him. The two manage to revive a murdered girl (Jesse Buckley), but that's just the beginning of their problems.

When: March

ПРОЕКТ "АВЕ МАРИЯ" PROJECT HAIL MARY

Райън Гослинг се превъплъщава като Райлънд Грейс (интересно дали са го избрали и заради инициалите) - учител по биология, който ненадейно се събужда на космически кораб на няколко светлинни години от Земята, страдащ от амнезия. Постепенно спомените му се връщат и се оказва, че той е единственият оцелял, способен все още да спаси Слънцето от гибел - както и съседната ни извънземна цивилизация.

Project Hail Mary е по едноименния роман на Анди Уйър ("Марсианецът"), режисират Фил Лорд и Крис Милър.

Кога: март

Ryan Gosling plays Ryland Grace (I wonder if he was chosen because of his initials) - a biology teacher who suddenly wakes up on a spaceship several light years from Earth, suffering from amnesia. Gradually, his memories return and it turns out that he is the only survivor, still capable of saving the Sun from destruction - as well as our neighboring alien civilization. Project Hail Mary is based on the novel of the same name by Andy Weir ("The Martian"), directed by Phil Lord and Chris Miller.

When: March

МАЙКЪЛ MICHAEL

Продуцентите на този филм отложиха премиерата му на два пъти, общо с над година. Но пък и задачата пред режисьора Антоан Фукуа ("Тренировъчен ден") не е никак лека. Той трябва да ни разкаже историята на най-ярката, но и най-загадъчна фигура в историята на поп музиката: Майкъл Джексън. В ролята на Краля на попa ще видим неговия собствен племенник

И ОЩЕ

SCREAM 7. Нова порция ужаси с Нийв Кембъл, която, по всичко личи, ще продължи да се връща към тази роля до пенсия.

THE SUPER MARIO GALAXY MOVIE.

Първата анимация по популярната игра от 2023 не се отличава с оригиналност, но донесе добри приходи, така че гответе се за продължение.

MORTAL KOMBAT II. "Филм по видеоигра" започва да стане основен жанр в Холивуд. Тук ще видим Карл Урбан (Еомер от "Властелинът на пръстените").

SUPERGIRL: WOMAN OF TOMORROW.

Историята на братовчедката на Супермен, изиграна от Мили Олкок.

SPIDER-MAN: BRAND NEW DAY. Том Холанд се завръща като Спайдърмен за четвъртия солов филм за героя, който според създателите му бил "свеж нов старт".

THE HUNGER GAMES:

SUNRISE ON THE REAPING.

Действието тук се развива 24 години преди това в оригиналната трилогия, и се върти около Хамич Абърнати (героя на Уди Харелсън, изигран тук от Джоузеф Зага).

MEET THE PARENTS 4: FOCKER

IN-LAW. Старата зловеща банда търстовете и сватове се завръща, вече за годеща на внука за екзотична красавица (Ариана Гранде). Бен Стилър, Робърт де Ниро и Оуен Уилсън са в познатите ни роли.

MOANA. Игрална версия на анимацията за полинезийското момиченце, призовано от океана да предотврати страшна катастрофа. Партнира му лекомисленият полубог Мауи - кой друг, ако не Дуетън Джонсън-Скалата.

MERCY. AI съдия (Ребека Фъргюсън) гледа дело за убийството на съпругата на детектива, който я е предложил за поста (Крис Прат). Нещата се усложняват, когато той се оказва главен заподозрян.

The Bride!

Project Hail Mary

Джаафар Джексън.

Кога: април

The producers of this film postponed its premiere twice, for a total of over a year. But the task facing director Antoine Fuqua ("Training Day") is not an easy one. He has to tell us the story of the brightest, but also the most mysterious figure in the history of pop music: Michael Jackson. In the role of the King of Pop, we will see his own nephew Jafar Jackson.

When: April

СОЦИАЛНАТА РАЗПЛАТА THE SOCIAL RECKONING

Създателят на "Западно-то крило" и "Нюзрум" Аарън Соркин се връща към Марк Зукърбърг и Facebook, които му донесоха "Оскар" за "Социална мрежа". Този филм е нещо като продължение, фокусиран около Франсис Хогън, разкрила много от мръсните вътрешни тайни на най-голямата социална мрежа в света. Джеръми Стронг (Succession) играе Зукърбърг, Майки Магисън е Хогън, участват още Джеръми Алън Уайт, Бил Бър и груги.

Кога: Октомври

The creator of "The West Wing" and "Newsroom" Aaron Sorkin returns to Mark Zuckerberg and Facebook, which brought him an Oscar for "The Social Network". This film is a kind of sequel, focused on Frances

Haugen, who revealed many of the dirty inner secrets of the largest social network in the world. Jeremy Strong (Succession) plays Zuckerberg, Mikey Madison is Haugen, and Jeremy Allen White, Bill Burr and others also star.

When: October

КУЧЕШКИ ЗВЕЗДИ THE DOG STARS

Постапокалиптичен трилър, предложен ни не от кого да е, а от самия Ридли Скот. В основата на сценария е едноименният роман на Питър Хелър от 2012, който разказва историята на пилот, оцелял след опустошителна пандемия. Един ден странен сигнал по радиото ще промени из основи живота на героя на Джейкъб Елорди. В ролите ще видим също Джош Бролин, Гай Пърс и очарователната Маргарет Куоли.

Кога: Август

A post-apocalyptic thriller, offered to us by none other than Ridley Scott himself. The script is based on Peter Heller's 2012 novel of the same name, which tells the story of a pilot who survived a devastating pandemic. One day, a strange signal on the radio will fundamentally change the life of Jacob Elordi's character. In other roles, we will also see Josh Brolin, Guy Pearce and the charming Margaret Qualley.

When: August

ОСТРИ КОЗИРКИ: БЕЗСМЪРТНИЯТ PEAKY BLINDERS: THE IMMORTAL MAN

Килиън Мърфи ще изиграе още веднъж ролята на мафиота Томи Шелби в този игрален филм, който е продължение на нашумения сериал Peaky Blinders. Действието тук се развива по време на Втората световна война, когато Томи се завръща от самоналоженого си изгнание, за да срещне най-голямото предизвикателство до момента. На Мърфи партнират още куп звезди: Ребека Фъргюсън, Тим Рот, Бари Кеоган, Стивън Грем.

Cillian Murphy will once again play the role of mobster Tommy Shelby in this feature film, which is a continuation of the acclaimed series Peaky Blinders. The action here takes place during World War II, when Tommy returns from his self-imposed exile to face his greatest challenge yet. Murphy is joined by a host of other stars: Rebecca Ferguson, Tim Roth, Barry Keoghan, Stephen Graham.

МАНДАЛОРЕЦЪТ И ГРОГУ THE MANDALORIAN AND GROGU

Феновете на "Междувъздушни войни" най-после ще дочакат нов игрален филм от вселената на Джордж Лукас през май - първият след The Rise

The Odyssey

Peaky Blinders: The Immortal Man

of Skywalker (2019). Замислен като продължение на сериала "Мандалорецът", филмът показва героя на Педро Паскал и ученика му Грогу като помощници на крехката Нова република след падането на империята. Сигърни Уийвър и Джеръми Алън Уайт ще им партнират на екрана.
Кога: май.

Star Wars fans will finally be able to see a new feature film from the former George Lucas universe in May - the first since The Rise of Skywalker (2019). Conceived as a continuation of the series "The Mandalorian", the film shows the character of Pedro Pascal and his student Grogu as assistants to the fragile New Republic after the fall of the Empire. Sigourney Weaver and Jeremy Allen White will partner them on the screen.
When: May.

ИГРАТА НА ИГРАЧКИТЕ 5 TOY STORY 5

При други поредици създаването дори на три епизода обикновено надхвърля възможностите на сценаристите. Но създателите на "Играта на играчките"

госега не са ни разочаровали. В петата част познатите ни приятели Уди, Бъз Светлинна година и останалите ще се изправят пред най-страшния си съперник до момента - новите технологии (в лицето на един таблет). Кой ще надделее в битката за вниманието на децата? Конан О'Брайън се присъединява към екипа актьори, озвучаващи персонажите, начело с Том Хенкс и Тим Алън. За жалост това не се отнася до българските зрители.

Кога: юни

In other series, creating even three episodes usually exceeds the capabilities of the screenwriters. But the creators of "Toy Story" have not disappointed us so far. In the fifth part, our familiar friends Woody, Buzz Lightyear and the rest will face their most formidable rival yet - new technologies (in the form of a tablet). Who will prevail in the battle for children's attention? Conan O'Brien joins the team of actors voicing the characters, led by Tom Hanks and Tim Allen. Unfortunately, this does not apply to Bulgarian viewers.

When: June

ДЮН III DUNE: PART THREE

Ето я причината Дени Вилньов да се отклони малко от романа на Франк Хърбърт в предишната част, което толкова ядоса класическите почитатели на "Дюн". През декември канадският режисьор ще завърши своя прочит на Хърбърт с трети филм, базиран върху книгата "Месията на Дюн". В ролите отново ще видим Тимоти Шаламе, Аня Тейлър-Джой, Ребека Фъргюсън, Зендая, Флорънс Пю. Фокусът тук вече ще е върху управлението на Пол Атрейдис като император и върху унищожителната свещена война, водена в негово име.

Here's why Denis Villeneuve deviated a bit from Frank Herbert's novel in the previous part, which so angered classic Dune fans. In December, the Canadian director will complete his reading of Herbert with a third film based on the book "Dune: Messiah". In the roles we will again see Timothée Chalamet, Anya Taylor-Joy, Rebecca Ferguson, Zendaya, Florence Pugh. The focus here will now be on the reign of Paul Atreides as emperor and on the

AND MORE

SCREAM 7. A new portion of horror with Neve Campbell, who, apparently, will continue to return to this role until retirement.

THE SUPER MARIO GALAXY MOVIE.

The first animation based on the popular game from 2023 was not distinguished by originality, but brought good revenue, so get ready for a sequel.

MORTAL KOMBAT II. "Video game movie" is starting to become a mainstream genre in Hollywood. Here we will see Karl Urban (Éomer from "The Lord of the Rings").

SUPERGIRL: WOMAN OF TOMORROW.

The story of Superman's cousin, played by Millie Alcock.

SPIDER-MAN: BRAND NEW DAY.

Tom Holland returns as Spider-Man for the fourth solo film for the character, which, according to its creators, will be a "fresh new start".

THE HUNGER GAMES: SUNRISE ON THE REAPING.

The action here takes place 24 years before the original trilogy, and revolves around Haymitch Abernathy (Woody Harrelson's character, played here by Joseph Zada).

MEET THE PARENTS 4: FOCKER IN-LAW.

The old sinister gang of in-laws and matchmakers returns, this time for the grandson's engagement to an exotic beauty (Ariana Grande). Ben Stiller, Robert De Niro and Owen Wilson are in our familiar roles.

MOANA. A live-action version of the animation about a Polynesian girl called by the ocean to prevent a terrible catastrophe. Her partner is the frivolous demigod Maui - who else but Dwayne Johnson-The Rock.

MERCY. An AI judge (Rebecca Ferguson) is hearing a case for the murder of the wife of the detective who proposed her for the position (Chris Pratt). Things get complicated when he turns out to be the main suspect.

Toy Story 5

The Mandalorian and Grogu

destructive holy war waged in his name.

ОТМЪСТИТЕЛИТЕ: СТРАШНИЯТ СЪД AVENGERS: DOOMSDAY

По принцип не тръпнем от ентузиазъм от всяка поредна среща с вселената на Marvel. Но тази обещава да е една от най-грандиозните досега, в която Отмъстителите, Х-мен и Фантастичната четворка обединяват сили, за да се изправят срещу суперзлодея Доктор Дуум. На екран се завръщат Крис Евънс и повечето други познати лица. Завръща се и самият Робърт Дауни-младши - но вече не като Железния човек, а именно като Доктор Дуум. *Кога:* Декември

Avengers: Domsday

Wuthering Heights

In general, we do not tremble with enthusiasm from each subsequent meeting with the Marvel universe. But this one promises to be one of the most spectacular yet, in which the Avengers, X-Men and Fantastic Four join forces to face the supervillain Doctor Doom. Chris Evans and most other familiar faces return to the screen. Robert Downey Jr. himself also returns - no longer as Iron Man, but as Doc-

tor Doom himself. *When:* December

ДИГЪР DIGGER

Носителят на четири награди "Оскар" Алехандро Иньяриту ("Вавилон", "Бърдмен") се връща към англоезичното кино след над десетилетна пауза с този филм, обявен от собствения си афиш за "комедия с катастрофални пропорции". Том Круз изпълнява ролята на Дигър Рокуел - най-могъщият човек в света, който има амбиции да е спасител на човечеството. Джон Гудман, Джеси Племънс, Майкъл Стулбарг и Софи Уайлд са част от групите познати имена тук. *Кога:* Октомври

Four-time Oscar winner Alejandro Iñárritu (Babel, Birdman) returns to English-language cinema after a more than decade-long hiatus with this film, announced by its own poster as a "comedy of catastrophic proportions." Tom Cruise plays Digger Rockwell - the most powerful man in the world who has ambitions to be the savior of humanity. John Goodman, Jesse Plemons, Michael

Stuhlbarg and Sophie Wilde are some of the other familiar names here. *When:* October

БРУЛЕНИ ХЪЛМОВЕ WUTHERING HEIGHTS

13 February 2026
Почитателите на класическия роман на Емили Бронте трябва да имат едно наум: трактовката на режисьора и сценарист Емералд Фенъл (Killing Eve, Saltburn) е доста свободна. Марго Роби играе ролята на Катрин Ърншоу, а въздъсещият тази година Джекъб Елорди е Хийтклиф. Това ще е поне десета екранизация по "Брулени хълмове" след първата от 1939, със сър Лорънс Оливие и режисирана от Уилям Уайлър.

Fans of Emily Brontë's classic novel should be aware that director-writer Emerald Fennell's (Killing Eve, Saltburn) take on it is quite a loose one. Margot Robbie stars as Catherine Earnshaw, and this year's ever-present Jacob Elordi is Heathcliff. This will be at least the tenth film adaptation of Wuthering Heights since the first in 1939, starring Sir Laurence Olivier and directed by William Wyler.

Bulgaria - Sofia

Two restaurants serving traditional national dishes.
Live folklore music.

Travel through time without even leaving the capital. In one restaurant you will see four restored Renaissance houses called Kashti, and in the other an ancient cellar called Izbi. Two restaurants in the heart of Sofia function as museums, with original exhibits donated by old Bulgarian families.

HADJIDRAGANOVITE KASHTI

tel.: + 359 899 917 837 | www.kashtite.com
N75, Kozloduy str., near Lion's bridge

HADJIDRAGANOVITE IZBI

tel.: + 359 898 775 936 | www.izbite.com
N18, Hristo Belchev str., close to Vitoshka str.

Hadjidragan's restaurants invite you to embark on a culinary journey

Stop by and savor the authentic flavors of Bulgaria!

Bulgarians typically begin their meal with a fresh salad and rakia (traditional fruit brandy). The 'Balgare' salad, which combines Shopska salad with local spreads and dips, is a wonderful choice. Common rakia choices include Muskat (grape) or plum varieties. If you wish to share a larger variety of items, you can order the salad and the spreads/dips separately. The popular choices for fresh salads are the Shopska, the Selska (Village) salad or a Salad Platter for four people, while the 'Sharena Razyadka' (Colorful Spread) combines four different varieties of dips.

From our main courses menu, we highly recommend the freshly charcoal-grilled lamb chops, the slow-cooked and lightly charcoal-smoked whole pork knuckle - Mehandjiski, or the Kapama - is a traditional casserole featuring three types of meat, sarmi (stuffed cabbage leaves) all slow-cooked with spices and red wine in a sealed clay pot. For large groups, you can also order the massive Voevodska Platter, which serves 10 people with a wide variety of dishes.

To complement your main course, we offer distinct Bulgarian wines made from indigenous grape varieties. For red wines, these include Mavrud, Rubin, and Shiroka Melnishka Loza; and for white wines, we offer Misket, Traminer or Muskat.

To finish, you can order our amazing homemade cherry liqueur (Vishnovka), as well as any of our desserts.

Select one of our two welcoming restaurants, unwind, and enjoy your meal and Bulgarian rakia or wine.

180 DEGREES

Kabakum | Varna | Bulgaria

Carpe Diem
complex

Balchik | Bulgaria

Beachfront properties for sale

Learn more +359 888 323 432
www.my-home.bg

в

TIALOTO

ума

МОДА

КРАСОТА

ЗДРАВЕ u ТОНУС

Tialoto.bg

ДА ПОБЕДИШ ПУСТИНЯТА

Дакар 2026: Кои са фаворитите, какво е българското участие
и как пилотите ходят до тоалетна

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография DACIA SANDRIDERS, АРХИВ

В самото начало на януари, докато огромното мнозинство от нас се възстановяват бавно от празненствата и се опитват да приведат в действие поне част от новогодишните си решения, няколко хиляди души се готвят за най-сериозното изпитание в света на моторните спортове днес. Януари е времето на рали Дакар, смятано от мнозина за последното голямо приключение на планетата. Ето някои факти от историята и настоящето на най-голямото офроуд състезание, което може и да не знаете.

НАЧАЛОТО: ЗАГУБИЛ СЕ МОТОЦИКЛИСТ

През 1976 година Тиери Сабин се загубва в пустинята по време на преход от Абиджан до Ница, и решава, че пясъците и дюните ще са добра сцена за екстремно рали. През 1979 осемдесет и двама смелчака застават на старта на първото Рали Париж-Дакар. През 1982 участниците са вече 382 - включително знаменитости като Марк Тачър, сина на Маргарет Тачър, който изчезва в пустинята и бе издирван шест дни от алжирската армия. ►

► След смъртта на Сабин (в катастрофа с управлението от него хеликоптер в Мали през 1986) ралито известно време се организира от сина му Жилбер Сабин, който после прехвърля правата върху Атаури Спорт - същата организация, която провежда и колоездачния "Тур дьо Франс".

НАЙ-УСПЕШНИЯТ ОТБОР НЕ Е MITSUBISHI

Популярността на Дакар нарасна толкова, че през 80-те някогашното състезание за ентузиастични и аматьори започна да привлича заводски отбори с милионни бюджети - от Porsche през 1984, та чак до Dacia гнес.

Легендарните победи на Рајеро от миналото биха ви подвели да си мислите, че японската марка е най-титuluваната в рали Дакар. Но всъщност не е тя. Не е дори Камаз, дългогодишният несменяем победител при камионите. Най-успешната марка в историята на Дакар е австрийският производител на мотоциклети KTM, спечелил 18 титли... подред. И това - срещу мощта на гигантите Honda, BMW и Yamaha. KTM има общо 22 победи в състезанието. При автомобилите Mitsubishi има 12, пред Peugeot - 7, и MINI - 6. Камаз води при камионите с 19 победи.

ДАКАР Е ВЕЧЕ МНОГО ДАЛЕЧ ОТ ДАКАР

Рали Дакар отдавна вече няма нищо общо с истинския град Дакар в Сенегал. Състезанието бе прогонено оттам след поредица нападения, отвлечения и терористични заплахи. Прекара няколко години в Латинска Америка, а сега, вече шеста година поред, е в Саудитска Арабия. Новата власт в Рияд полага изключителни усилия да превърне страната си във водеща туристическа дестинация.

Тазгодишният маршрут започва и завършва в пристанищния град Янбу на Червено море. Включва над 8000 км каране, от които 5000 - състезателни етапи. Най-дългият е цели 920 км. Има и два двудневни маратонски етапа, в които пилотите и навигаторите са оставени сами на себе си - трябва да пренощуват в пустинята в лагер, който сами си построят, и трябва сами да се справят с всички възникнали технически проблеми.

БЪЛГАРСКОТО УЧАСТИЕ Е ЗАД ОБЕКТИВА

Участват 812 състезатели от 69 държави, разпределени в общо 433 състезателни машини - мотоциклети, автомобили, камиони, ATV и бъгита.

Тьерри Сабин, съзателят на "Дакар"
Therry Sabine, Dakar's Founder

Сред състезателите няма българи, но има българско присъствие в лицето на Actiongraphers - Яна Станчева и Антон Анастиев, двамата от водещите фотографи в областта на офроуд моторните спортове, и носители на награди от World Sports Photography Awards и National Geographic.

НЯМА ВРЕМЕ ЗА ТЕЛЕСНИ НУЖДИ

В някои етапи пилотите и навигаторите прекарват в автомобилите повече от 12 часа. Това налага да са добре обезпечени с напитки и с примитивна храна (в последните години - специфични желеподобни капсули, за да се избегне задавяне при нечовешкото друсане). И, разбира се, твърде

Себастиан Льоб разпъва палатката си по време на двудневен маратонски етап
Sebastian Loeb pitches his tent during a two-day marathon stage

Така изглежда състезателната Dacia Sandrider отвътре
This is what the racing Dacia Sandrider looks like from the inside

често няма възможност да се спира за задоволяване на други телесни нужди. Затова екипажите носят специални торбички за урина в състезателните си екипи.

СЕКУНДНА ГРЕШКА В НАВИГАЦИЯТА Е ФАТАЛНА

Няма очертано трасе. Всеки трябва

сам да намери най-безопасния път през препятствията: остри камъни, които превръщат гумите в парцал за секунди, дълбоки пясъци, в които и 37-цоловите колела затъват; растителност, която се отличава с най-зловните бодли на планетата. Само частица от секундата невнимание може да е фатална.

Както и една-единствена грешка в навигацията. Бolidите имат GPS, но не и навигационна карта. Единственият начин да се ориентират е по пътната книга, която се раздава пет минути преди старта. Така че ролята на навигатора е също толкова важна, колкото и тази на пилота. Освен при мотоциклетистите, естествено, където един и същи човек трябва да кара със 150 км в час и да следи картата.

АВТОМОБИЛИТЕ НЯМАТ ВРЪЗКА С МЕХАНИЦИТЕ

Една от спецификите на Дакар е, че правилникът все още се стреми да устоява на модерните технологии. Отборът няма никаква връзка с автомобилите - нито телеметрия, нито дори радио. Щом веднъж стартират, пилотите разчитат само на себе си. Това принуждава инженерите на по-големите отбори да се усъвършенстват в така наречената превантивна поддръжка - да предвждат възможните проблеми, преди да са се случили.

НЯМА ОБЩО МЕЖДУ БОЛИДИТЕ ТУК И СЕРИЙНИТЕ МОДЕЛИ

Самите състезателни машини нямат много общо с обикновените автомобили, чиито имена носят. Създаването на една кола за Дакар може да струва и над 1 милион евро. Бolidът на Dacia например, наречен Sandrider, е с тръбна конструкция, покрита с панели от въглероден композит. Резервоарът е 520 литра, гумите - 37 цола. Окачването има 35 сантиметра ход. В скоростната кутия и диференциалите няма никаква електроника - тя не би издържала срещу пясъците. Специална система, подобна на вакуумните прахосмукачки, предпазва двигателя от попадането на прах или вода. Самият двигател е трилитров V6 с турбо и 360 конски сили, взет от Nissan Nismo. Колата се произвежда от Prodrive в Англия.

ПО-ВЕРОЯТНО Е ДА НЕ ЗАВЪРШИШ

Едва ли има друго състезание в света, в което вероятността стартиращите да не пресекат финала да е толкова голяма. Миналата година, в Дакар 2025, завършиха две трети от стартиралите машини, но това е много висок процент. През 2019 завършиха едва половината, през 2006 - около две пети, а през 2005, 2004, 1998 и 1990 само една трета от участниците оцеляха до края на състезанието. Най-тежкото издание обаче си остава онова от 1986, когато едва една пета от състезателите финишираха. За това спомогнаха и най-голямата ►

► гължина на състезателния маршрут в историята (почти 15,000 км), и една незапомнено силна пясъчна буря в Мали. Точно тя отне живота и на основателя Тиери Сабин.

НАЙ-ЕКСТРЕМНОТО ИЗПИТАНИЕ: ORIGINAL BY MOTUL

Дакар е тежко изпитание за всички - особено за мотоциклетистите. Но една част от тях получават дори по-сложна задача от останалите. Става дума за така наречения клас Original by Motul (преди се наричаше Malle-Moto). Участниците в него се справят със самите - без механици, без помощници. Имат на разположение само кутия инструменти и собствените си две ръце. Този клас е опит да се опази оригиналният дух от аматьорската ера на рали "Париж-Дакар".

БИВАКЪТ Е ЕДИН МАЛЪК ГРАД

Самият бивак на Дакар е един малък град с 4000 жители, който си има всичко: магазини, ресторант - в който обаче не ви се полага допълнително, сцена за концерти, волейболно и футболно игрище, тоалетни и бани с топла вода. Е, удобствата са умерени: само шепата най-големи звезди си имат собствени кемпери, докато мнозинството пилоти, механици и журналистите спят в обикновени палатки в пясъка или, при по-големите късметлии, на покрива на камиона.

Бивакът си има дори собствено правителство, под формата на административния отдел на организаторите. Единствената разлика с град е, че всичко това след няколко дни трябва да се премести на друго място - и то в рамките на една нощ.

КОГАТО ОТКРАДНАХА КОЛАТА НА ЛИДЕРА

Днешните състезания в Саудитска Арабия са несравнимо по-безопасени от някогашните африкански издания. През 1988 колата на лидера в състезанието Ари Ватанен - Peugeot 405 T16 - мистериозно изчезна през нощта между два етапа. Тогавашият шеф на тима на Peugeot Жан Тод (същият, който после бе начело на Ferrari във F1 и на FIA) получи обаждане от загадъчен непознат да дойде с такси на определено място и да донесе четвърт милион франка откуп. Оттам детайлите се губят - платен ли е бил откуп или не, не е съвсем ясно. Отборът успя да си получи автомобила обратно, но не достатъчно бързо, за да избегне дисквалифицирането на Ватанен. ■

ФАВОРИТЕ ПРЕЗ 2026

2026 FAVOURITES

НАСЪР АЛ-АТИЯ

(Dacia). Петкратният победител в Дакар винаги е основен фаворит, когато става дума за каране по пясъци и пустини. Изпусна четвъртата си поредна титла в Световния рали рейд шампионат заради нелепо наказание в последния етап, но изглежда в отлична форма.

The five-time Dakar winner is always a major favourite when it comes to driving on sand and desert. He missed out on his fourth consecutive World Rally Raid Championship title due to a ridiculous penalty on the last stage, but he looks in excellent form.

МАТИАС ЕКСТРЪМ (Ford). Екстръм стигна върховете в моторния спорт първо в германския туристически шампионат (DTM), но после смени жанра и днес е от най-добрите специалисти по рали рейд. Амбициран е да подобри третото си място от миналата година.

Ekström reached the heights of motorsport first in the German Touring Car Championship (DTM), but then changed the genre and is now one of the best rally raid specialists. He is ambitious to improve on his third place from last year.

ХЕНК ЛАТЕГАН (Toyota). На 31 години, южноафриканецът е един от най-младите състезатели, но вече има опит от четири издания на Дакар, а миналата година почти докрай оспорваше първото място на Ал-Раджи. Латеган има на разположение и нова кола - GR DKR Hilux. Японският тим спечели три от последните четири издания.

At 31, the South African is one of the youngest competitors, but he already has experience from four editions of the Dakar, and last year he challenged Al-Rajhi for the win until the end. Lategan also has a new car at his disposal - the GR DKR Hilux. The Japanese team has won three of the last four editions.

СЕБАСТИАН ЛЪОБ (Dacia). Само Дакар липсва във витрината на най-успешния пилот в историята на Световния рали шампионат. От 9 участия до момента, Себ има три втори и две трети места.

Но той спечели убедително последните три старта от рали рейд шампионата миналата година, и се очертава като фаворит за първото място този път.

Only Dakar is missing from the showcase of the most successful driver in the history of the World Rally Championship. From 9 appearances so far, Seb has three second places and two third places. But he won the last start of the rally raid championship convincingly in 2025, and is emerging as the favourite for

the first place this time.

КАРЛОС САЙНЦ (Ford). Легендарният шампион от WRC успешно се преквалифицира към Дакар и това ще му е 19-о участие - с четири победи до момента. Сайнц е и най-възрастният пилот, печелил състезанието - на 63 години през 2024.

The legendary WRC champion has successfully requalified for the Dakar, and this will be his 19th appearance, with four victories so far. Sainz is also the oldest driver to win the race, at 63 in 2024.

ЯЗИД АЛ-РАДЖИ (Overdrive Toyota). Саудитският милиардер най-после успя да сбъдне мечтата си и да спечели Дакар на родна земя миналата година. Но през тази ще му е трудно: през април той счупи прешлен в тежка катастрофа и се върна към състезанията чак в края на годината.

The Saudi billionaire finally achieved his dream of winning the Dakar on home soil last year. But this year will be tough: he broke a vertebra in a serious accident in April and did not return to racing until the end of the year.

ЛУКАС МОРАИШ (Dacia). Последното потъпкване в тима на Dacia, след като в последния старт от миналия сезон откъсна световната титла по рали рейд под носа на Насър Ал-Атия. Бразилецът вече има едно трето място в Дакар, но сега иска повече.

СПЕСТЯВАШ, ДОКАТО ПЪТУВАШ

ВЗЕМИ СВОЯТА
VISA CCB-BULGARIA AIR ОТ ЦКБ
СЪС СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

- Дълъг гратисен период при пазаруване и теглене на пари в брой
- Безплатна застраховка при пътуване в чужбина
- Отстъпка от пълната стойност на самолетния билет при заплащането му с карта Visa "CCB-Bulgaria Air" в България или на www.air.bg:
 - 5% отстъпка при плащане с Visa Gold "CCB-Bulgaria Air"
 - 3% отстъпка при плащане с Visa Classic "CCB-Bulgaria Air"
- 5% отстъпка при покупка на стоки с картата на борда на самолетите
- Безплатен превоз на два багажа, всеки с тегло до 23 кг.

Допълнителна информация за кредитни карти Visa "CCB-Bulgaria Air" можеш да получиш на тел.: *5050 или 02 9266 500
www.ccbank.bg

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

CONQUERING THE DESERT

Dakar 2026: Who are the favourites, what is the Bulgarian participation and how do the pilots go to the toilet

By KONSTANTIN TOMOV / Photography DACIA SANDRIDERS, ARCHIVE

At the very beginning of January, while the vast majority of us are slowly recovering from the festivities and trying to put at least some of their New Year's resolutions into action, several thousand people are preparing for the most serious test in the world of motorsport today. January is the time of the Dakar Rally, considered by many to be the last great adventure on the planet. Here are some facts from the history and present of the greatest off-road race that you may not know.

THE BEGINNING: A LOST MOTORCYCLIST

In 1976, Thierry Sabin got lost in the desert during a transition from Abidjan to Nice and decided that the sands and dunes would be a good scene for an extreme rally. In 1979, eighty-two daredevils took to the start of the first Paris-Dakar Rally. In 1982, the number of participants had grown to 382 - including celebrities such as Mark Thatcher, Margaret Thatcher's son, who disappeared in the desert and was searched for for six days by the Algerian army.

After Sabine's death (in a helicopter crash in Mali in 1986), the rally was organised for a while by his son Gilbert Sabine, who then transferred the rights to Amaury Sport, the same organisation that also manages the cycling Tour de France.

THE MOST SUCCESSFUL TEAM IS NOT MITSUBISHI

The popularity of the Dakar grew so much that in the 1980s, what was once a race for enthusiasts

and amateurs began to attract factory teams with budgets in the millions - from Porsche in 1984 to Dacia today.

The legendary victories of the Mitsubishi Pajero from the past would lead you to think that the Japanese brand is the most successful in the Dakar Rally. But this glory does not belong to them. It doesn't belong even to Kamaz, the long-standing undisputed winner in the trucks category. The most successful brand in the history of the Dakar is the Austrian motorcycle manufacturer KTM, which has won 18 titles... in a row. And this - against the might of the giants Honda, BMW and Yamaha. KTM has a total of 20 victories in the race. In the cars category, Mitsubishi has 12, ahead of Peugeot - 7, and MINI - 6. Kamaz leads the trucks with 19 victories.

DAKAR IS NOW A LONG WAY FROM DAKAR

The Dakar Rally has long since lost touch with the real city of Dakar in Senegal. The race was driven out of there after a series of attacks, kidnappings and terrorist threats. It spent several years in Latin America, and now, for the sixth year in a row, it is in Saudi Arabia. The new government in Riyadh is making extraordinary efforts to turn its country into a leading tourist destination.

This year's route starts and ends in the Red Sea port city of Yanbu. It includes over 8,000 km of riding, of which 5,000 are special stages. The longest is a full 920 km. There are also two two-day marathon stages in which the pilots and navigators are left to their own devices - they have to spend the night in the desert in a camp that they

build themselves, and they have to deal with any technical problems that arise.

THE BULGARIAN PARTICIPATION IS BEHIND THE LENS

812 competitors from 69 countries are participating, distributed in a total of 433 racing machines - motorcycles, cars, trucks, ATVs and buggies. There are no Bulgarians among the competitors, but there is a Bulgarian presence in the person of Actiongraphers - Yana Stancheva and Anton Anestiev, two of the leading photographers in the field of off-road motorsports, and winners of awards from the World Sports Photography Awards and National Geographic.

NO TIME FOR BODILY NEEDS

In some stages, the pilots and navigators spend more than 12 hours in the cars. This requires them to be well supplied with drinks and basic food (in recent years, specific jelly-like capsules to avoid choking during the monstrous shaking). And, of course, too often there is no opportunity to stop to satisfy other bodily needs. That is why the crews carry special urine bags in their racing suits.

A SECOND'S NAVIGATION ERROR IS FATAL

There is no set route. Everyone has to find the safest way through the obstacles themselves: sharp rocks that turn tyres into rags in seconds, deep sands in which even 37-inch wheels get stuck, and vegetation that is distinguished by the most vicious thorns on the planet. Just a split sec-

ond of inattention can be fatal. As can a single navigation error. The cars have GPS, but no navigation map. The only way to orient themselves is by the road book, which is handed out five minutes before the start. So the role of the navigator is just as important as that of the pilot. Except for motorcyclists, of course, where the same person has to drive at 150 km per hour and follow the map.

CARS HAVE NO CONNECTION WITH THE MECHANICS

One of the specifics of Dakar is that the regulations still strive to resist modern technology. The team has no connection to the cars - no telemetry, not even a radio. Once they start, the drivers rely only on themselves. This forces the engineers of the larger teams to improve in the so-called preventive maintenance - to anticipate possible problems before they happen.

THE CARS HERE HAVE NOTHING IN COMMON WITH THE PRODUCTION MODELS

The racing machines themselves have little in common with the ordinary cars whose names they bear. Creating a car for Dakar can cost over 1 million euros. The Dacia car, for example, called Sandrider, has a tubular structure covered with carbon composite panels. The tank is 520 liters, the tires - 37 inches. The suspension has 35 centimeters of travel. There are no electronics in the gearbox and differentials - they would not withstand the sand. A special system, similar to

a vacuum cleaner, protects the engine from dust or water. The engine itself is a three-liter twin-turbo V6 with 360 horsepower, taken from Nissan Nismo. The car is manufactured by Prodrive in England.

YOU ARE LIKELY NOT TO FINISH

There is hardly any other race in the world in which the probability of starters not crossing the finish line is so high. Last year, in Dakar 2025, two-thirds of the machines that started finished, but this is a very high percentage. In 2019, only half finished, in 2006, about two-fifths, and in 2005, 2004, 1998 and 1990, only a third of the participants survived to the end of the race. However, the toughest edition remains that of 1986, when only a fifth of the competitors finished. This was also helped by the longest race route in history (almost 15,000 km) and an unimaginably strong sandstorm in Mali. The same storm that took the life of the founder Thierry Sabin.

THE MOST EXTREME TEST: ORIGINAL BY MOTUL

Dakar is a tough test for everyone - especially for motorcyclists. But some of them are given an even more difficult task than the rest. It is the so-called Original by Motul class (formerly called Malle-Moto). The participants do it all by themselves - without mechanics, without helpers. They have only a toolbox and their own two hands. This class is an attempt to preserve the original spirit of the amateur era of the Paris-Dakar rally.

THE BIVOUAC IS A SMALL TOWN

The Dakar bivouac itself is a small town with 4,000 inhabitants, which has everything: shops, a restaurant (but you're not allowed an extra serving), a stage for concerts, a volleyball and football field, toilets and hot water baths. Well, the amenities are moderate: only a handful of the biggest stars have their own campers, while the majority of drivers, mechanics and journalists sleep in simple tents in the sand or, for the luckier ones, on the roof of a truck.

The bivouac even has its own government, in the form of the organisers' administrative department. The only difference with a city is that all this has to be moved to another location after a few days, and overnight.

WHEN THE LEADER'S CAR WAS STOLEN

Today's races in Saudi Arabia are incomparably safer than the African editions of the past. In 1988, the car of the race leader, Ari Vatanen, a Peugeot 405 T16, mysteriously disappeared during the night between two of the stages. The then Peugeot team boss Jean Todt (the same one who later headed Ferrari in F1 and the FIA) received a call from a mysterious stranger to come by taxi to a certain place and bring a quarter of a million francs as a ransom. From there, the details get lost - whether a ransom was paid or not is not entirely clear. The team managed to get the car back, but not quickly enough to avoid Vatanen's disqualification. ■

ГОСПОДАРЯТ НА ПЯСЪЦИТЕ

Легендата Насър Ал-Амия пред Automedia за Sandriders, бъдещето на ралито и плановете си за седма олимпиада

By КОНСТАНТИН ТОМОВ / Photography SANDRIDERS

България, чиито автомобилен спорт отгавна се е превърнал в посмешище, рядко вижда големите звезди в тази дисциплина. 14 ноември бе изключение с посещението на Насър Ал-Амия в София. Легендарният петкратен победител в Дакар, трикратен световен шампион по рали рејд и олимпийски медалист по стрелба бе у нас, за да представи Dacia Sandriders - състезателната програма на румънската марка на Renault, за която ще кара в следващия Дакар заедно със Себастијан Лъоб, актуалния световен шампион в рали рејда Лукас Мораиш и Кристина Гутуерес. В предишното издание Насър донесе на дебютанта Dacia четвърто място и можеше да гони титлата, ако не бе едно злощастно наказание заради изгубена резервна гума. Automedia.bg използва случая да зададе няколко въпроса

на един от най-забележителните пилоти на нашето време.

Вие сте номер 2 за всички времена по победи в Дакар, номер две по спечелени подиуми, и делите първото място по най-много етапни победи, което може да се промени съвсем скоро. Означава ли тази статистика все още нещо за вас, или търсите мотивацията си другаде? Разбира се. По етапни победи се изравних вече с Ари Ватанен. Скоро би трябвало да го изпреваря, още в следващия Дакар. Целта ни е да бием също рекорда на Стефан Петерханзел за победи в Дакар. Имам вече пет титли, Стефан има осем - не броим тези с мотоциклета. Ще направим всичко възможно да победим този рекорд. Но това не е най-важната ни цел, разбира се. Целта е да даваме винаги максимума. ▶

► Повечето хора не осъзнават какво физическо изпитание е рали Дакар за пилотите - прекарват дълги часове в кабината, често при екстремни температури, при постоянни удари от сблъсъците с терена, и невинаги можете дори да се храните нормално по време на състезание...

Това е истина. По време на Дакар аз губя обикновено 7-8 килограма тегло. В обичаен състезателен ден прекарваме около 10 часа в колата, между етапа и бивака, и това изисква много енергия. Затова сме много добре организирани за хапването и напитките вътре в кабината, просто за да оцелеем и да стигнем в бивака. Където човек вече може да се нахрани нормално.

Правите това вече много години. Как поддържате такава форма? Каква е тайната?

Обичам да съм в моторния спорт отвътре. Да се поддържа тази страст не е лесно, разбира се. Но Дакар си е Дакар. Хубаво е да мислиш за победи там. Освен това миналата година създадох нов отбор - мой отбор, чиято цел е да помогне на младите, които искат да бъдат състезатели. Когато мога, отскачам до Nasser Racing Team, за да ударя по едно рамо за организацията, после се връщам да карам...

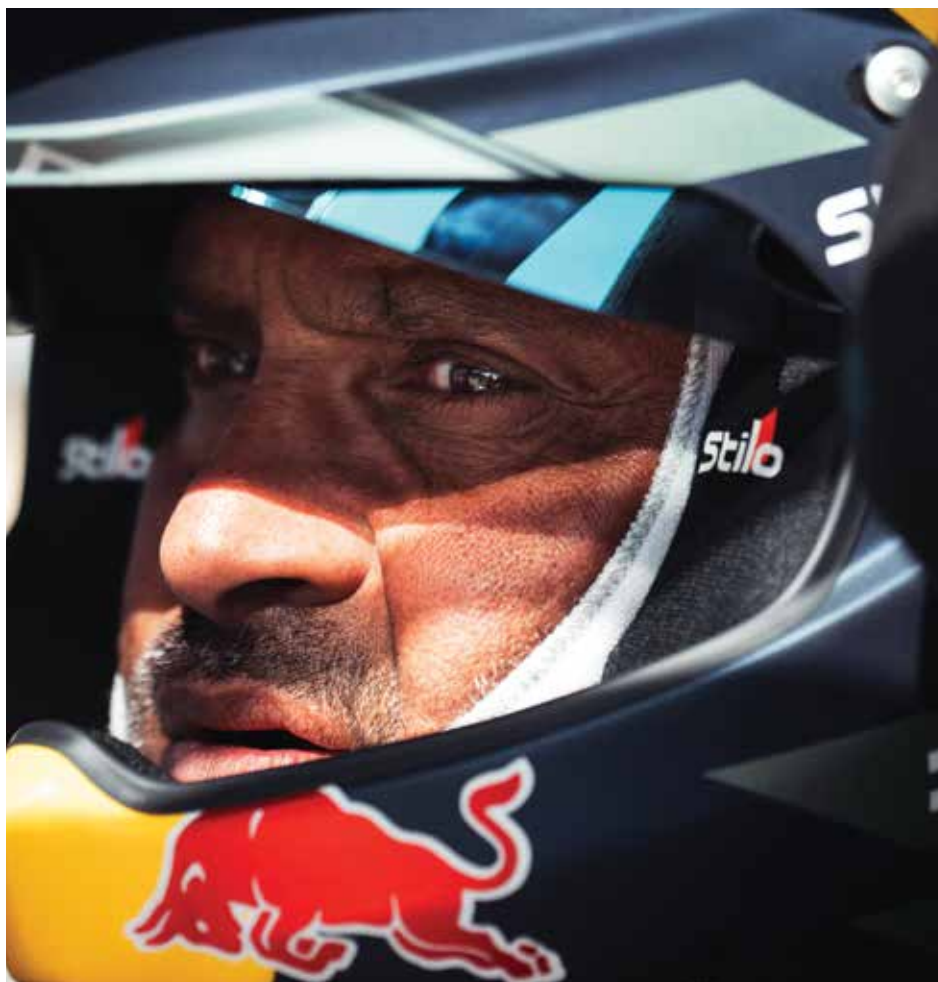
Споменахте моторния спорт, но вие сте доста успешен състезател и в друг спорт - олимпийски медалист от Лондон и златен медалист от Азиатските игри в стрелбата, в дисциплината скийт. Имате ли време и за това?

Да, все още се състезавам и в стрелбата, целта ми сега е да участвам на олимпийските игри в Лос Анджелис - това ще е седмата ми олимпиада. Имам всъщност доста състезания по стрелба, но за щастие те не съвпадат по време с ралитата, така че се справям. И наистина е чудесно усещане да участваш в два различни спорта на високо равнище.

След много години на пълна ваша доминация в Световния шампионат по рали рейд, тази година изпуснахте титлата на практика в последния етап на последното състезание...

На последната точка, да.

Няма да ви питам какво е чувството, но ми е интересно друго. Всички моторни спортове - от ралитата до Формула 1 - са създадени с мисълта човек да е толкова бърз, колкото е възможно. И след това са затрупани от регулации, чиято цел е човек да е по-бавен.

НАСЪР САЛИХ НАСЪР АБДУЛА АЛ-АТИЯ е роден в Доха, Катар на 21 декември 1970. Победител в рали Дакар през 2011, 2015, 2019, 2022 и 2023 година, шампион в сериите PWRC през 2006, в сериите WRC-2 през 2014 и 2015, петкратен световен шампион по Кросс-контри рали на FIA, и трикратен световен шампион по Рали Рейд. Освен това е 18-кратен рали шампион на Близкия изток. В същото време Ал-Атия е и професионален състезател по стрелба в дисциплината скийт, където спечели бронзов медал на олимпиадата в Лондон и златен медал на Азиатските игри. Участвал е на 6 олимпиади до момента, и има един от най-високите състезателни резултати в историята.

Как изглежда това през очите на състезателите?

Това не е леко чувство, наистина, защото понякога трябва да си прецизен и внимателен, да спреш или да забавиш в определена точка. И при нас, и във Формула 1, когато има жълт флаг. Какво се случи при нас? Изпуснахме световната титла миналия месец. Трябваше да спрем на знака стоп в края на етапа. Но не го видяхме ясно, защото беше последният етап, бяхме развълнувани...

Имаше и доста проблеми с картата на организаторите.

С картата, да. След това получихме наказание от 1 час. Беше наистина тежко за мен - толкова се радвах, че ще съм шампион четвърта година поред. Но съм сигурен, че ще се завърнем още по-силни догодина.

Как ви изглежда бъдещето на моторните спортове като цяло? Има ли днешното младо поколение същия интерес към тях като предишните?

Да. Всъщност зависи. Дакар и нашият Световен шампионат по рали рейд са интересни за все повече хора. При Световния рали шампионат има известен спад, защото вече няма толкова много производители, които да участват в него.

Докато при нас има пет големи производители, които се борят за световната титла и за победа в Дакар. Освен това виждам все повече млади хора, които искат да участват в Дакар и в рейда. В ралито е обратното. Аз самият идвам от ралито - бях рали състезател, преди да се прехвърля към Дакар. Но определено виждаме все повече интерес към нашия спорт. ■

БЕЗГРИЖНИ ПОЛЕТИ ЗА МАЛКИ МЕЧТАТЕЛИ

- С „България Еър“ самостоятелното пътуване на Вашето дете протича комфортно и безгрижно. Служител го придружава от check-in гишето до предаването му на посрещача.
- Услугата е приложима за лица на възраст от 3 до 18 години.
- Необходима е предварителна заявка минимум 14 дни преди полет.

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

За пълни подробности и условия посетете www.air.bg

THE LORD OF THE SANDS

Legend Nasser Al-Attiyah talks to Automedia about Sandriders, the future of the rally and his plans for the seventh Olympics

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SANDRIDERS

Bulgaria, whose motor sport has long become a laughing stock, rarely sees the big stars in this discipline. November 14 was an exception with the visit of Nasser Al-Attiyah to Sofia. The legendary five-time winner of the Dakar, three-time world champion in rally raid and Olympic medalist in shooting visited the country to present Dacia Sandriders - the racing program of the Romanian brand of Renault, for which he will drive in the next Dakar together with Sébastien Loeb. In the previous edition, Nasser brought the debutant Dacia fourth place and could have chased the title, if not for an unfortunate penalty for a lost spare tyre. Automedia.bg took the opportunity to ask a few questions to one of the most remarkable drivers of our time.

You are number 2 all-time in Dakar victories, number two in podiums won, and you share first place for the most stage victories - which may change very soon. Does this statistic still mean anything to you, or do you look for your motivation elsewhere?

Of course it does. In terms of stage victories, I have already tied with Ari Vatanen. I should soon overtake him, already in the next Dakar. Our goal is to also beat Stephane Peterhansel's record for Dakar victories. I already have five titles, Stephane has eight - not counting the ones with the motorcycle. We will do everything we can to beat this record. But that is not our main goal, of course. The goal is to always give the maximum.

Most people do not realise what a physical test the Dakar Rally is for the drivers - you spend long hours in the cockpit, often in extreme temperatures, under constant impacts from collisions with the terrain, and you can not always even eat normally during the race...

It is true. During the Dakar, I usually lose 7-8 kilograms of weight. On a typical race day, we spend about 10 hours in the car, between the stage and the bivouac, and that requires a lot of energy. That is why we are very well organised about eating and drinking inside the cockpit, just to survive and get to the bivouac. Where one can now eat normally.

You have been doing this for many years. How do you stay in such shape? What is the secret? I love being in motorsport from the inside. Main-

NASSER SALIH NASSER ABDULLAH AL-ATTIYAH was born in Doha, Qatar on December 21, 1970. Winner of the Dakar Rally in 2011, 2015, 2019, 2022 and 2023, champion of the PWRC series in 2006, in the WRC-2 series in 2014 and 2015, five-time FIA World Cross-Country Rally Champion, and three-time World Rally Raid Champion. He is also an 18-time Middle East Rally Champion.

At the same time, Al-Attiyah is also a professional skeet shooter, where he won a bronze medal at the London Olympics and a gold medal at the Asian Games. He has participated in 6 Olympics to date, and has one of the highest competition results in history.

taining this passion is not easy, of course. But Dakar is Dakar. It's good to think about winning there. Also, last year I created a new team - my team, whose goal is to help young people who want to be racers. When I can, I jump over to Nasser Racing Team to lend a hand for the organisation, then I go back to driving...

You mentioned motorsports, but you are also quite successful in another sport - an Olympic medalist from London and a gold medalist from the Asian Games in shooting, in the skeet discipline. Do you have time for that too?

Yes, I still compete in shooting. My goal now is to participate in the Olympic Games in Los Angeles - this will be my seventh Olympics. I actually have a lot of shooting competitions, but fortunately, they do not coincide with the rallies, so I manage. And it is really a great feeling to participate in two different sports at a high level.

After many years of your complete dominance in the World Rally Raid Championship, this year you practically lost the title in the last stage of the last race...

On the last point, yes.

I will not ask you how it feels, but I am interested in something else. All motorsports - from rallies to Formula 1 - are created with the idea of a person being as fast as possible. And then they are overwhelmed by regulations, the purpose of which is to make you slower. How does that look through the eyes of the competitors?

It's not an easy feeling, really, because sometimes you have to be precise and careful, to stop or slow down at a certain point. Both with us and in Formula 1, when there is a yellow flag. What happened with us? We missed the world title last month. We had to stop at the stop sign at the end of the stage. But we didn't see it clearly, because it was the last stage, we were excited...

There were also a lot of problems with the organisers' map.

With the map, yes. Then we got a 1-hour penalty. It was really tough for me - I was so happy that I would be champion for the fourth year in a row. But I'm sure we will come back even stronger next year.

How do you see the future of motorsports in general? Does today's young generation have the same interest in them as the previous ones?

Yes. Actually, it depends. Dakar and our World Rally Raid Championship are interesting to more and more people. There is a certain decline in the World Rally Championship because there are no longer so many manufacturers participating in it. Whereas here we have five big manufacturers fighting for the world title and for victory in Dakar. I also see more and more young people who want to participate in Dakar and in the raid. In rallying, it is the opposite. I come from rallying myself - I was a rally racer before I switched to Dakar. But we are definitely seeing more and more interest in our sport. ■

НОВИНИТЕ ON AIR

следете всеки ден

централна
емисия

18:30

късна
емисия

21:30

**ON
AIR**
БЪЛГАРИЯ

bgonair.bg

Saints Constantine and Helena Resort

STUNNING SEA-VIEWS • HEALING THERMAL WATERS • CENTURIES-OLD NATURE • PREMIUM ACCOMMODATIONS

Book your winter escape at:
visitstconstantine.bg

Sts. Constantine and Helena Resort | Varna | Bulgaria | 0700 70 799

**ASTOR GARDEN
HOTEL**
Sts. Constantine and Helena Resort

**ASTOR GARDEN
HOTEL**
Sts. Constantine and Helena Resort

ensana
AQUAHOUSE HOTEL

AZALIA
HOTEL BALNEO & SPA
★★★★

PRIMORSKI
HOTEL & SHOPPING CENTER

ДНИ В БЯЛ САТЕН

DAYS IN WHITE SATIN

Шест от най-актуалните ски дестинации в Европа тази зима според THE INFLIGHT MAGAZINE

2026 обещава да донесе онова, което всички шофьори мразят, и всички скиори обожават - снежна зима в Европа. В чест на прогнозата за времето ви предлагаме шест актуални ски дестинации за зимната ваканция: от модните, с които ще блеснете в Instagram, до онези, които ще ви дават спокойствие и ще ви спестят пари.

Six of the hottest ski destinations in Europe this winter according to THE INFLIGHT MAGAZINE

2026 promises to bring what all drivers hate and all skiers love - a snowy winter in Europe. In honor of the weather forecast, we offer you six hot ski destinations for your winter vacation: from the trendy ones that will make you shine on Instagram, to those that will give you peace of mind and save you money

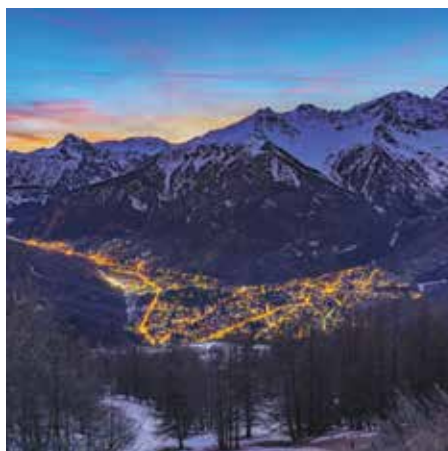

КУРШЕВЕЛ COURCHEVEL

Това е най-честият отговор на въпроса кой е най-люксовият ски курорт в света. Всъщност името обединява цели пет града във френския департамент Савоя, означени според надморската си височина. Най-високото - и най-скъпото - е Куршевел 1850, един приказен комплекс от луксозни дървени хижи. Това е любимото място на Кейт Мидълтън и семейство Бекъм, а Роман Абрамович, както се говори, в един момент дори обмислял дали да не купи целия курорт.

Освен прекрасно поддържаните писти (150 км), съвсем късите опашки пред съоръженията и вероятно най-модерната система от лифтове в света, Куршевел предлага магазини на най-прочутите дизайнери, както и кухня, простираща се от пица за въщи до ресторанти с по две звезди от Michelin.

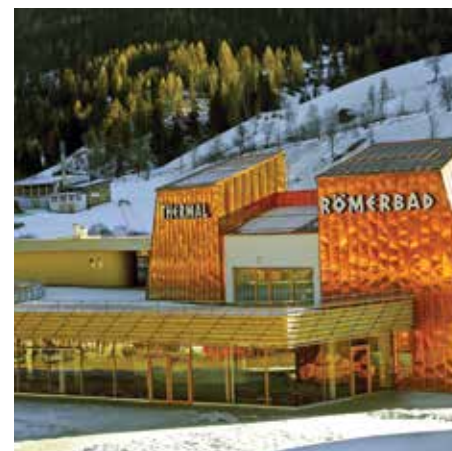
This is the most common answer to the question of which is the most luxurious ski resort in the world. In fact, this name unites five towns in the French department of Savoie, designated according to their altitude. The highest - and most expensive - is Courchevel 1850, a fabulous complex of luxury wooden chalets. It is a favorite place of Kate Middleton and the Beckham family, and Roman Abramovich, as it is said, at one point even considered buying the entire resort. In addition to the beautifully maintained slopes (150 km), the very short queues in front of the facilities and probably the most modern lift system in the world, Courchevel offers shops of the most famous designers, as well as cuisine ranging from takeaway pizza to restaurants with two Michelin stars.

БАРДОНЕКИЯ BARDONECCHIA

За втора поредна година този италиански курорт, близо до френската граница, е посочен като най-евтин в Европа за ски ваканция през 2026 в класацията на The Post Office (изпреварвайки с малко Боровец). Бардонекия няма от какво да се срамува: точно 100 км писти, повечето първокласни, и общо 22 лифта и влека. По изчисления на британците една седмица тук струва средно 694 евро - с 80 евро по-малко, отколкото в Боровец. В тази сума са включени ски карта за шест пълни дни, наем на ски и обувки, ползване на ски училище, безалкохолни напитки, кафе, вино, бира и 6 обяди край пистите. Не са включени обаче нощувките. Самата Бардонекия е симпатично градче в долината на Суза, заобиколено от средновековни манастири и замъци.

For the second year in a row, this Italian resort, close to the French border, has been listed as the cheapest in Europe for a ski holiday in 2026 in the ranking of The Post Office (slightly ahead of Borovets). Bardonecchia has nothing to be ashamed of: exactly 100 km of slopes, most of them first-class, and a total of 22 lifts and tows. According to the British calculations, a week here costs an average of 694 euros - 80 euros less than in Borovets. This price includes a ski pass for six full days, ski and boot rental, use of ski school, soft drinks, coffee, wine, beer and 6 lunches on the slopes. However, accommodation is not included. Bardonecchia itself is a cute little town in the Susa Valley, surrounded by medieval monasteries and castles.

БАД КЛАЙНКИРХХАЙМ BAD KLEINKIRCHNEIM

Знаем, че името звучи като герой от "Ало, ало". Но всъщност става дума за един от най-симпатичните (и все още не претъпкани) австрийски ски курорти. Доскоро това селце в област Каринтия се е препитавало със селско стопанство, и е запазило тогавашното спокойствие.

Думата "Bad" в името напуска за популярните горещи минерални извори, на които можете да се насладите след дълъг ден на пистите.

Това е добра дестинация за семейства не само заради множеството детски зони, но и заради достъпните цени. Повечето хотели предлагат безплатна екипировка за деца.

А ако ви остане време и за екскурзии, словенската столица Любляна е на малко повече от час път с автомобил.

We know the name sounds like a character from "Allo, Allo". But in fact, it is one of the cutest (and still not crowded) Austrian ski resorts. Until recently, this village in the Carinthian region made its living from agriculture, and has preserved the tranquility of that time.

The word "Bad" in the name hints at the popular hot mineral springs, which you can enjoy after a long day on the slopes. This is a good destination for families not only because of the many children's areas, but also because of the affordable prices. Most hotels offer free equipment for children. And if you have time for excursions, the Slovenian capital Ljubljana is just over an hour away by car.

БЕВЕР

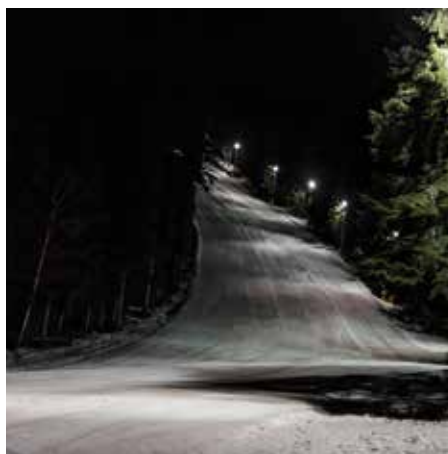
BEVER

Ако лудницата на големите курорти ви отблъсква, но все пак искате да карате ски и да се наслаждавате на удобства, Бевер е добър вариант. Това швейцарско градче е кацнало насред Енгадин, една от най-красивите долини в света. Очарователна архитектура, специфична местна кухня и малцинство, говорещо интересния рето-романски език – Бевер има с какво да запълни почивката ви. Околностите са отлични за разхожки сред природата.

А ако ви се приискат писти, само на 10 км е Санкт Мориц с тризвездните му ресторанти, бляскавите хотели, кинозвездите – и над триста километра първокласни алпийски трасета. С влакче разстоянието се изминава за под 10 минути.

If the hustle and bustle of the big resorts puts you off, but you still want to ski and enjoy the amenities, Bever is a good option. This Swiss town is perched in the middle of the Engadin, one of the most beautiful valleys in the world.

Charming architecture, specific local cuisine and a minority speaking the interesting Rhaeto-Romance language – Bever has plenty to fill your vacation with. The surroundings are excellent for nature walks. And if you fancy the slopes, just 10 km away is St. Moritz with its three-star restaurants, glamorous hotels, movie stars – and over three hundred kilometres of first-class Alpine trails. The distance can be covered in under 10 minutes by train.

БОРОВЕЦ

BOROVETS

България предлага достатъчен избор от ски курорти - от Банско до Пампорово, където ски зоната на практика обединява два курорта (заедно с Чепеларе). Но Боровец има едно голямо предимство и пред двата: ски-центърът в планината Рила е само на около час път с кола от София, така че не се налага да плащате скъп хотел, за да карате до насита. Освен това, ако се върва на споменатата класация на The Post Office, Боровец е малко по-евтин от Банско - ще платите 44 евро по-малко за шестдневна ваканция с карта за съоръженията, екипировка под наем, напитки и храна. Боровец разполага с 58 км писти (5 км с висока трудност), 5 лифта и 8 vleka, обща денивелация 1235 м.

Bulgaria offers a wide range of ski resorts - from Bansko to Pamporovo, where the ski area practically unites two resorts (along with Chepelare). But Borovets has one big advantage over both: the ski center in the Rila Mountains is only about an hour's drive from Sofia, so you don't have to pay for an expensive hotel to ski to your heart's content.

Moreover, if the aforementioned ranking of The Post Office is to be believed, Borovets is slightly cheaper than Bansko - you will pay 44 euros less for a six-day vacation with a pass for the facilities, rental equipment, drinks and food. Borovets has 58 km of slopes (5 km of high difficulty), 5 lifts and 8 drags, a total elevation gain of 1235 m.

ЧЕРВИНИЯ

CERVINIA

Да караш ски в подножието на Матерхорн, може би най-живописния връх в Европа, е специално преживяване. Легендарният швейцарски Цермат се възползва от това максимално и от години неизменно е в десетката на най-добрите зимни курорти в света. Главната заслуга е на умопомрачителните 360 километра писти, спускащи се от най-висока точка на 4005 метра надморско равнище до най-ниска точка на 1620 метра.

Има обаче хитър трик, който ще ви позволи да ползвате всички тези блага, без да плащате фантастичните швейцарски цени. Просто отседнете в Червиния, италианския курорт от другата страна на върха, който дели с Цермат ски зоните. А и храната тук е по-добра като цяло.

Skiing at the foot of the Matterhorn, perhaps the most picturesque peak in Europe, is a special experience. The legendary Swiss resort of Zermatt takes full advantage of this and has consistently been in the top ten of the world's best winter resorts for years. The main credit goes to the mind-boggling 360 kilometers of slopes, descending from the highest point at 4,005 meters above sea level to the lowest point at 1,620 meters. However, there is a clever trick that will allow you to enjoy all these benefits without paying the fantastic Swiss prices. Just stay in Cervinia, the Italian resort on the other side of the peak, which shares the ski areas with Zermatt. And the food here is generally better.

САЛАТИ С НЕЖНИ ИМЕНА

От Сендуич до Строганов и от салатата Цезар до пицата Маргарита - на кого са наречени някои от най-популярните съвременни ястия

Текст ЯСЕН БОРИСЛАВОВ / Фотография iSTOCK

Замисляли ли сте се някога, че сандвичът, без който днес трудно бихме си представили всекидневие, можеше да се казва по съвсем друг начин? Например портсмут. Звучи парадоксално, но не е, и ще обясним защо.

ИСТОРИЯТА НА ТОВА КУЛИНАРНО достижение на модерността е добре известна. През 1762 английският благородник Джон Монтегю, първи лорд на Адмиралтейството и четвърти граф на Сендуич, в разгара на една нощна и много увлекателна игра на карти, поръчал на готвача да му поднесе изпеченото за вечеря месо между две филии, за да може графът да хапне, без да си прекъсва играта. Така бил създаден първият сандвич. Можел е да се нарича и по друг начин, понеже пращането на сър Джон - Едуард Монтегю, който през 1660 станал първият граф на Сендуич, всъщност се е колебаел дали да не вземе титлата "граф на Портсмут". Ако това беше станало, вероятно сутрин щяхме да приготвяме портсмут на гецата за училище. По същество сандвичът е храна, притисната между две филии и изядена от човек, който е притиснат от времето. Ускоряването на социалното време в края на Просвещението и особено през буржоазната епоха ражда този продукт на модерното време, прави го в някакъв смисъл неизбежен. Иначе казано, появата на сандвича е историческа закономерност, но името му е чиста случайност. Изглежда, това е нещо като закон в кухнята – повечето ястия, кръстени на някакви исторически

личности, се появяват като игра на закономерности и случайности.

НЕЩО ПОДОБНО СЕ Е СЛУЧИЛО с може би най-известния готварски сос – бешамел. Той носи името на маркиз Луи Батист Бешамел (1630-1703), финансист в двора Луи XIV. За него се знае, че никога не се е завъртал в кухнята, а самият сос бил известен и по-рано като крем, но поради някакъв каприз на случайността бил кръстен на маркиза и днес продължава да носи името му. Иначе сосът от брашно, масло и прясно мляко или сметана е гастронOMICESKA неизбежност.

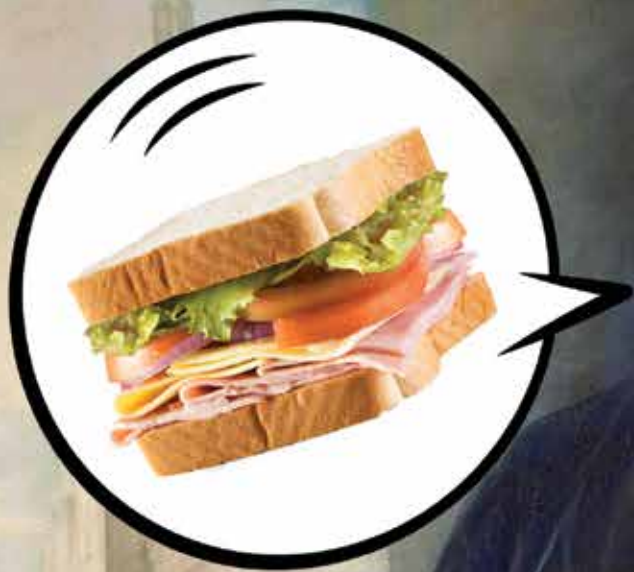
За разлика от маркиз Бешамел композиторът Джоакино Росини бил страстен кулинар и често се застоявал около печката. С неговото име са свързани няколко ястия, сред които най-известното е Турнедо „Росини“ (телешко филе с гъши пастет или гробчета върху канапе от хляб). Според кулинарните легенди ястието е измислено в един от любимите парижки ресторанти на композитора – „Cafe Anglais“. Там Росини имал навика често да се бърка в работата на готвача, а той от своя страна се гразнел и недоволствал. При едно от поредните вмешателства и последвалото негодувание на готвача композиторът му казал: „Et alors tournez le dos!“ (Обърни се с гръб, щом е така.) Така било кръстено и известното телешко филе.

ЗА ОСОБЕНО ПОПУЛЯРНИЯ в цял свят Бюф Строганов се твърди, че е измислен през 90-те години на XIX век в дома на

прочутата дворянска фамилия заради едно кулинарно състезание в Петербург. Някои обаче твърдят, че първият запис на рецептата е от 1861 в руска готварска книга. Сигурно е могло да се казва и по друг начин, но явно достолепието на името Строганов по магически начин се е оказало свързано за вечни времена с вкусните късчета говеждо, независимо, че това ястие има множество версии в различни национални кухни.

При много от прочутите ястия със звучни имена раждането е чиста случайност. Например известният ябълков паи „Тарт Татен“ е създаден в Нормандия от Стефани Татен, притежателка на малък хотел, в който тя лично готвела за гостите. В един прекрасен ден, докато дискретно флиртувала с един от клиентите, се оказало, че ябълките в тигана са се карамелизирали повече от желаното. За да се спаси от неловката ситуация, Стефани ги покрила с тесто и ги пъхнала във фурната, откъдето малко по-късно излязъл превъзходният десерт, една от запазените марки на френската кухня. Това е могло да се случи и на други места при други обстоятелства, защото карамелизирането на ябълки не е нещо необичайно, но явно на Стефани ѝ е провървяло.

ПОДОБНА Е И СЪДБАТА НА ПИЦАТА „Маргарита“. За пръв път е изпечена през 60-те години на XIX век от отдавна забравен готвач в чест на италианската принцеса Маргарита Савойска, съпруга на неаполитанския крал Умберто. Тази пица ►

Портрет на Джон Монтагу,
граф Сангуич, от
Томас Гейнзбъро. Сангвичът
е добавен от нас
Portrait of John Montagu,
Earl of Sandwich, by Thomas
Gainsborough. The sandwich has
been added by us

Сосът бешамел и маркиз дьо Бешамел, от когото идва названието The béchamel sauce and Marquis de Béchamel, who gave it the name

► скоро се превърнала в национален културен символ (вероятно заради цветовете на италианското знаме, постигнати с моцарела, домати и пресен босилек). Сигурно е, че пицата щеше да се казва по друг начин, ако крал Умберто не се беше оженил точно за тази принцеса.

По-особена е историята на предястието карпачо – тънките ивици сурово телешко със зехтин и подправки. Кръстено е на венецианския художник Виторе Карпачо (1460-1526). Ястието става популярно през 50-те години на миналия век. Характерният му цвят доста напомня за основната тоналност в картините на художника. Той едва ли е предполагал, че няколко века след смъртта си ще се окаже кръстник на предястие.

В сладкарството нещата изглеждат малко по-логични. Две от най-популярните торти носят имената на сладкарите, които са ги измислили – Франц Захер (1816-1907) и Йозеф Добош (1847-1924). Твърди се, че и тортата „Гараи“ носела името на своя създател – унгарски сладкар, работил през 20-те години в софийската сладкарница „Панах“. Но и тук има странни политически намеси – тортата „Естерхази“ носи името на унгарския външен министър Пал Антел Естерхази (1786-1866), без да е

ясно какъв точно е неговият принос в създаването на това сладкарско бужу.

ЗА САЛАТАТА "ЦЕЗАР" се знае, че е измислена през 20-те години на миналия век от италианския готвач Цезар Кардини в мексиканския град Тихуана. Изправен пред сложна ситуация с неочаквани гости, той трябвало да импровизира с наличностите в хладилника и от тази импровизация се е получила известната салата.

Съвсем различна е историята на прочутото филе „Уелингтън“. Това импозантно говеждо, покрито с гъши пастет и изпечено в тесто, носи името на херцог Артър Уелсли Уелингтън (1769-1852). Според някои версии ястието всъщност било френско, но някакъв патриотично настроен английски готвач решил да го прекръсти по време на наполеоновите войни, в които и херцогът активно участвал. За самия Уелингтън се твърди, че нямал никакво специално отношение към кухнята и бил твърде небрежен към храната, но пък много държал ботушите му винаги да бъдат изрядно лъснати. Някои смятат, че всъщност филето било кръстено с неговото име тъкмо поради тази причина – цветът на изпеченото говеждо доста напомнял за ботушите на херцога.

НЕКА СПОМЕНЕМ И ИЗВЕСТНАТА по нашите географски ширини супа „Бисмарк“ – зелева чорба с праз и червен пипер. Германският канцлер едва ли някога е опитвал това чудо на балканската кулинария. То явно е измислено като малко отмъщение заради неговата злобедна роля при разпокъсването на българските земи по време на Берлинския конгрес през 1878.

Прави впечатление, че сред кръстниците на именити ястия има сравнително малко готвачи и твърде много политици, артисти и аристократи. За повечето не е ясно с какво са заслужили високата чест имената им да се помнят дълго след като вече ги няма, макар и под формата на сосове, торти или говежди филета. От друга страна, в историята все пак има и доза справедливост, защото образите на хората с времето избледняват, за да изпъкнат ястията. Днес никой не се сеща за писателя романтик Франсоа Рене Шатобриан (1768-1848), когато в ресторант си поръчва „Шатобриан за двама“, нито си мисли за принцеса Стефани Белгийска (1864-1945), когато яде руло „Стефани“, нито пък някой се пита коя всъщност е тази Сюзет, когато си поръчва популярната палачинка с портокалов сос. ■

HILTON SOFIA: ГРАДСКИ ОАЗИС, КЪДЕТО ПРЕСТОЯТ СЕ ПРЕВРЪЩА В ПРЕЖИВЯВАНЕ

Има места, които не просто посрещат своите гости, а ги пренасят в различна реалност - по-тиха, по-елегантна, по-оухотворена. Hilton Sofia е точно такова място. Разположен на границата между динамичния ритъм на столичните улици и зелената прегръдка на Южния парк, хотелът въплъщава философията „хотел в парка и парк в хотела“ – усещане за природа, което те следва във всяка стая, във всеки коридор, във всяка гледка през прозореца. След цялостната си трансформация Hilton Sofia вече впечатлява с обновени стаи и апартаменти, изпълнени с естествени тонове, уютни текстури и панорамни гледки към планината и парка. Най-вънлуващ е новият десети панорамен етаж – пространство, което разкрива София в различна светлина, от изгрева до нещото сияние на вечерните часове.

Преживяването продължава с кулинарно пътешествие в ресторант ОХВО, където сезонните местни продукти и модерната кухня се преплитат в меню, отразяващо концепцията „от фермата до масата“. Вечерният ритъм на хотела принадлежи на Regale Bar & Terrace - място с пулс, където изисканите авторски коктейли, музиката и градският пейзаж оформят атмосфера, която сякаш изтрива границата между работа и удоволствие.

За търсещите спокойствие и продуктивност Executive Lounge предлага елегантна уединеност, частна заседателна зала, панорамна тераса и усещане за ексклузивност, което прави престоя още по-персонализиран.

Hilton Sofia не е просто хотел. Това е изживяване – балансирано, красиво и внимателно създадено. Място, където градът и природата, комфортът и вдъхновението, бизнесът и удоволствието се срещат и се превръщат в спомен, който гостите носят със себе си дълго след заминаването.

HILTON SOFIA: AN URBAN OASIS WHERE EVERY STAY BECOMES AN EXPERIENCE

There are places that don't simply open their doors to guests - they transport them into a different reality: quieter, more elegant, more soulful. Hilton Sofia is one of those places. Situated between the vibrant rhythm of the city and the gentle embrace of South Park, the hotel embodies the philosophy of "a hotel in the park and a park in the hotel" - a sense of nature that follows you through every room, every corridor, every view from the window.

After its complete transformation, Hilton Sofia now impresses with redesigned rooms and suites in natural tones, warm textures, and panoramic views of both the mountain and the park. The highlight is the new 10th panoramic floor - a space that reveals Sofia in a different light, from the first glow of sunrise to the soft radiance of the evening hours.

The experience continues with a culinary journey at OXBO Restaurant, where seasonal local ingredients and contemporary techniques come together in a menu inspired by the "farm-to-table" philosophy. By nightfall, the rhythm of the hotel shifts to Regale Bar & Terrace - a place with its own pulse, where signature cocktails, music, and the city skyline form an atmosphere that effortlessly blurs the line between work and pleasure.

For guests seeking calm and focus, the Executive Lounge offers elegant privacy, a private meeting room, a panoramic terrace, and a sense of exclusivity that makes every stay feel even more personal.

Hilton Sofia is not just a hotel. It is an experience - balanced, beautiful, and thoughtfully designed. A place where city and nature, comfort and inspiration, business and leisure meet and become a lasting memory that guests carry with them long after they leave.

GENTLE SALAD NAMES

From Sandwich to Stroganoff and from Caesar Salad to Pizza Margherita – who were some of the most popular contemporary dishes named after

By YASEN BORISLAVOV / Photography iSTOCK

Have you ever thought that the sandwich, without which it's hard to imagine modern everyday life, might have a completely different name? For example, portsmouth. It sounds paradoxical, but it isn't and we'll explain why.

THE HISTORY OF THIS COOKING achievement of modernity is well-known. In 1762 an English nobleman, John Montague, first Lord of the Admiralty and fourth Earl of Sandwich, in the midst of a late-night and very entertaining card game asked his chef to bring him the meat roast for dinner meat tucked between two pieces of bread, so that the earl could eat without interrupting his game. That's how the first sandwich was created. It could have been named something else, as Sir John's great-grandfather – Edward Montague who in 1660 became the first Earl of Sandwich, actually hesitated whether to take the title “Earl of Portsmouth”. If that had happened, we would probably be making portsmouths for our children in the morning.

Essentially, a sandwich are a type of food pressed between two pieces of bread, eaten by a person who is pressed for time. The acceleration of social time at the end of the Enlightenment and especially during the Bourgeoisie Ep-

och, gives birth to this product of the modern era, in a way making it inevitable. In other words, the advent of the sandwich is a historical pattern, but its name is a pure coincidence. This seems to be some sort of a cuisine law – most dishes, named after some historical figures, appear as a game of patterns and coincidences.

SOMETHING SIMILAR HAPPENED to perhaps the most popular cooking sauce – bechamel. It's named after Marquis Louis Baptiste Bechamel (1630-1703), a financier at the court of Louis XIV. He's known to have never been in the kitchen, and the sauce itself had earlier been known as cream, but due to a quick of fate it was named after the marquis and still carries his name. Otherwise, the sauce is made with flour, butter and milk or sour cream and it's a cooking inevitability.

Unlike Marquis Bechamel, composer Gioachino Rossini was a passionate cook and used to spend a lot of time in the kitchen. Several dishes are associated with his name, among which the most famous Tournedos “Rossini” (a beef steak with foie gras or liver on a bed of bread). According to cooking legends the dish was created in one of the composer's favourite Parisian restaurants – „Cafe Anglais”. There Rossini had the habit of meddling in the chef's business, making him an-

noyed and discontent. In one of the many interferences and the consequent chef's resentment the composer told him: 'Et alors tournez le dos!' (Fine, then turn around!) That's how the famous beef steak got its name.

THE WORLD-FAMOUS BEEF STROGANOFF allegedly was invented in the 1890s at the home of the famous nobleman family for a cooking competition in Saint Petersburg. However, others claim that the first record of the recipe is from 1861 in a Russian cookbook. It could have been called something else, but apparently the dignity of the name Stroganoff magically proved to be forever linked with the delicious pieces of beef, regardless of the fact that the dish has a lot of versions in different national cuisines.

The birth of many famous dishes with melodious names is pure coincidence. For instance, the famous apple “Tart Tatin” pie was created in Normandy by Stephanie Tatin, the owner of a small hotel, where she personally cooked for the guests. One day, while discreetly flirting with one of the customers, it turned out that the apples in the pan were caramelizing for too long. In order to get out of the awkward situation, Stephanie covered them with dough, put them in the oven and in a little while she took out the superb des-

sert, one of the brand names to French cuisine. It could have happened in other places and other circumstances as caramelizing apples isn't something unusual, but apparently Stephanie got lucky.

THE FATE OF THE PIZZA MARGHERITA is similar. It was baked for the first time in the 1860s by a long-forgotten chef in honour of the Italian Princess Margherita of Savoy, wife of King Umberto of Naples. This pizza soon turned into a symbol of national cuisine (probably because of the colours of the Italian flag achieved with mozzarella, tomatoes and fresh basil). It's certain that the pizza would be named differently if King Umberto hadn't married that particular princess.

The origin of the appetizer carpaccio is more unusual – thin strips of raw veal with olive oil and spices. It was named after the Venetian artist Vittore Carpaccio (1460-1526). The dish became popular in the 1950s. Its specific colour rather reminds the main tonality in the artist's paintings. He hardly imagined that a few centuries after his death an appetizer would be named after him.

Things seem a bit more logical in confectionery. Two of the most popular cakes were named the pastry chefs who invented them – Franz Sacher (1816-1907) and Joseph Dobos (1847-1924). It's claimed that 'Garash' was also named af-

ter its creator – a Hungarian pastry chef, who worked in the "Panah" confectionery in Sofia in the 1920s. However, there are some strange political interferences – the Esterhazy Torte was named after the Hungarian foreign minister Pal Antal Esterhazy (1786-1866), without any obvious contribution in the creation of this confectionery jewel.

THE CAESAR SALAD is known to have been invented in the 1920s by the Italian chef Caesar Cardini in the Mexican city of Tijuana. Faced with a challenging situation with unexpected guests, he had to improvise with what he had in the fridge and the famous salad was the result of this improvisation.

The origin of the famous Beef Wellington is quite different. This impressive beef, coated with foie gras and wrapped in pastry, was named after Arthur Wellesley, Duke of Wellington (1769-1852). According to some versions the dish was actually French, but a patriot English chef decided to rename it during the Napoleonic Wars in which the Duke also took active part. Allegedly, Wellington himself had no special feelings to cuisine and was too careless about food, but really insisted on always having his boots perfectly polished. Some people believe that in

fact, the beef was named after him for this very reason – the colour of the roast beef rather reminded the duke's boots.

LET'S MENTION THE BISMARCK SOUP, famous in Bulgaria – a cabbage soup with leek and paprika. It's unlikely that the German Chancellor ever tried this wonder of Balkan cuisine. Apparently, it was created as a little revenge because of his malicious role in the partition of the Bulgarian lands during the Berlin congress in 1878.

It's noteworthy that there are relatively few chefs and too many politicians, artists and aristocrats among the people who gave their names to some prominent dishes. It's not clear why most of them deserved the high honour of their names being remembered long after they were gone, even though in the form of sauces, cakes or beef steaks. On the other hand, there's still some justice as people's images fade with time, so that the dishes could stand out. Nowadays no one remembers the romantic writer Francois-Rene Chateaubriand (1768-1848), when he ordered 'Chateaubriand for two' in a restaurant, nor thinks about Princess Stephanie of Belgium (1864-1945), when she had the Stephanie Roll; nor anyone is wondering who actually that Suzette was when we order the popular crepe in orange sauce. ■

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на „България Еър“ имат право на превоз на безплатен ръчен багаж 10 кг + дамска чанта/лаптоп в салона. Броят, теглото и размерите на позволения регистриран багаж за всеки пътник зависи от избраната класа на пътуване - бизнес или икономична, както и тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на „България Еър“ които трябва да имате предвид. Авиокомпания „България Еър“ спазва системата PIECE CONCEPT, базирана на броя, теглото и размерите на регистрирания багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage 10 kg + personal item/laptop, as well depending on the chosen class of service and fare to a checked baggage (in the luggage compartment of the airplane). Baggage transportation on regular flights is based on some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider. Bulgaria Air baggage policy complies with the **PIECE CONCEPT** system based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

ТАРИФИ БЕЗ РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатно: Икономична класа - 1 бр. ръчен багаж до 10 кг. и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см. Максимално общо тегло на двата багажа е 12 кг. При надвишаване на допустимата норма ръчният багаж ще бъде поставен в багажното отделение на самолета и ще бъдат приложени такси за свръхбагаж.

**Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.*

ТАКСИ ЗА БАГАЖ

Първи брой регистриран багаж до 23 кг и до 158 см*:

> Предварително заявяване: 97,79 BGN / 50 EUR за международни линии; 58,67 BGN / 30 EUR за вътрешни
> Заявяване на летище: 136,90 BGN / 70 EUR за международни линии; 97,79 BGN / 50 EUR за вътрешни

> В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен регистриран багаж се прилагат стандартните условия на България Еър.

> Регистриран багаж може да бъде заявен онлайн в процеса на резервация на полет, онлайн след издаване на билет чрез функцията "Проверка на резервацията" през сайта или мобилното приложение, чрез Центъра за обслужване на клиенти на callfb@air.bg, чрез офисите на Авиокомпанията в страната и в чужбина или чрез агента, издател на билета.

> Сумата, доплатена за регистриран багаж за билети, издадени по тарифа без включен такъв, не подлежи на възстановяване.

> Притежанието на карти CCB Club, карта Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен регистриран багаж, когато билета е издаден по тарифа без включен такъв.

**Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/.*

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажното отделение на самолета безплатен багаж, както следва:

ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – БИЗНЕС КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 2 броя ръчен багаж с общо тегло до 15 кг. (размери 55x40x23см всеки) и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см, 2 броя регистриран багаж до 32кг и до 158 см* всеки

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – ИКОНОМИЧНА КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг с размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 бр. лична вещ (дамска чанта или лаптоп) с размери 40x30x15 см. Максималното общо тегло на двата багажа е 12кг., 1 брой регистриран до 23 кг и до 158 см*

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Златна карта FLY MORE - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen fare. Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the fare on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

BAGGAGE POLICY ON FLIGHTS OPERATED BY BULGARIA AIR

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The PIECE CONCEPT system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

FARES WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fare that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service – Economy class

Allowance for free of charge baggage - 1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag.

Fees for checked baggage carriage:

First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*:

Fee 30 EUR - Tel Aviv (30 USD), London (30 GBP), Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Barcelona, Lisbon, Amsterdam, Brussels, Paris (Charles de Gaulle), Moscow (Shermetievo)
Fee 20 EUR - Frankfurt, Berlin, Zurich (20 CHF), Prague, Vienna, Rome-Fiumicino, Milan, Larnaca, Rhodes, Heraklion, Corfu, Athens
Fee 15 EUR - Varna, Burgas

> In case of heavier, above volumes or additional piece of checked baggage, the standard conditions of Bulgaria Air apply.

> Checked baggage can be purchased before the flight at the airport or through the issuer of the ticket.

> The amount paid for checked baggage for tickets issued at a fare without checked baggage is non-refundable.

> Possession of CCB Club card, Visa Platinum card from CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and FLY MORE gold card does not entitle free checked baggage on tariff without baggage.

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/.*

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

FARES WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fares that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FLIGHTS

CLASS OF SERVICE - BUSINESS CLASS

2 pieces hand baggage with a total weight up to 15 kg (dimensions 55x40x23cm each) and 1 personal item/laptop bag, 2 pieces checked baggage, up to 32kg and 158 cm* each.

CLASS OF SERVICE - ECONOMY CLASS

1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag, 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*.

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/.*

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or

За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За билети заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За членове на програмата „CCB Club“ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
Моряци - 2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки***
Бебета от 0-2 години - В случай, че тарифата, по която е издаден билета на възрастния, придружаващ бебето, позволява 1 брой регистриран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой регистриран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

**Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж.*

*** Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на е-мейл callfb@air.bg за издаване на билета с право на 2 броя регистриран багаж.*

**** За да се възползвате от условията ни за превоз на моряци е необходимо билета да бъде издаден по специална морска тарифа. За повече информация и резервация можете да се обърнете към Центъра за обслужване на клиенти на е-мейл callfb@air.bg, офисите на авиокомпанията в страната и чужбина, както и чрез агентската мрежа.*

Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен регистриран багаж по тарифа без багаж. Правото на два броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ, както и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Еър.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - МЕЖДУНАРОДНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг:
Предварително заявен - 156,46 BGN / 80 EUR
Заявен на летище - 195,58 BGN / 100 EUR
За големина на багажа между 155 см и 203 см:
Предварително заявен - 156,46 BGN / 80 EUR
Заявен на летище - 195,58 BGN / 100 EUR
За големина на багажа между 203 см и 280 см:
Предварително заявен - 234,69 BGN / 120 EUR
Заявен на летище: 234,69 BGN / 120 EUR
Втори регистриран багаж до 23 кг и 158 см:
Заявен предварително: 136,90 BGN / 70 EUR
На летище: 195,58 BGN / 100 EUR
Трети регистриран багаж до 23 кг и 158 см:
Заявен предварително - 234,69 BGN / 120 EUR
Заявен на летище - 293,37 BGN / 150 EUR

**За пътуване от Лондон посочените такси са в GBP, от Тел Авив в USD, от Цюрих в CHF.*

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Атина и Хераклион) допълнителен регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 и 32 кг:
Предварително заявен - 97,79 BGN/ 50 EUR
Заявен на летище - 136,90 BGN / 70 EUR
За големина на багажа между 158 см и 203 см:
Предварително заявен - 97,79 BGN/ 50 EUR
Заявен на летище - 136,90 BGN / 70 EUR
За големина на багажа между 203 см и 280 см:
Предварително заявен - 136,90 BGN / 70 EUR
Заявен на летище - 195,58 BGN / 100 EUR
Втори регистриран багаж:
Заявен предварително - 97,79 BGN/ 50 EUR
Заявен на летище - 136,90 BGN / 70 EUR
Трети регистриран багаж:
Заявен предварително - 136,90 BGN / 70 EUR
Заявен на летище - 195,58 BGN / 100 EUR
Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

За повече информация относно всички видове специален багаж, моля посетете интернет страницата на България Еър www.air.bg.

Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

EXCEPTIONS

Gold card FLY MORE - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage - 2 pieces of 23 kg. Third piece is charged as third excess baggage**
Seamen - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each***
Infants 0-2 years of age - If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg.
Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft.
The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

** The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.*

*** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage.*

**** In order to take advantage of our conditions for the transportation of seamen, the ticket must be issued at a special seaman fare. For more information and reservations, please contact the Customer Service Center at +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg, any of the Bulgaria Air offices or through the travel agent network.
Possession of card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE does not entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage.
The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.*

EXCESS BAGGAGE FEES – INTERNATIONAL FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 50 EUR
For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60.
For luggage sizes between 158** cm and 203 cm** - 70 EUR
For the following destinations: Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 80
For baggage size between 203 **cm and 280 cm** - 100 EUR
For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120
Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm** - 50 EUR
For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60
Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm** - 100 EUR
For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

** For travel from London these fares are respectively in GBP and from Tel Aviv in USD.*

***The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.*

EXCESS BAGGAGE FEES – DOMESTIC FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 15 euros
Baggage dimensions between 158 cm* and 203 cm* – 40 euros
Baggage dimensions between 203 cm* and 280 cm* – 60 euros
Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm* – 30 euros
Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm* – 60 euros
Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.
In case the ticket entitles a free carriage of 2 pieces of checked baggage and the passenger carries 3 pieces of checked baggage - the third luggage is in the category " Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm**".

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.*

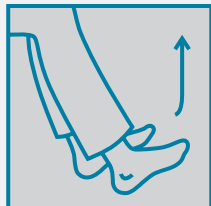
For more information please check Bulgaria Air's website www.air.bg.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

Предлагаме Ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

FIT TO FLY

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

ХОДИЛА

10 пъти

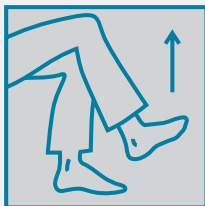
Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

ГЛЕЗЕНИ

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

КОЛЕНЕ

30 пъти

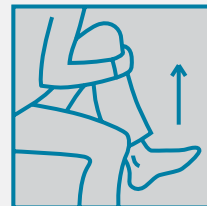
Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

РАМЕНЕ

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

КРАКА

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Задръжте така 15 секунди.

ГРЪБ И РЪЦЕ

15 пъти

Поставете и гвете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете Ви не опрат пръстите на краката.

FEET

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

ANKLES

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

KNEES

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

SHOULDERS

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

LEGS

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

BACK AND ARMS

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

ДА СЕ ЛЕТИ НЕ Е СТРАШНО

Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности. Екипажът на Вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит. Самолетите на „България Еър“ са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция.

Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задържайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате.

RELAX!

Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives. The crew in control of the plane is highly trained and experienced. Bulgaria Air aircrafts are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence

Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly.

ПО ВРЕМЕ НА ПОЛЕТ

Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага.

Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета. Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението. Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките. Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе.

DURING THE FLIGHT

Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum.

Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching. Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation. Removing your shoes may provide you with more comfort. Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee.

КАК ДА СЕ ПРИСПОСОБИМ ПО-БЪРЗО КЪМ ЧАСОВИТЕ РАЗЛИКИ

Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата Ви дестинация, като вечерта преди полета си легнете един час по-рано или по-късно.

Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета. Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонщието.

Когато пристигнете на избраната от Вас дестинация, направете си кратка разходка. Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина.

REDUCING JETLAG

Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later.

Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol. Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone.

At your destination, take light exercise – such as a walk. Spend at least 30 minutes in daylight.

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

„България Еър“ Ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността Ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета с „България Еър“.

ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да Ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, когото са най-подходящи за Вас.

ВАШИЯТ БАГАЖ

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма Ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще Ви трябва по време на полета.

СРОКЪТ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ЛЕТИЩЕТО

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

ВАШАТА СИГУРНОСТ

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте. Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставайте багажа си без надзор. Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния Ви багаж, летищните служби за сигурност ще Ви забранят да ги качите в самолета.

ВАШИЯТ РЪЧЕН БАГАЖ

Сложете тежките предмети под седалката пред Вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

ПУШЕНЕТО

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички полети на „България Еър“. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

УПЪТВАНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на „България Еър“ ще Ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за Вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в жоба на седалката пред Вас.

КАБИНЕН ЕКИПАЖ

Кабинният екипаж на „България Еър“ се грижи да Ви обслужва отлично и да осигурява безопасността му всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото Ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги уведомявате за потребностите си.

ПРИ ПРИСТИГАНЕ

Пазете багажните си етикети, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flight deck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

YOUR HEALTH

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always to consult a doctor to determine which are suitable for you.

YOUR LUGGAGE

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

YOUR CHECK IN DEADLINE

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check-in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

YOUR SECURITY

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

YOUR HAND LUGGAGE

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

SMOKING

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

THE SAFETY BRIEFING

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

YOUR CABIN CREW

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

AT THE DESTINATION AIRPORT

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

От 6 ноември 2006 г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100 мл. Всяка и общо до 1 л, поставени в самозапечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, ароматизатори, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пена за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля, консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004 г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

всякакви видове огнестрелно оръжие / катапулти и харпуни / имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки /оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично вилждане / пожарозасителни / електрошокери уреди / бравди, секири, сатери, томахаки / лъкове, къси копия / всякакви заострени метални предмети, които могат да послужат за нараняване / ножове, независимо от предназначението им /саби, мечове / бръсначи, скалпели / ножици, с режеща част, по-дълга от 6 см / бормашини, отвертки, клещи, чукове / кърпи за лег / всички видове спортни стикове, бухалки, щек и тояги / всички видове оборудване за бойни спортове / амунizioni, гранати, мини, военни експлозиви / детонатори / газ и газови контейнери / всякакви пиротехнически средства / хлор, парализиращи спрейове, сълзотворен газ / терпентин, разредител и аерозолна боя / напитки с над 70% съдържание на алкохол.

From November 6, 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

all types of firearms / catapults and harpoons / replica or imitation firearms, toy guns /component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices) / fire extinguishers / stun or shocking devices / axes, hatchets, meat cleavers, machetes / arrows and darts / any type of sharpened metal objects, which could cause injury / all types of knives / sabers, swords / open razors and blades, scalpels / scissors with blades more than 6 cm in length / drills, screwdrivers, crowbars, hammers / ice skates / any type of sport bats, clubs, / sticks or paddles / any martial arts equipment / ammunition, grenades, mines, explosives and explosive devices / detonators / gas and gas containers / any pyrotechnics / chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas / turpentine and paint thinner, aerosol spray paint / alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

ПОМАШНИ ЛЮБИМЦИ FLYING WITH PETS

Защото знаем, че те са част от Вашето семейство – възползвайте се от услугата ни за превоз на домашни любимци!

При превоза на домашни любимци в пътническата кабина /PETC/ максималното допустимо тегло на животното и клетката е 8 kg, а размерите на клетката 48 x 35 x 22 cm. За услугата се заплаща 156,46 BGN / 80 EUR на посока за международни линии и 97,79 BGN / 100 EUR за вътрешни при предварително заявяване. При заявяване на летище, таксите са съответно 176,02

BGN / 90 EUR за международни линии и 117, 34 BGN / 60 EUR за вътрешни.

При превоз на домашни любимци в багажното отделение /AVIH/ няма ограничение в теглото на животното, а максималните размери на клетката са 110 x 65 x 70 cm.

Превозът на домашни любимци задължително подлежи на потвърждение от Авиокомпанията.

Могат да бъдат превозвани само кучета и котки, като единствено до и от Великобритания не се предлага услугата превоз на животни.

Бойните и опасни породи се приемат за превоз само като карго.

Пътниците, които желаят да пътуват с домашен любимец (куче или котка), предварително трябва да се запознаят с инструкциите за превоз на домашни любимци на авиокомпанията на www.air.bg и да спазват всички условия на регламент 576/2013. Регламентът е задължителен за всички страни членки на ЕС. По време на check-in документите на любимеца, ще бъдат обстойно проверени. Паспортът трябва да отговаря на общоприетия международен образец.

За повече информация и размер на таксите за услугата, моля посетете официалния сайт на Авиокомпанията www.air.bg

Because we know they are part of your family – take advantage of our service for animal transportation!

When transporting pets in the passenger cabin /PETC/ the maximum weight of the animal and the cage is up to 8 kg and the maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. A fee of EUR 80 per direction applies.

When transporting pets in the luggage compartment /AVIH/ there are no limitations in the weight of the animal. The maximum dimensions of the

container are 110 x 65 x 70 cm.

At the weight of the animal and container up to 32 kg, a fee of EUR 100 per direction applies, if the weight is over 32 kg – EUR 140 per direction applies.

Pets' transportation is a subject to compulsory confirmation from the Airline.

Only dogs and cats are accepted for transport. Animal transportation to and from Great Britain is not allowed.

The fighting and dangerous breeds are accepted for carriage

only as cargo.

Passengers willing to travel with a pet (dog or a cat), should get acquainted in advance with the airline's instructions for traveling with pets on www.air.bg as well as to observe and follow all the conditions of Regulation 576/2013. The regulation is mandatory for all EU member countries. During check-in the pet's documents will be thoroughly checked. The passport must comply with the generally accepted international model.

UPGRADE TO BUSINESS CLASS UPGRADE DO BIZNES KLASA

Upgrade до бизнес класа, за да е перфектно

„България Еър“ Ви дава възможност да повишите комфорта на своето пътуване благодарение на услугата Upgrade до бизнес класа.

Upgrade може да бъде закупен от 24 часа до 40 минути преди излитане, при наличие на свободни места. Освен удобство и комфорт, услугата Ви носи

още редица предимства като приоритетна регистрация за полет и отбегдане към самолета, допълнителен регистриран багаж, достъп до бизнес салон на отпращаното летище, 4 - степенно меню и повече точки в програмата за лоялност FLY MORE.

Съветваме Ви да заявите UPGRADE минимум 3 часа преди планирания час на излитане от София, за да гарантираме, че ще се насладите на 4-степенното меню като част от изживяването Ви на борда. Таксата за услугата Upgrade е

156,46 BGN / 80 EUR на посока за вътрешни линии и 293,37 BGN / 150 EUR за международни.

Можете да закупите Upgrade чрез Центъра за обслужване на клиенти на e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билетата.

**При тръгване от Лондон, Цюрих или Тел Авив цените са съответно в GBP, CHF и USD.*

Upgrade to business class to be perfect

Bulgaria Air gives you the opportunity to increase the comfort of your trip with the Upgrade to the business class service.

The Upgrade may be purchased from 24 hours to 40 minutes before scheduled departure in case of availability.

By choosing it you get not only comfort and convenience, but also

priority check-in and boarding in the airplane, additional baggage, access to airport business lounges and business class catering. If you are a member of our frequent flyer program FLY MORE, you earn more points as well.

Please note that in case of a connecting flight, the luggage permit of the other carrier must be checked and observed with.

We also advise you to request UPGRADE at least 2 hours before the departure from Sofia in order

to enjoy catering as part of all the benefits of the service. The Upgrade fee is EUR 80 in direction for domestic flights and EUR 100 in direction for all international flights.

Upgrade can be purchased at our Customer Service Center: +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, and also in the Bulgaria Air offices, through the ticket issuer or at the airport before the flight.

ИЗБОР НА МЯСТО MORE COMFORT

Добавете повече удобство към Вашето пътуване!

До прозорец или до пътека? С повече пространство за краката или до Вашите близки? Чрез услугата "Избор на място" гарантирате предпочитано място за борда за Вас и Вашето семейство. Услугата е налична за всички директни полети, оперирани от Авиокомпанията. Можете да заявите и заплатите своето място в

процеса на резервация на сайта или чрез мобилното приложение, след издаване на билета чрез функцията "Проверка на резервацията" на сайта, чрез Центъра за обслужване на клиенти на callfb@air.bg, офисите на Авиокомпанията в България и чужбина или чрез агента, издателя на билета. Препоръчително е предварителното заявяване на услугата, за да се гарантира наличността. Пътниците са задължени да

се информират за условията и мерките за безопасност, предвидени при настъпване на аварийен изход.

** За повече информация и такси за услугата, моля посетете официалната страница на Авиокомпанията www.air.bg.*

Travel even more comfortable

Bulgaria Air gives you the opportunity to guarantee more in-flight comfort! How? Just book your seat with extra space and more comfort for 20 EUR per flight or book your preferred seat near the exit f for 10 EUR per flight. The service is available for all direct flights operated by Bulgaria Air. Seats with extra space are located on the 3rd row and emergency exit, while those at 4th row can be booked as a

preferred due to their proximity to the exit point and the availability they provide for the passenger to head straight to his final destination or transfer point. You can request and prepay your seat by contacting our Customer Service Center at +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, as well as in the Bulgaria Air's offices, through the ticket issuer and at the airport prior the flight. We recommend you to request the service in advance to make sure we have an available seat

for you and to save time at the airport. It should be considered that here are passengers who cannot be seated in an emergency exit row (some of the seats with extra leg space are situated next to these exits) such as people with physical, mental and hearing impairments and limitations, elderly people, children and babies (including unaccompanied minors (UMNR) and overweight passengers.

** For Tel Aviv the fee is in USD, for London in GBP, for Zurich in CHF*

ПРЕВОЗ НА НЕПРЕПРЪЖЕНО ДЕТЕ UNACCOMPANIED MINOR

Пътуване на деца без придружител

Доверете се на услугата на „България Еър“ за превоз на непридружени деца и бъдете спокойни за своето дете по време на полет!

• За деца между 5 и 11 г. се осигурява служител, който да посрещне детето от изпращача на отпращаното летище, както и такъв, който да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс UM такса в размер на 136,90 BGN / 70 EUR на отсечка за международни полети и 78,23 BGN / 40 EUR за вътрешни

полети. За тръгване от Тел Авив такса е 8 USD, от Цюрих 8 CHF, от Лондон 8 GBP.

• По желание на родителите, деца от 12 до 18 г. могат също да се възползват от услугата срещу заплащане на UM таксата. На тях се предоставя същата услуга като за деца между 5 и 11 г. За да се възползват от услугата, е необходимо да отправите запитването си поне 2 седмици преди полета на callfb@air.bg.

Пъните условия можете да намерите на официалния сайт на авиокомпанията www.air.bg

Unaccompanied minors flying

Trust the Bulgaria Air service for unaccompanied minors and let them flying without any worries!

• For children between 3 and 5 years old we provide an escort – flight attendant who will pick up the child from the person who is escorting him/her at the departure airport, will be next to the child during all airport procedures until boarding the plane, personally take care of the child's safe journey during the flight and will hand him/her over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus 50% of the

one-way fare in the M class and two-way airport taxes for the escort flight attendant.

• For children between 5 and 11 years old a staff member is provided to welcome the child from the escorting person at the departure airport, as well as a person to hand him over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus a UM fee of EUR 50 in direction for international flights and EUR 30 in direction for domestic flights. For Sofia – London the fee is EUR 60 and for London – Sofia is GBP 60.

• Per parents request, children between 12 and 18 years old could also take advantage of

the service, against payment of the UM fee. They are provided the same service as for children between 5 and 11 years of age.

In order to take advantage of the service, you should make your inquiry at least two weeks prior the flight at callfb@air.bg

Your child must carry a valid passport with him/her. One flight attendant can accompany two children from the same family – brothers and sisters who travel together. For them is paid a single UM fee.

THE FACE OF

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

Airbus A320-214
fleet of 6

Airbus A220-300
fleet of 5

Airbus A220-100
fleet of 2

Embraer 190-100
fleet of 4

CODESHARE PARTNERS

Bulgaria Air's codeshare partnerships give our customers greater flexibility, more flight options, and access to a wider range of destinations. By working with leading international airlines, we make travel easier, more convenient, and seamlessly connected — all with the comfort and reliability of Bulgaria Air.

SOFIA - MADRID/BARCELONA
MADRID - LAS PALMAS/TENERIFE

VARNA/BURGAS/SOFIA - DOHA

A STAR ALLIANCE MEMBER

VARNA/BURGAS/SOFIA - ATHENS
ATHENS - BEYRUT / TEL AVIV / EREVAN /
NICE / TBILISI / LARNACA

VARNA/BURGAS/SOFIA - BELGRADE / TEL AVIV
BELGRADE - GENEVA AND MORE
BELGRADE - GENEVA

VARNA/SOFIA - PARIS
VARNA - PARIS
PARIS - LYON

SOFIA - AMSTERDAM

VARNA/BURGAS/SOFIA - ROME/MILAN
ROME - MILAN / TURIN / FLORENCE / GENOA / NAPLES /
PIZA / VENICE / BOLOGNA / TRIEST / VERONA / CATANIA /
BARI / PALERMO / LAMEZIA TERME / BRINDISI / REGGIO
CALABRIA / MADRID / BARCELONA / AMSTERDAM /
LONDON / PARIS / BRUSSELS / PRAGUE / GENEVA /
MALTA

VARNA/BURGAS / SOFIA - BUCHAREST

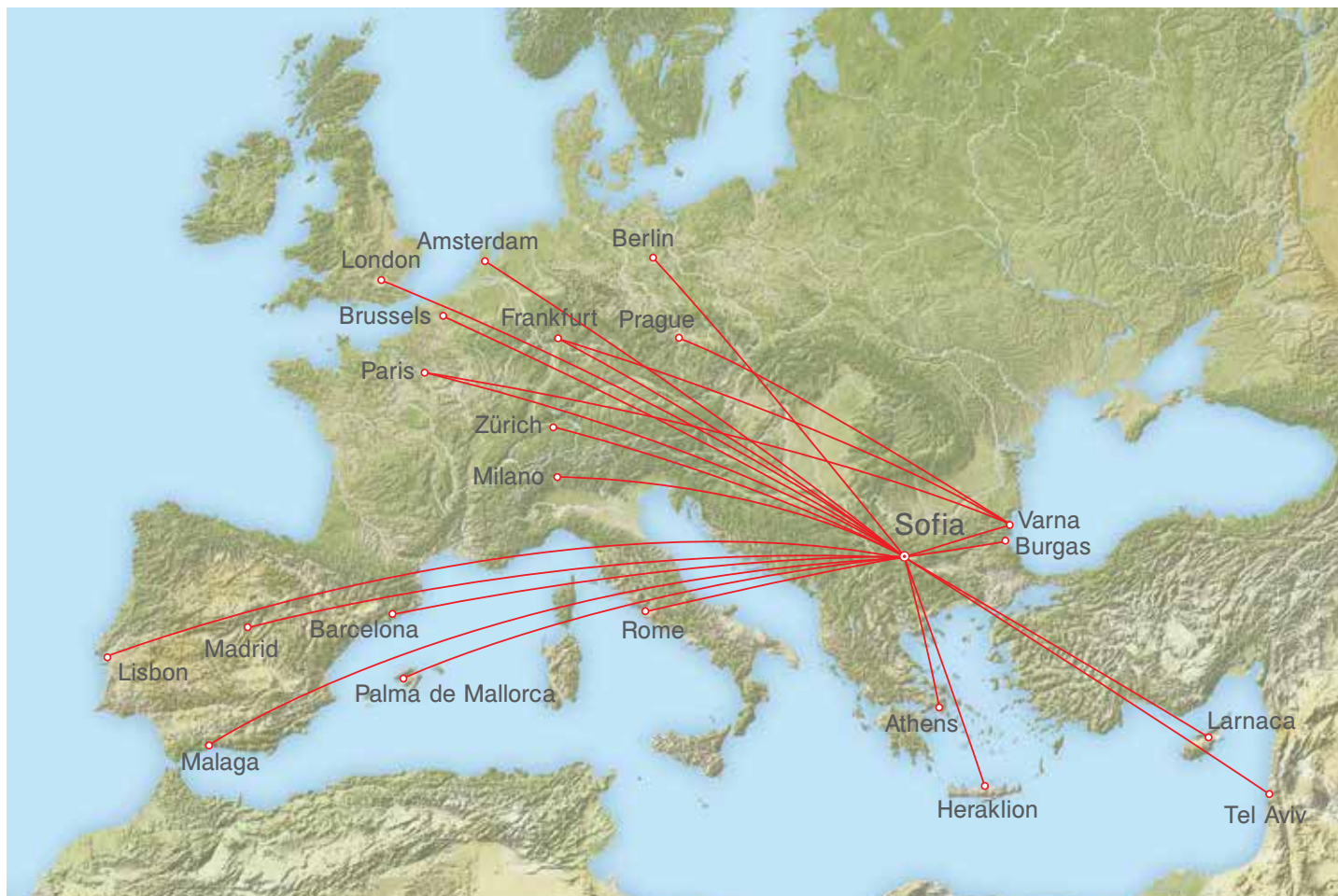

VARNA/BURGAS/SOFIA - RIGA
SOFIA - AMSTERDAM - RIGA
RIGA - STOCKHOLM/OSLO/HELSINKI/COPENHAGEN

SOFIA - BAKU

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговорят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

Летете до Всяка точка на света с България Еър и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕЪР: Къде га ни намеруме?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-20:00 Local Time</i> phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg	
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg	
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:30 Local time</i> phone: +359 2 402 03 93 e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg	
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 Every day: 9:00 a.m. to 5:00 p.m. (lunch break - 12:00 p.m. to 1:00 p.m.) +359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg	
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Working hours: Opens 2 hours prior to scheduled departure</i> phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg	
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:00 Local time</i> (lunch break: 12:30 p.m. - 1:30 p.m.) phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg	
	Shumen City office Shumen, Patleyna 10 str. <i>Monday-Friday: 09:00-17:00</i> phone: +359 887 84 01 71 e-mail: shumen@air.bg www.air.bg	
BER 	Germany, Berlin Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i> phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg	

LON 	United Kingdom, London Airport office Heathrow Ticket Pod 3 (Zone G) Terminal 4 Heathrow Airport TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i> phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg	
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i> phone: +972 379 51 355 Viber \$ WhatsApp: +972 54 5066020 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg	
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am -1pm (EST)</i> phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg	
VIE 	Austria, Vienna Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i> phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg	

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“:

**ПЪРВОТО УЧРЕДНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ
ФЕВРУАРИ 1994 Г.**

**КЪМ 30.09.2025 Г. – С НАД 404 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 2.5 МИЛИАРДА ЛВ. УПРАВЛЯВАНИ
НЕТНИ АКТИВИ ВЪВ ФОНДОВЕТЕ „ЦКБ-СИЛА“ (ДАННИ НА КФН: WWW.FSC.BG).**

**ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.,
ОТ 2019 Г. ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД,
ОТ ОКТОМВРИ 2021 Г. ИЗПЛАЩА ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ И РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
НА ОСИГУРЕНИ ЛИЦА В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД.**

**Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.*

Start the Year
with Flavor!

VIEW CATALOG

FOLLOW US

Frezco The Lacrima children's series